Έτος Γ'

Τεύχος 51ον

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΔΟΣΙΣ: ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

Ἡ 29η Ἰουνίου εἶναι ἡ ἐπέτειος τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ΠΑΥΛΟΥ. Οἱ Ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δράττονται τῆς εὐκαιρίας νὰ ὑποβάλουν εὐλαβῶς τὰς εὐχάς των, ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως, τῆς εὐημερίας καὶ τῆς ἐνδυναμώσεως ΑΥΤΟΥ, καὶ νὰ ἐκδηλώσουν τὰ αἰσθήματα τῆς βαθυτάτης ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας πρὸς τὸν λαοφιλῆ καὶ εὐσεβέστατον ΑΝΑΚΤΑ.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

15ΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ
ΜΕΡΙΜΝΗ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ — ΤΜΗΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΘ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΟΔΟΣ ΝΕΓΓΥ 17, ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ΤΗΛ. 881-262
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: Ἐτησία δραχμαὶ 72.— Ἐξάμηνος δραχμαὶ 36.— Τιμὴ τεύχους δραχμαὶ 3

ΕΤΟΣ Γ'. | ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1955 | ΤΕΥΧΟΣ 51ΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ (1921-1955)

Ὑπὸ κ. **Ν. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ** Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α'

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΙΕ'. Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ(*)

Ι. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΗΣ ΣΤΑΣΕΩΣ

1.—Προετοιμασία γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἀρχῆς στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς.
2.—Συγκρότηση τῆς Π.Ε.Ε.Α. καὶ προσπάθεια γιὰ τὸ καμουφλάρισμα τῶν κομμουνιστικῶν προθέσεων, μὲ τὶς ψευτοεκλογὲς γιὰ τὴν ἀνάδειξη τοῦ «Ἐθνικοῦ Συμβουλίου».
3.—Ἐξόντωση τοῦ Συνταγματάρχου Ψαρροῦ καὶ τῶν ἐθνικοφρόνων.
4.—Φαινομενικὲς μεταρρυθμίσεις μετὰ τὴν συγκρότηση τῆς Π.Ε.Ε.Α.—Ἐπιμελητεία τοῦ Ἀντάρτη—καὶ Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακή.
5.—Προετοιμασία τῆς Π.Ε.Ε.Α. στὸ Κάϊρο.

1. Ὁ κόκκινος Δεκέμβρης τοῦ 1944 ἔχει μιὰ προϊστορία. Βέβαια θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ βάσιμα ὅτι ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ κομμουνισταὶ συγκρότησαν τὸ Ἐθνικο—Ἀπελευθερωτικὸ Μέτωπο (Ε.Α.Μ.) καὶ τὸν Ἐθνικὸ Λαϊκὸ Ἀπελευθερωτικὸ Στρατὸ (Ε.Λ.Α.Σ.), μοναδικὸ σκοπὸ εἶχαν νὰ προπαρασκευάσουν μὲ τὴν προπαγάνδα, μὲ δολοφονίες ἐθνικοφρόνων πολιτῶν, μὲ ἐκβιασμούς, μὲ ἀπάτες, καὶ μὲ κάθε ἄλλο μέσο τὴ βίαιη κατάληψη τῆς Ἀρχῆς στὴν πιὸ κατάλληλη στιγμή.

Μὰ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ σχεδίου ἄρχισε οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὴν ἐποχή, ποὺ ἐγκατεστάθη στὰ Ἑλληνικὰ Βουνὰ ἡ Π.Ε.Ε.Α. (Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῆς Ἀπελευθέρωσης) κατὰ τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου 1944.

Ἡ Π.Ε.Ε.Α. ἀποτέλεσε στὴν πραγματικότητα μιὰ δεύτερη Κυβέρνηση τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔρχονταν σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴ νόμιμο Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, καὶ φανέρωνε καθαρὰ πλέον τὴν πρόθεση τῶν κομμουνιστῶν νὰ κυριαρχήσουν στὴ Χώρα καὶ νὰ καταπνίξουν κάθε ἀντίθετη σκέψη.

Ἡ συνεργασία τῶν Ἐθνικῶν δυνάμεων ἀντιστάσεως ποὺ ἐπεδίωξαν καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ἐπέτυχον οἱ ἀπεσταλμένοι ἐκπρόσωποι (Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς)

(*) Πηγαὶ τοῦ Ἱστορήματος αὐτοῦ εἶναι αἱ ἐπίσημοι ἐκθέσεις τῶν Ἀστυνομικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ αἱ δημοσιεύσεις εἰς τὴν τότε ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Ἑλληνικὸν Αἷμα».

τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς, δὲν συνέφερε στοὺς κομμουνιστάς, ἀφοῦ αὐτοὶ εἶχαν τὰ πάντα ἑτοιμάσει γιὰ νὰ καταλάβουν βίαια τὴν ἀρχή, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἐτήρησαν καὶ τὴ συμφωνία αὐτὴ ποὺ τὸ ραδιόφωνο τοῦ Λονδίνου εἶχεν ἀναγγείλει ἐπίσημα στὶς 2 Φεβρουαρίου τοῦ 1944, καὶ ποὺ ἐπέβαλε στὶς ἀνταρτικὲς ὁμάδες τὴν κατάπαυση τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ τὴ συνεργασία στὶς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ.

Οἱ κομμουνισταὶ ἀκολουθοῦσαν τὸ σχέδιό τους ποὺ ἐπεδίωκε τότε τρία πράγματα· δηλαδή: α) Νὰ δημιουργήσουν καὶ ἐγκαταστήσουν στὴν Ὀρεινὴ Ἑλλάδα μιὰ νέα δική τους Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ποὺ νὰ στηρίζεται σὲ δῆθεν ἐκλογές, τὶς ὁποῖες θὰ ἔκαναν οἱ ἴδιοι, φροντίζοντας ὅμως ὥστε στοὺς ἀντιπροσώπους ποὺ θὰ ἐκλέγονταν περιλαμβάνονται ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερα μὴ κομμουνιστικὰ πρόσωπα γιὰ νὰ παραπλανήσουν ἔτσι τὸν Ἑλληνικὸ Λαό. β) Νὰ ἐξοντώσουν μὲ ἐπιχειρήσεις τὶς ἄλλες ἐθνικὲς δυνάμεις ἀντιστάσεως καὶ συγκεκριμένως τὶς δυνάμεις τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα (ΕΔΕΣ) καὶ τοῦ Συνταγματάρχου Ψαρροῦ (ΕΚΑ). γ) Νὰ πραγματοποιήσουν τὸ στασιαστικὸ κίνημα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ποὺ τὸ εἶχαν προπαρασκευάσει, ὥστε ἡ νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου νὰ ἀπογυμνωθῇ καὶ νὰ χάσῃ κάθε στήριγμα.

Μὲ τὸ σχέδιο αὐτὸ ποὺ ἐτέθη ταυτόχρονα σὲ ἐφαρμογὴ ἀπὸ τὰ μέσα Μαρτίου μέχρι τὰ μέσα Ἀπριλίου τοῦ 1944, οἱ ἡγέτες τῶν κομμουνιστῶν ἐλπίζανε ὅτι θὰ παρουσιάζοντο σ' ὅλο τὸν κόσμο, ὅτι ἦσαν οἱ μόνοι ἐκπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων ἀντιστάσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ θὰ πετύχαιναν ἔτσι τὴν ἀναγνώρισή τους de facto ἀπὸ τοὺς Συμμάχους, σὲ τρόπο ὥστε ἡ κυριαρχία τους στὴν Ἑλλάδα ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση νὰ εἶναι ἀπὸ πρῶτα ἐξησφαλισμένη.

Τὸ σχέδιο αὐτὸ ἦταν καλὰ μελετημένο καὶ εἶχε πολλὲς ἐλπίδες νὰ ἐπιτύχῃ, ἀδιάφορο ἂν ὁ καλὸς Θεὸς τῆς Ἑλλάδος μᾶς ἐπροστάτευσε ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία του.

2. Ἐκεῖνοι ποὺ παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν ἰδέα νὰ κυβερνήσουν τὴν Ἑλλάδα ἀφοῦ προηγουμένως θὰ κέρδιζαν τὴ δόξα τῶν ἡγετῶν τῆς ἐνόπλου ἀντιστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ «κατακτητοῦ» δὲν ἦσαν λίγοι.

Στὴν ἀρχὴ προσεχώρησαν καὶ ἀπετέλεσαν τὸν πρῶτο πυρῆνα τῆς Π.Ε.Ε.Α. ὁ συνταγματάρχης Μάντακας ποὺ ἦρθε ἀπὸ τὴν Κρήτη, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ε.Λ.Δ. κ. Ἠλίας Τσιριμῶκος, ὁ Γαβριηλίδης, ἀρχηγὸς σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἄπειρα μικρὰ ἀγροτικὰ κόματα καὶ ὁ συνταγματάρχης Μπακιρτζῆς, ποὺ ἀπεσπάσθη μὲ τρόπο κάπως ἀνώμαλο ἀπὸ τὴν ἐθνικόφρονα ὁμάδα τοῦ συνταγματάρχου Ψαρροῦ, μὲ τὴν ὁποία συνειργάζετο ἕως τότε.

Αὐτοὶ ὅμως ἀποτελοῦσαν μόνον τοὺς πρωτοπόρους. Τὴ μεγαλύτερη ἐνίσχυση προσέφερε ὁ καθηγητὴς κ. Σβῶλος ποὺ ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἢ δυὸ βδομάδες ἀνέβηκε στὰ βουνὰ καὶ παρέσυρε μαζί του τοὺς συναδέλφους του κ.κ. Ἀγγελόπουλον, Κόκκαλην, Γεωργαλᾶν, τοὺς πολιτευτὰς κ.κ. Ἀσκούτσην, Λούλην, Χατζήμπεην καὶ πολλοὺς ἄλλους. Ὁ κ. Σβῶλος γιὰ λίγο καιρὸ ἐφαίνετο νὰ διστάζῃ. Εἶχε κάνει μάλιστα καὶ κάποιο διάβημα πρὸς τὸν τότε Πρωθυπουργὸ κ. Τσουδερό, ζητῶντας νὰ κληθῇ ὡς Ὑπουργὸς στὸ Κάϊρο. Πάντως ἔκανε μακρὲς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς ἡγέτας τοῦ Ε.Α.Μ. τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. καὶ τῆς Π.Ε.Ε.Α. καὶ προέβαλε διάφορους ὅρους, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦταν καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἐκλογῆς ψευτοσυνελεύσεως ὅπως εἶχε ἀποφασισθῆ, ποὺ ὁ ἴδιος ὁ κ. Σβῶλος ἐχαρακτήριζε τότε ὡς παρῳδία. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ διηύθυναν μέχρι τῆς τελευταίας λεπτομέρειας ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπόθεση δὲν εἶχαν καμμιὰ δυσκολία νὰ δεχτοῦν τοὺς ὅρους τοῦ κ. Σβώλου, ἀδιάφορο ἂν ἀπὸ πρῶτα ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ τοὺς παραβοῦν, ὅπως καὶ ἔκαναν ἀμέσως ὕστερα. Γιατὶ μόλις ὁ κ. Σβῶλος ἔφτασε στὰ βουνὰ (χωρὶς Φουρνᾶ—Τυμφρηστοῦ) καὶ συμμετέσχε στὴν Π.Ε.Ε.Α., οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. δίνουν διαταγὴ νὰ ἐφαρμοσθῇ

ὁλόκληρο τὸ παραπάνω σχέδιο ποὺ θὰ ἐξασφάλιζε τὴ δυναμική τους ἐπικράτηση. Δηλαδή : Νὰ ἐκραγῇ τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα στὶς ἔνοπλες δυνάμεις τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐπίθεση κατὰ τῶν ἄλλων Ἐθνικῶν δυνάμεων τῆς ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τῆς Λαϊκῆς ἀντιπροσωπείας, ποὺ θ' ἀποτελοῦσε κατὰ κάποιο τρόπο τὴ Βουλὴ στὴν ὁποία θὰ στηρίζονταν ἡ Κυβέρνηση τῆς Π.Ε.Ε.Α. Καὶ ἡ μὲν ἐκλογὴ ἔγινε κατὰ τρόπο ἀρκετὰ κωμικό, μὲ τὴ διανομὴ μερικῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων ψηφοδελτίων μὲ ἕτοιμα τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων στὶς κομμουνιστικὲς καὶ ἐαμικὲς ὀργανώσεις διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ μὲ τὴν ἐμφάνιση ἔπειτα 150 περίπου τέως βουλευτῶν, δημοσιογράφων, λογίων, ἐπιστημόνων, στρατιωτικῶν, ἀποτυχημένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ποὺ τὴν ἐκλογή τους μὲ ἀρκετὲς χιλιάδες ψήφων κανεὶς δὲν εἶχε οὔτε τὴ δυνατότητα οὔτε καὶ τὴ διάθεση νὰ ἐλέγξῃ. Ἔτσι ἡ παρῳδία τῆς ψηφοφορίας, τὴν ὁποία ἀπὸ πρῶτα καταδίκαζε ὁ κ. Σβῶλος ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ λαϊκὴ αὐτὴ ἀντιπροσωπεία, ἀπὸ τὴν ὁποία ἄλλωστε ἔλειπαν πολλὰ μέλη ποὺ εἶχαν ἐκλεγεῖ, συνῆλθε σὲ δύο ἢ τρεῖς συνεδριάσεις γιὰ νὰ ψηφίσῃ αὐθαίρετα διάφορα μέτρα.

3. Ἐξ ἄλλου ἡ ἐπίθεση κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων ἀνταρτικῶν δυνάμεων ἄρχισε τὴ νύχτα τῆς 1ης Ἀπριλίου 1944 στὸ χωριὸ Εὐπάλιο ὅπου βρίσκονταν ἡ δύναμη τοῦ Συντάγματος Ψαρροῦ. Ἡ προδοτικὴ αὐτὴ ἐπίθεση ποὺ ἔγινε παρὰ τὴ συνεννόηση μὲ τὸν Ε.Λ.Α.Σ. καὶ ἡ ὁποία προεκάλεσε τὴν ἀγανάκτηση τοῦ Ἄγγλου Ἀξιωματικοῦ ποὺ μεσολάβησεν, ἐσυνεχίσθη ἐπὶ 20 ἡμέρες μέχρις ὅτου διαλύθηκε τὸ 5/42 Σύνταγμα καὶ ἐσφάγη κατὰ τὸν ἀγριώτερο τρόπο ὁ διοικητής του συνταγματάρχης Ψαρρός.

Τέλος τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς—ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα ποὺ διεπράχθησαν κατὰ τῆς Ἑλλάδος—ἄρχισε σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολὲς ποὺ διεβίβασαν οἱ ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. τὴν 2αν Ἀπριλίου.

4. Παράλληλα πρὸς αὐτή, οἱ κομμουνισταὶ ποὺ οὐσιαστικὰ διηύθυναν τὰ πάντα μὲ τὴν Κυβέρνηση τῶν βουνῶν, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθοῦνε μερικοὶ νέοι ἐαμικοὶ ἡγέτες ποὺ παρουσιάζοντο μετριοπαθεῖς ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ παραπλανηθῇ γενικώτερα ἡ κοινὴ γνώμη, ἔκαναν μερικὲς ἐντυπωσιακὲς καὶ ἐπιφανειακὲς μεταρρυθμίσεις. Ἔτσι ἡ ἀνοργάνωτη λῃστεία τῆς ὑπαίθρου ποὺ ἐγίνετο ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς, ἀντικατεστάθη μὲ τὴν ὠργανωμένη πιὰ Ε.Τ.Α. «Ἐπιμελητεία τοῦ Ἀντάρτη». Ἡ τρομοκρατικὴ ὀργάνωση Ο.Π.Λ.Α. (Ὀργάνωση Προστασίας Λαϊκῶν Ἀγωνιστῶν), ἔγινε «Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακή», καὶ συνεπληρώθη ἡ παρῳδία τῆς αὐτοδιοίκησης, ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν ἄλλαξε τίποτε ἀπὸ τὴν αὐταρχικὴ διοίκηση τῶν πάντων ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ σύντροφο Σιάντο.

5. Ἔτσι μὲ τὴν Π.Ε.Ε.Α. ἐγκατεστημένη πλέον ὁριστικὰ στὴν ὀρεινὴ Ἑλλάδα, μὲ τὸ στρατὸ καὶ τὸ ναυτικὸ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος σχεδὸν ἀποσυντεθημένα ἀπὸ τὸ στασιαστικὸ κίνημα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, μὲ τὴν ἐξόντωση τῶν ἄλλων δυνάμεων ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, ποὺ ἄρχισε μὲ τὴ σφαγὴ τοῦ συνταγματάρχου Ψαρροῦ καὶ τὴ διάλυση τοῦ 5/42 Συν/τος, οἱ ἡγέτες τῶν κομμουνιστῶν ἐφαντάσθησαν ὅτι μποροῦσαν πλέον νὰ προχωρήσουν στὴν πλήρη ἐπικράτησή τους.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τους αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις, συμμορφώθηκαν πρὸς τὴν πρόσκληση ποὺ τοὺς ἔγινε μὲ τοὺς συνδέσμους Ἄγγλους Ἀξιωματικοὺς ποὺ βρίσκονταν στὰ βουνὰ καὶ ἔστειλαν στὴν Αἴγυπτο τὴν ἀντιπροσωπεία τους, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς «συναγωνιστὲς» Π. Ροῦσσον, Γ. Πορφυρογένην, Δ. Στρατῆν, Α. Σβῶλον, Α. Ἀγγελόπουλον, Ν. Ἀσκούτσην καὶ Σ. Σαράφην.

(Συνεχίζεται)

ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ [1]

Ὑπὸ κ. **ΓΡΗΓ. ΚΑΤΣΑ** Καθηγητοῦ Ἰατροδικαστικῆς

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς σας, μοῦ ἔκαμε τὴν τιμήν, νὰ μοῦ ἀναθέσῃ τὴν ἀνάπτυξιν ζητήματός τινος ἐξόχου κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐξ ἴσου ὅμως σπουδαίου καὶ ἀπὸ ἰατρικῆς ἀπόψεως. Εἶναι δὲ τὸ θέμα τοῦτο ἡ ἔρευνα τοῦ ἂν εἶναι ἀναγκαία καὶ ὠφέλιμος διὰ νέαν τινὰ ἡ διατήρησις τῆς παρθενίας της μέχρι τοῦ γάμου ἢ εἶναι ἀδιάφορος ἡ θυσία αὐτῆς.

Ἡ ἀνάπτυξις τοιούτου θέματος πρὸς νεαρὰς δεσποινίδας, θὰ ὑπῆρχε φόβος νὰ χαρακτηρισθῇ σκανδαλώδης, σπουδαῖοι ὅμως λόγοι παρώτρυναν τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀκαδημίας νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς τοιαύτης συζητήσεως. Εἶναι δὲ οὗτοι, αἱ καὶ ἄλλοτε, νῦν ὅμως κατὰ κόρον καὶ διὰ διαφόρων δημοσιευμάτων, καὶ διὰ τοῦ καθημερινοῦ τύπου εἰσέτι διασπειρόμεναι διδασκαλίαι ὅτι, ἡ διατήρησις τῆς παρθενικῆς ἀγνότητος εἶναί τι τὸ ἐπουσιῶδες, μὴ ἀξίζον νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν κοινωνίαν, ἡ ἀπώλεια δὲ ταύτης δεῖγμα συντελεστικὸν τοῦ «ἀγῶνα τῆς γυναίκας», πρὸς ἀπόκτησιν πλήρους ἐλευθερίας. Διδασκαλίαι τοιαῦται, εὐχάριστοι ἴσως, δύνανται νὰ ἀποβῶσι καταστρεπτικαὶ διά τε τὴν γυναῖκα καὶ τὴν Κοινωνίαν, καὶ ἐπὶ τούτου ἠθέλησε ἡ Διεύθυνσις τῆς Σχολῆς νὰ διαφωτίσῃ ὑμᾶς, προκειμένου νὰ ἐξέλθητε εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ἀναλαμβάνουσαι τὴν λειτουργίαν τοῦ ὡραίου καὶ ὑψηλῆς ἀποστολῆς ἔργου, τοῦ τῆς διδασκαλίσσης.

Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ὑμῶν ἐπιτρέπει τὴν συζήτησιν τοιούτου θέματος, ἐξεταζομένου μόνον ἀπὸ καθαρᾶς ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως.

Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην εἰσαγωγήν, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος ἡμῶν.

Ὁ ζῶν ὀργανισμὸς ἐπιτελεῖ πολλὰς λειτουργίας (κίνησιν, λῆψιν καὶ ἀφομοίωσιν τροφῶν...) μεταξὺ δὲ αὐτῶν, σπουδαιοτάτη ἀλλὰ καὶ ὡραιοτάτη εἶναι ἡ διαιώνισις τοῦ εἴδους, πρωταρχικὸς σκοπὸς τῆς φύσεως. Πρὸς τοῦτο εἰς τὰ ἀνώτερα ζῷα, καὶ ἐπομένως καὶ τὸν ἄνθρωπον, διεπλάσθησαν ἰδιαίτερα ὄργανα, διάφορα ἀπὸ τοῦ ἄρρενος εἰς τὸ θῆλυ.

Ἡ παρουσία τῶν γεννητικῶν ἀδένων, ὁτὲ μὲν τούτων, ὁτὲ δὲ ἐκείνων, ἐπιφέρει τὴν διάφορον διάπλασιν τῶν λοιπῶν γεννητικῶν ὀργάνων, τῶν τε ἔσω καὶ τῶν ἔξω. Τὰ γεννητικὰ ὄργανα, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἶναι τὰ μόνα διαφέροντα ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν γυναῖκα. Ὁ ἐγκέφαλος, πνεύμονες, καρδία, πεπτικὰ ὄργανα, νεφροὶ κλπ. εἶναι παρόμοια ἐπί τε τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἂν ὑπάρχουν ἀνατομικοί τινες χαρακτῆρες διάφοροι, ὡς ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ, ὀφείλονται εἰς τὴν κατὰ φῦλον παρουσίαν διαφερόντων γεννητικῶν ἀδένων.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ περὶ διαιωνίσεως τοῦ εἴδους σκοποῦ της, ἡ φύσις περιέβαλε τὴν γενετήσιον συνάντησιν τοῦ ἄρρενος μετὰ τοῦ θήλεος διὰ συναισθημάτων ἐξόχως ἡδονικῶν, ὧν ἕνεκα ἀσμένως ἑκάτερον τῶν φύλων στρέφεται πρὸς συνάντησιν τοῦ ἑτέρου. Τὴν δύναμιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν, ἐξετάζοντες αὐτὴν ἐπὶ διαφόρων ζῴων. Ἀρκούμεθα ἐνταῦθα ἀναφέροντες δύο παραδείγματα :

α) Τὰ χέλια ἐπιτελοῦσι τὴν γενετήσιον συνάντησίν των εἰς τὴν θάλασσαν τῶν Σαργασσῶν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐκκινοῦν δὲ ἀπὸ μακροτάτας ἀποστάσεις διὰ νὰ φθάσουν μέχρις ἐκεῖ.

β) Οἱ σολωμοὶ ζοῦν εἰς τὰ βαθύτατα τῶν ὑδάτων τῶν θαλασσῶν. Ἐπερχο-

(1) Διάλεξις γενομένη πρὸς τὰς μαθητρίας τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὸ 1946, καὶ δημοσιευθεῖσα εἰς περιοδικὸν «Προμηθεύς».

μένης τῆς ἐποχῆς τῆς γονιμοποιήσεως, ἀνέρχονται πρὸς τὰς πηγὰς τῶν μεγάλων ποταμῶν διανύοντες τεραστίας ἀποστάσεις. Εἰς ὕδατα δὲ μικροῦ βάθους συναντῶνται γενετησίως, ἀφήνοντες δὲ ἐκεῖ τὰ γονιμοποιηθέντα ᾠάρια ἐπανέρχονται εἰς τὰς θαλάσσας των. Οἱ ἐκ τῶν γονιμοποιηθέντων ᾠαρίων ἐκκολαπτόμενοι μικροὶ ἰχθύες παραμένουσιν ἐκεῖ ἐπὶ ἑξάμηνον περίπου, μέχρις οὗ προσλάβωσι μῆκος 10 ἑκ. περίπου, ὁπότε σπεύδουσι πρὸς τὴν θάλασσαν. Εἰς τοὺς βυθοὺς δὲ ταύτης ἀναπτυσσόμενοι, θὰ ἀναλάβωσιν ἐν καιρῷ τὴν πρὸς τοὺς ποταμοὺς ἄνοδον πρὸς γονιμοποίησιν.

Ὅ,τι γίνεται εἰς τὰ ζῷα γίνεται καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὕτω δὲ εἰς τοὺς πρωτογόνους λαοὺς τῆς Αὐστραλίας, Πολυνησίας, Ἀφρικῆς, οὐδεμία παρέχεται δυσκολία, οὔτε ἡλικίας, οὔτε τόπου, πρὸς τὴν γενετήσιον συνάντησιν τοῦ ἄρρενος μετὰ τοῦ θήλεος.

Αἱ ἀναπτυχθεῖσαι ὅμως κοινωνίαι, ἐπέβαλον φραγμοὺς εἰς τὴν ἀχαλίνωτον καὶ ἀνεξέλεγκτον ἄσκησιν τῆς γενετησίου λειτουργίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῶν Ποινικῶν νόμων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῶν ἐθίμων, καὶ τούτων λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Δικαιοσύνης. Ἐκ τῶν ἐθίμων τούτων κυριώτατον καὶ σοβαρώτατον οὐ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας Εὐρωπαικὰς χώρας, εἶναι ἡ ἀπαίτησις τῆς κοινωνίας ὅπως ἡ παρθενία τῆς γυναικὸς διατηρῆται μέχρι τοῦ γάμου αὐτῆς, ἀγνὴ δὲ καὶ ἄσπιλος προσέρχηται ἡ νέα πρὸς τὸν ἄνδρα, πρὸς ὃν νομίμως συνδέεται πρὸς γάμου κοινωνίαν.

Τὴν ἀπαίτησιν ταύτην τῆς κοινωνίας, ὡς—δῆθεν—ἀντιστρατευομένην πρὸς τὴν φύσιν, ἐπολέμησαν καὶ ἄλλοτε καὶ ἐσχάτως αἱ νέαι καλούμεναι ἰδέαι. Ἐξεσπάθωσαν οἱ ὑποστηρίζοντες αὐτὰς ὑπὲρ τῆς πλήρους ἐλευθερίας «τῆς γυναίκας νὰ γλεντήσῃ τὴ ζωή της, καὶ ν' ἀποφύγῃ τὸν μαρασμὸν ἐὰν τυχὸν παραμείνῃ γεροντοκόρη».

Ἐναντίον τῶν δογμάτων τῆς νεωτέρας ταύτης Σχολῆς παραμένει—παρ' ἡμῖν τουλάχιστον—κρατερὰ ἡ ἀντίθεσις τῆς Κοινωνίας. Καὶ ἡ ἀντίθετος αὐτῆς ἀντίληψις δὲν εἶναι τυχαία, οὔτε ὀφείλεται εἰς πάθος τι, ἀλλὰ στηρίζεται εἰς φόβους δεινῶν κακῶν ἄτινα, ἐν περιπτώσει συμμορφώσεως πρὸς τὰς νέας ἰδέας, ἠδύναντο νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τῆς νεαρᾶς γυναικός, οὐχὶ μόνον τῆς ἀπείρου ἀλλὰ καὶ τῆς μᾶλλον νοήμονος, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπὶ τῆς οἰκογενείας της καὶ συμπάσης τῆς Κοινωνίας.

Τὰ συνέχοντα δὲ τὴν Κοινωνίαν φόβητρα, ὧν ἕνεκα ἐν τῷ συνόλῳ της ἀποδοκιμάζει τὴν πρὸ τοῦ γάμου ἀπώλειαν τῆς παρθενίας, εἶναι κυρίως :

1. Τὰ ἀφροδίσια νοσήματα.
2. Ἡ κύησις.
3. Ἡ ἠθικὴ διαστροφή.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν θεμάτων τούτων θέλομεν ἀσχοληθῆ ἐν τοῖς ἑφεξῆς λίαν συνοπτικῶς κατ' ἀνάγκην.

1) Τὰ ἀφροδίσια νοσήματα. Ἐκ τούτων ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς κυρίως ἡ βλεννόρροια καὶ ἡ σύφιλις. Τούτων ἡ συχνότης εἶναι ἀπελπιστικῶς καταπληκτική.

Ἡ βλεννόρροια ὀφείλεται εἰς εἰδικὸν μικρόβιον, τὸν διπλόκοκκον τοῦ Neisser. Ἡ νόσος προσβάλλει ἀμφότερα τὰ φῦλα· ἐπὶ τῆς γυναικὸς σημειοῦται οὐχὶ μόνον διὰ τῆς προσβολῆς τῶν ἐξωτερικῶν γεννητικῶν ὀργάνων της, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσωτερικῶν. Αἱ ἐνδομητρίτιδες, σαλπιγγίτιδες, ᾠοθηκίτιδες, δὲν εἶναι σπάνιαι ἐπιπλοκαὶ τῆς ἐν ἀρχῇ ἐλαφρᾶς θεωρηθείσης βλεννορροίας. Μία τοιαύτη ἐπιπλοκὴ ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ διὰ βίου δυστυχῆ τὴν γυναῖκα, μὲ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀναζωπυρήσεις τῶν νόσων τούτων. Ἡ βλεννόρροια βεβαίως ἐγκαίρως θεραπευομένη καταπολεμεῖται κατὰ κανόνα, ἰδίᾳ νῦν διὰ τῆς χρήσεως τῶν σουλφαμιδῶν. Ἀπαιτεῖται ὅμως καὶ ἡ θεραπεία δι' ἐνέσεων ἐμβολίων κ.λ.π.

Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἄτυχον νέαν, ἐὰν τύχῃ νὰ προσβληθῇ ὑπὸ τοιαύτης νόσου, καὶ δή, ἂν δὲν ἐπαρκῇ ἐξ ἰδίων εἰς τὰ μεγάλα ἔξοδα τῆς θεραπείας, ὁπότε

κατ' ἀνάγκην θὰ προσφύγῃ εἰς τὰ Κρατικὰ 'Αντιαφροδισιακὰ 'Ιατρεῖα ἢ εἰς τὴν ἀρωγὴν καλοθελητοῦ τινος, προθύμου νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν δυστυχίαν της. 'Η ἑτέρα ἐνδιαφέρουσα ἡμᾶς νόσος εἶναι ἡ φοβερὰ σύφιλις.

'Οφείλεται αὕτη εἰς μικρόβιον, ὅπερ λόγῳ τῆς μορφῆς του ὀνομάζεται σπειροχαίτη. 'Η σύφιλις μεταδίδεται εἰς οἱονδήποτε σημεῖον τοῦ σώματος (δέρμα ἢ βλεννογόνον) ἔχον ἀμυχήν τινα, ἐὰν ἐκεῖ ἐπακουμβήσῃ συφιλιδικὴ ἀλλοίωσις ἄλλου ἀτόμου. 'Απὸ τοῦ τόπου τῆς εἰσβολῆς ἡ σπειροχαίτη μεταδίδεται εἰς πάντα τὰ ὄργανα. τὰ εὐγενέστερα ἐξ αὐτῶν ὡς τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα προσβάλλονται κατὰ προτίμησιν, δημιουργοῦνται οὕτω δειναὶ συνέπειαι, ἐμφανιζόμεναι πολλάκις πολλὰ ἔτη μετὰ τὴν προσβολήν.

'Η φοβερὰ νόσος μεταδίδεται κληρονομικῶς καὶ εἰς τὰ τέκνα, πλεῖστα δὲ ἀνώμαλα παιδιὰ κατέστησαν τοιαῦτα λόγῳ τῆς συφίλιδος τῶν γονέων των.

'Αποτελεῖ ἡ σύφιλις τῶν τρόμον τῶν ἀτόμων, τῶν οἰκογενειῶν, τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, διὰ τὴν κατάρριψιν ἣν ἐπιφέρει εἰς τὴν φυλήν. 'Εὰν ἐγκαίρως διαγνωσθῇ καὶ ἐνεργῶς πολεμηθῇ (διὰ 606, βισμουθίου, ὑδραγύρου, ἰωδίου) ἡ νόσος ἐξαλείφεται. 'Απαιτεῖται ὅμως πρὸς τοῦτο ἐντατικὴ θεραπεία ἐπὶ 3—4 ἔτη. Τὰ πρὸς θεραπείαν φάρμακα κατὰ κανόνα παρέχονται δι' ἐνέσεων ἐνδοφλεβίων ἢ ἐνδομυικῶν. 'Επὶ τρία ἢ τέσσαρα λοιπὸν ἔτη ὁ προσβληθεὶς ἐκ τῆς νόσου, δέον νὰ εὑρίσκεται εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸν ἰατρόν. Τοῦτο καὶ τὰ πρὸς θεραπείαν ἔξοδα καθιστῶσι πολλάκις ἀνέφικτον τὴν τελείαν διοργάνωσιν τῆς θεραπείας.

'Αναλογισθῆτε τώρα τὴν θέσιν νέας τινός, ἥτις ἐν στιγμῇ ἀδυναμίας συναντηθεῖσα μετά τινος ἐμολύνθη ὑπ' αὐτοῦ (καὶ εἶδον ἀρκετὰς τοιαύτας περιπτώσεις). Εἶναι τόσον τραγικὴ ἡ θέσις της, ὥστε περιττεύει νὰ ἀναπτύξω ὑμῖν ἐνταῦθα. Αἱ ἀφροδίσιοι νόσοι καταστρέφουσι ὅ,τι κάλλιστον θὰ εἶχε νὰ προσφέρῃ τις εἰσερχόμενος εἰς κοινωνίαν, δηλ. τὴν ὑγίειαν του. 'Αξίζει ἐπὶ τούτου νὰ ἀναφέρωμεν ὁρισμὸν τοῦ γάμου, ὃν ἔδωκε μέγας ἀφροδισιολόγος, ὁ ἐν Παρισίοις Καθηγητὴς Fournier εἰς σύγγραμά του, ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύφιλις καὶ γάμος». Λέγει οὗτος: «'Ο γάμος δὲν εἶναι μόνον ὑπόθεσις αἰσθήματος, ἔρωτος σφοδροῦ, ὑπολογισμοῦ ἢ συμφέροντος. Κρινομένου τοῦ πράγματος κατὰ τρόπον θετικώτερον καὶ συγχρόνως εὐγενέστερον, ὁ γάμος εἶναι συνεταιρισμὸς κατ' ἐλευθέραν θέλησιν πραγματοποιούμενος, ἔνθα ἕκαστος τῶν συζύγων πιστεύεται ὅτι καταθέτει εἰλικρινῶς τὴν συνεισφοράν του εἰς ὑγείαν καὶ φυσικὴν ἰσχύν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ συνεργήσῃ ἀφ' ἑνὸς εἰς ὑλικὴν εὐτυχίαν τῆς συντροφίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τέκνων, τὸν ὕψιστον καὶ ἱερώτατον τοῦτον σκοπὸν πάσης ἑνώσεως».

2. 'Η κύησις. Μία ἀπὸ τὰς σεβαστοτέρας καὶ ὡραιοτέρας περιόδους τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς εἶναι ἐκείνη, καθ' ἣν παρουσιάζεται ὡς μήτηρ. Περισσότερον δὲ κινεῖ τὸν σεβασμὸν ἡ περίοδος τῆς κυήσεως. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται, διερχομένης ἐγκύου γυναικὸς ἠγείροντο, εἰς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα ἥτις διὰ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ πραγματικοῦ προορισμοῦ της, συμβάλλει εἰς τὴν διατήρησιν τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ἔθνους. Καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι διαφόρων κρατῶν, ὡς καὶ τοῦ ἡμετέρου ἀναβάλλουσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰς θάνατον καταδικασθείσης γυναικός, ἐὰν αὕτη ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἔγκυος. Καὶ νῦν εὐτυχῶς ἡ ἔγκυος ἐπισύρει τὸν σεβασμὸν καὶ μετὰ δικαίας ὑπερηφανείας αὕτη κυκλοφορεῖ πανταχοῦ. 'Ο σεβασμὸς ὅμως οὗτος ἀπευθύνεται εἰς τὴν ἐκ νομίμου γάμου συλλαβοῦσαν γυναῖκα, καὶ μόνον αὕτη μετὰ ὑπερηφανείας ἐπιδεικνύει ἑαυτήν. 'Η ἐκ παρανόμου συναντήσεως καταστᾶσα ἔγκυος αἰσθάνεται τύψιν καὶ ὄνειδος, παντοιοτρόπως δὲ προσπαθεῖ νὰ ἀποκρύψῃ τὸ δι' ἄλλας εὐτύχημα, δι' αὐτὴν δὲ δυστύχημα γεγονὸς καὶ ἡ συνήθης ἀπόληψις τοιούτων συλλήψεων—ἂν μὴ διὰ τοῦ νόμου νομιμοποιηθῶσι—εἶναι ἡ διενέργεια ἀμβλώσεως μὲ ὅλους τοὺς ἐξευτελισμούς, τὴν ψυχικὴν

ἀγωνίαν, καὶ τὴν χρηματικὴν δαπάνην καὶ τὸν φόβον βαρειῶν ἐπιπλοκῶν, ἂν μὴ θανάτου, ἅτινα τοιαύτη ἐπέμβασις συχνότατα προκαλεῖ.

Φαντασθῆτε τώρα νέαν κόρην, καταστᾶσαν ὑπὸ παρανόμους ὅρους ἔγκυον. Ἀποκαλύπτουσα τὸ πρᾶγμα—ὅπερ ἄλλως δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἀφανὲς—ἐνσπείρει τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὴν οἰκογένειάν της, ἐξωθεῖ τοὺς οἰκείους εἰς ἐγκλήματα. Καταφεύγουσα εἰς τοὺς ἀμβλωτὰς θὰ δοκιμάσῃ, πλὴν τῶν ἐξόδων—ἅτινα ἴσως δὲν θὰ ἔχῃ—καὶ παντοίους ἄλλους ἐξευτελισμούς. Γίνεται βεβαίως προσπάθεια νομοθετικῆς προστασίας τῆς ἐξωγάμως καταστάσης ἐγκύου γυναικὸς καὶ τοῦ ἐξωγάμου τέκνου. Οἱαδήποτε ὅμως τοιαύτη προσπάθεια, δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ οἰκονομικῶς τὴν γυναῖκα, οὔτε νὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐμπρέπουσαν διὰ μητέρα θέσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ ἀλλαχοῦ καὶ πρὸ πάντων παρ' ἡμῖν.

Περιττὸν νὰ προσθέσω πλείονα ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου.

3. Ἡ ἠθικὴ διαστροφή. Μὴ ἀποδιδομένης ἀξίας εἰς τὴν παρθενίαν, καὶ θυσιαζομένης ταύτης διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἐμπόδιον εἰς τὰς γενετησίους ἀπολαύσεις, μοιραίως μέγα μέρος τῶν γυναικῶν θὰ τραπῇ, μὴ συγκρατούμενον, εἰς τὴν ἀχαλίνωτον ἱκανοποίησιν τοῦ γενετησίου αἰσθήματος, ὁπότε θὰ ἠρώτα τις κατὰ τὶ διαφέρουν αἱ τοιαῦται γυναῖκες τῶν κοινῶν γυναικῶν.

Εἶναι ἄλλως τε ἀποδεδειγμένον ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν πορνῶν, κατέληξαν εἰς τὴν ἀτιμωτικὴν ταύτην κατάστασιν, διότι δι' οἱουσδήποτε λόγους δὲν διεφύλαξαν τὴν παρθενίαν αὐτῶν, μέχρι τοῦ προσήκοντος χρόνου. Ἐπομένως διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἠθικὴ ἐξαθλίωσις, δὲν χρειάζεται πολλάκις εἰμὴ ἐλαφρὰ ἔστω ἐν ἀρχῇ παράβασις. Εὔκολος εἶναι ἡ συνέχεια παραβάσεων σοβαροτέρων,κατὰ κλίμακα ἀριθμητικὴν ἂν μὴ γεωμετρικήν.

Διαβάτης διερχόμενος λασπωμένην ὁδόν, βαδίζει ἐν ἀρχῇ ἀκροποδητί, διὰ νὰ μὴ λερωθοῦν τὰ ὑποδήματά του. Ἀφοῦ ὅμως λερωθοῦν τὰ κάτω τοῦ ὑποδήματος, εἶτα ὀλίγον καὶ τὰ ἄνω, βαθμηδὸν βυθίζεται εἰς τὴν λάσπην μὴ ἐνδιαφερόμενος ποῦ θὰ φθάσῃ αὖτη.

Λάσπωμα λοιπὸν τέλειον τῆς ψυχῆς δύναται νὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν ἐν ἀρχῇ ὡς μικρὰν ἀθῷαν καὶ φυσικὴν ἐκλαμβανομένην παράβασιν.

Ἡ πεῖρα δὲ ἐδίδαξεν ὅτι διὰ μέγαν ἀριθμὸν γυναικῶν ἡ ἀγνότης τῆς ψυχῆς, εἶναι ἀναπόσπαστος μὲ τὴν ἀγνότητα τοῦ σώματος· τούτου βεβηλουμένου, ἐπακολουθεῖ ἡ βεβήλωσις καὶ ἐκείνης.

Δὲν εἶναι ὥρα κατάλληλος πρὸς εὑρεῖαν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος, τοῦ ἂν γενικῶς οὐχὶ ἐπὶ ἐξαιρέσεων, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς γενετησίου λειτουργίας εἶναι ἐπιβλαβὴς διά τε τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα, ἢ εἶναι ἀδιάφορος. Ἐπιτροχάδην ἐξετάζοντες τὰ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηροῦμεν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν μελετησάντων τοῦτο, ἡ ἀποχὴ δὲν εἶναι μὲν φυσιολογική, εἶναι ὅμως ἀνεκτὴ παρ' ὀργανισμοῦ ὑγιοῦς, τελείως ἀνεπτυγμένου. Εἶναι δὲ ἡ ἐγκράτεια μᾶλλον ἀνεκτὴ ὑπὸ τῆς γυναικός, φυσιολογικῶς δέ, καὶ οὐχὶ διὰ κωλύματα κοινωνικὰ ἢ ἄλλης ἀφορμῆς.

Ἀποδίδονται εἰς τὴν ἐγκράτειαν διάφοροι ψυχικαὶ ἀνωμαλίαι, καὶ ὡς παράδειγμα τοιαύτης ἀνωμαλίας παθόντος ἀτόμου, φέρεται ἡ γεροντοκόρη μὲ τὸν πείσμονα, φίλεριν καὶ ἐνίοτε μικροπρεπῆ χαρακτῆρά της, καὶ τὰς ἄλλας της ἰδιοτροπίας.

Εὐτυχῶς δὲν πάσχουν πᾶσαι αἱ γεροντοκόραι τὰς ψυχικὰς ταύτας ἀνωμαλίας, τοὐναντίον δὲ αἱ περισσότεραι τούτων ὑγιεῖς σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, διαβιοῦσιν ὠφελίμως διὰ τοὺς περὶ αὐτὰς καὶ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον.

Καὶ δεχόμενοι ὅμως διαστροφὴν τῆς ψυχικῆς ἰσορροπίας ἐπὶ ἀριθμοῦ τινος γεροντοκορῶν, δὲν πρέπει νὰ βλέπωμεν ὡς μόνην αἰτιολογίαν τῆς διαστροφῆς τοῦ χαρακτῆρός των τὴν μὴ ἱκανοποίησιν τοῦ γενετησίου αἰσθήματός των. Νομίζω ὅτι διὰ τὴν ψυχικήν των ἀνωμαλίαν συντείνει μεγάλως ἄλλη τις ἀφορμή, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἀποτυχία τῆς δημιουργίας ἰδίας ἑστίας, ἰδίας οἰκογενείας, οὐχὶ πρὸς εὐκαιρίαν

ἱκανοποιήσεως τῆς γενετησίου λειτουργίας—θὰ ἦτο τοῦτο ταπεινωτικὸν δι' αὐτὴν—ἀλλὰ πρὸς ἵδρυσιν ἰδικῆς της ἑστίας, τῆς ὁποίας αὐτὴ μετὰ τοῦ συζύγου της θὰ ἀποτελέσουν τοὺς θεμελίους λίθους. Ἡ δημιουργία ἰδίας ἑστίας εἶναι διὰ πάντα ἄνθρωπον, μέσον τῆς ἐπιθυμητῆς ἀθανασίας, συναισθήματος ὑποκρύφου, λωφάζοντος, ἰσχυροτάτου. Πόσον ὑπερόχως ὡραῖα ἐκτίθεται τὸ συναίσθημα τοῦτο ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ Συμπόσιον! Διδάσκει ἡ Διοτίμα τὸν Σωκράτη τὰ ἐρωτικά. Δῆθεν, διότι εἰς τὴν πραγματικότητα διδάσκει ὕμνον εἰς τὸ ὡραῖον, τὸ μέγα, τὸ ἀληθινόν. Λέγει λοιπὸν ἡ Διοτίμα «Ἡ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ τὸ δυνατὸν ἀεί τε εἶναι, καὶ ἀθάνατος». Τοῦτο μόνον διὰ τῆς γεννήσεως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἡ θνητὴ φύσις καταλείπει ἄλλο νέον ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ. Καὶ πάλιν συνεχίζει ἡ Διοτίμα. «Ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς συνουσία τόκος ἐστί. Ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα καὶ τοῦτο, ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζῴῳ ἀθάνατόν ἐστι, ἡ κύησις καὶ ἡ γέννησις». Καὶ ἐπιλέγει ἡ Διοτίμα. «Μὴ οὖν θαύμαζε εἰ τὸ ἑαυτοῦ ἀποβλάστημα φύσει πᾶν τιμᾷ. Ἀθανασίας γὰρ χάριν παντὶ αὕτη ἡ σπουδή, καὶ ὁ ἔρως ἕπεται». Καὶ πράγματι πάντες οἱ παράγοντες τέκνα εἶναι ἀθάνατοι ἐν τῇ πραγματικότητι. Τοῦ ἀνδρὸς τὸ σπερματοζῳάριον καὶ τῆς γυναικὸς τὸ ᾠάριον ἀναλαμβάνουσι τὸ ἔργον τῆς ἀθανασίας. Εἰς τὸ ἄτομον, ἑκάστου ἐξ ἡμῶν, ζοῦν ὅλοι μας οἱ πρόγονοι, ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς Εὔας, μέχρι τῶν γονέων μας, καὶ ἡμεῖς θὰ ζῶμεν, μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου εἰς τὸ ἄτομον τῶν ἐπιγόνων μας.

Δικαίως οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι ἐθεοποίησαν τὴν ἑστίαν, καὶ τὸ ἱερὸν τῆς ἐκπροσωπούσης ταύτην Θεᾶς—τῆς Θεᾶς Ἑστίας—ἦτο ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν οἰκίαν, σεβαστὸν δὲ καὶ ἀπαραβίαστον, ἀσφαλὴς δὲ ἦτο καὶ ὁ ἐχθρὸς ἂν κατώρθωνε νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ἱεροῦ τούτου. Εἶναι τόσον ἰσχυρὰ ἡ ἐνστικτώδης ἐπιθυμία δημιουργίας ἰδίας ἑστίας, ἰδίας δηλ. οἰκογενείας, ὥστε πολλάκις γυναῖκες ἐλευθέρως ἱκανοποιοῦσαι τὰς γενετησίους των ἐπιθυμίας, σπεύδουν νὰ σχηματίσουν, νυμφευόμεναι, ἰδίαν ἑστίαν καὶ ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τοῦ τοιούτου, δι' οἱανδήποτε αἰτίαν βλέπομεν αὐτὰς νὰ διαστρέφωνται κατὰ τὸν χαρακτῆρα παρομοίως, ὡς αἱ ἄγναι γεροντοκόραι.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ ἀπὸ τῶν γενετησίων ἀπολαύσεων ἐγκράτεια ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ψυχικῆς διαστροφῆς τῆς γεροντοκόρης. Τὸν πόθον τῆς κόρης καὶ πάσης γυναικὸς πρὸς σχηματισμὸν ἰδίας οἰκογενείας καὶ ἰδικῶν της τέκνων, ἐξέφρασαν θαυμασίως οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τραγικοὶ ποιηταί. Οὕτω ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν Ἀντιγόνην του παριστᾷ τὴν ἡρωΐδα—ἕνα τῶν εὐγενεστέρων τύπων κόρης σεμνῆς καὶ ἐναρέτου—θρηνοῦσαν, διότι θὰ ἀποθάνῃ:

Ἄλεκτρος, ἀνυμέναιος, οὔτε τοῦ γάμου
μέρος λαχοῦσα, οὔτε παιδίου τροφῆς.

Θὰ ἠδίκει κανεὶς τὴν ἀντίληψίν του, ἢ θὰ ἠνείχετο διὰ προστυχιά, ἐὰν ἐξήγει ὅτι ἡ Ἀντιγόνη ἐθρήνει, διότι δὲν ἐπρόφθασε νὰ δοκιμάσῃ τὰς γενετησίους ἀπολαύσεις.

Νομίζω ὅτι ἔχω δίκαιον ἐπικαλούμενος καὶ τὴν Ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν Μυθολογίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης ὅτι, ἡ ἐγκράτεια, ἐπὶ τῆς γυναικὸς τουλάχιστον, δὲν εἶναι ἀφορμὴ σωματικῆς καταρρεύσεως, οὐδὲ ψυχικῆς διαστροφῆς. Εἰς τοὺς διαφόρους μύθους τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας ὑποκρύπτεται γεγονός τι, ἢ γενική τις παρατήρησις. Εἶχε λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία θεοποιήσει ἐν τῇ Ἀφροδίτῃ τὴν γυναῖκα, ἐν τῇ Οὐρανίᾳ μὲν τὴν σεμνῶς ἱκανοποιοῦσαν τὰς γενετησίους της ἀπολαύσεις, ἐν τῇ Πανδήμῳ δὲ τὴν ἀχαλινώτως ἐκδιδομένην εἰς αὐτάς. Εἰς ἀντίθεσιν ὅμως ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία ἐδημιούργησε τὴν Ἀθηνᾶν καὶ τὴν Ἄρτεμιν, ὕμνους τῆς ἀειθαλοῦς παρθενίας πλήρεις χαρίτων καὶ εὐρωστίας, σωματικῆς καὶ ψυχικῆς, ἀπηλλαγμένας δὲ τοῦ χαρακτῆρος γεροντοκόρης, καίτοι ἐπὶ αἰῶνας ἐπέζησαν.

Ἀλλὰ καὶ ἑτέραν αἰδοίην παρθένιον ὕμνησεν ἡ Ἑλληνικὴ Μυθολογία, τὴν θεὰν Ἑστίαν. Δι' αὐτὴν ὁ ὁμηρικὸς ὕμνος λέγει ὅτι «ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν, ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο, παρθένος ἔσεσθαι, ἅγνατα πάντα».

Τῆς διαλέξεώς μας ἄλλως τε ταύτης σκοπὸς εἶναι οὐχὶ ἡ ἰσόβιος ἐγκράτεια, ἀλλ' ἡ παρακώλυσις τῆς προώρου καὶ ἔξω τοῦ γάμου ἱκανοποιήσεως τοῦ γενετησίου αἰσθήματος πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἀναφερθέντων κακῶν. Ὕμνησαν βεβαίως τὴν ἰσόβιον παρθενίαν ἱεράρχαι σεβαστοί, ὡς ὁ Ἀμβρόσιος ὁ Μεδολιάνων, ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὕμνησαν τὴν διὰ γάμου κοινωνίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικός.

Μοῦ φαίνεται ἐκ τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ ζητήματος ὅτι ἔχω δίκαιον ὑποστηρίζων ὅτι ἡ ἀξίωσις τῆς Κοινωνίας πρὸς διατήρησιν τῆς παρθενίας μέχρι τοῦ νομίμου γάμου, ἐλήφθη ἐξ ἐνδιαφέροντος πρὸς αὐτὴν τὴν γυναῖκα, καὶ ἀπὸ πνεύματος προστασίας αὐτῆς. Ἔχουν ἄδικον οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκ ζηλοτυπίας ἢ ἄλλου χαμερποῦς συναισθήματος. Θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ—ζητῶν τὴν συγγνώμην σας,— νὰ ὑποστηρίζω ὅτι τὸ γενετήσιον συμφέρον τῶν ἀνδρῶν, θὰ ἦτο ἡ κατάργησις πάσης ἀξιώσεως πρὸ τοῦ γάμου παρθενίας. Ἐφ' ὅσον ὅμως σκοπὸς καὶ συμφέρον τῆς Κοινωνίας εἶναι ἡ συγκρότησις ὑγιοῦς καὶ εὐσταθοῦς οἰκογενείας, πᾶσα ἀπαίτησις τείνουσα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι σεβαστή.

Πρὸ ὑμῶν, Δες, ἐξετέθησαν αἱ δύο ἀπόψεις τοῦ ἀπασχολήσαντος ὑμᾶς ζητήματος. Ἡ μία ἡ ὁποία διδάσκει τὰς νέας νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον προσφυῶς ὁ Πορφύρας εἰς ἓν ποίημα ἐχαρακτήρησεν ὡς «χαρωπὸ μαζὶ καὶ ντροπιασμένο». Καὶ ἡ ἄλλη, ἡ ὁποία θέλει τὰς νέας νὰ ἀναλάβουν τὴν συγκρότησιν οἰκογενείας ἁγναὶ καὶ ὑγιεῖς, σωματικῶς καὶ ψυχικῶς.

Ἔχομεν τὴν ἐλπίδα πάντες, οἱ πατρικῶς καὶ μητρικῶς εἰλικρινῶς ἐνδιαφερόμενοι περὶ πασῶν τῶν νεανίδων, ὅτι θὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τὸν φαινομενικῶς ἄχαριν, ἀλλ' ὁδηγοῦντα εἰς τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν, τὸν σχηματισμὸν οἰκογενείας διὰ τοῦ νομίμου γάμου.

ΝΕΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΝ

Ὡς ἀνηγγέλθη ἐκ Σάϊντ Λούϊς Μιζουρί, ὁ κ. Νταίβηντ Σαρνώφ, Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀμερικανικῆς Ραδιοφωνικῆς Ἑταιρίας ἀνήγγειλεν ἐσχάτως, ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ Βιομηχανία Τηλεοράσεως ἀσχολεῖται ἤδη μὲ τὴν τελειοποίησιν ἑνὸς νέου ἠλεκτρονικοῦ φωτὸς ποὺ θὰ ἐπιτρέπῃ νὰ διακρίνωμεν καθαρὰ εἰς τὸ σκότος, ἀντικείμενα ποὺ εὑρίσκονται εἰς μακρυνὰς ἀποστάσεις. Ὁ κ. Σαρνὼφ ἐδήλωσεν ἐπίσης ὅτι χάρις εἰς τὴν πρόοδον ποὺ ἐπετεύχθη μὲ τὰ ἠλεκτρόνια καὶ τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν, θὰ ἔχωμεν συντόμως ὡρολόγια τῆς χειρός—ραδιόφωνα, τηλέφωνα τῆς τσέπης καὶ ἠλεκτρικὰς ξυριστικὰς μηχανὰς πολὺ μικροῦ μεγέθους. Τὰ ἠλεκτρόνια καὶ ἡ ἀτομικὴ ἐνέργεια θὰ ἐκμηδενίσουν τελικὰ τὴν ἐπανάστασιν ποὺ ἔφερεν ἄλλοτε εἰς τὴν Βιομηχανίαν ἡ ἀνακάλυψις τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, εἶπε τέλος ὁ κ. Σαρνώφ.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΝ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ

Ὑπὸ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΑΝΑΓΡΑ

—Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος στὴν πλάση ;
—Ἔχομε κι' ἐμεῖς ὑπεράνθρώπους ἰδιότητας;
—Ὁ ἄνθρωπος, μικρὸς Θεός.
—Τί σκοπὸ ἔχει ἡ ψυχικὴ ἔρευνα.

Τὶ εἶναι τὰ ψυχικὰ φαινόμενα; θὰ διερωτῶνται συχνὰ πολλοί. Ὑπάρχουν πράγματι ἢ δὲν ὑπάρχουν; Ἔχουμε ἀποδείξεις ὅτι συμβαίνουν ἢ ὄχι; Τί σκοπὸν ἐπιδιώκει ἡ ἔρευνά τους;

Καὶ τὴν μὲν πραγματικότητά των, ἀνέκαθεν ἀπέδειξεν ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων, ἀνέλαβον δὲ νὰ ἐκλαϊκεύσουν καὶ ἐν Ἑλλάδι τὴν ἀπόδειξίν των τὰ μέντιουμ ποὺ ἐξήσκησεν ἡ «Ἑταιρεία Ψυχικῶν Ἐρευνῶν».

Ποῖα ὅμως εἶναι τὰ περίεργα αὐτὰ φαινόμενα καὶ πῶς γίνεται ἡ ἔρευνά των;

Ἡ ἱστορία τῶν ψυχικῶν φαινομένων.

Τὰ ψυχικὰ φαινόμενα παρετηρήθησαν πάντοτε καὶ κατὰ τὰς μᾶλλον μακρινὰς ἐποχὰς ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην πεῖραν καὶ ἀπετέλεσαν μάλιστα τὴν βάσιν τῶν πρώτων θρησκειῶν.

Ὁ κ. Ἄγγελος Τανάγρας ὡς ἀρχίατρος τοῦ Π. Ναυτικοῦ

Θρησκειῶν, βέβαια, πρωτογόνων, ὅπως εἶναι αἱ σημεριναὶ τῶν ἀγρίων, μὲ βάσιν ὅτι τὰ φαινόμενα αὐτὰ προήρχοντο ἐκ μέρους νεκρῶν, ἐρχομένων, κατόπιν παρακλήσεων ἢ μαγγανειῶν, νὰ ἐπικοινωνήσουν μετὰ τῶν ζώντων διὰ μέσου ὡρισμένων προνομιούχων ἀτόμων, τῶν ἱερέων—μάγων, ἀτόμων ἰδιαιτέρας ἰδιοσυγκρασίας, τὰ ὁποῖα σήμερον ὀνομάζομεν μέντιουμ ἢ διαισθητικούς.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐν τούτοις, ἐφόσον ὁ πολιτισμὸς προήγετο, ἡ ἀντίληψις αὐτὴ ἐτροποποιήθη. Ὑπετέθη ὅτι ὄχι πνεύματα νεκρῶν, ἀλλὰ τὸ θεῖον ἐπεκοινώνει διὰ τῶν μέντιουμ καὶ τοιουτοτρόπως ἱδρύθησαν τὰ πρῶτα μαντεῖα μὲ μεσάζοντας τὰς Πυθίας.

Αἱ Πυθίαι ἦσαν ἰσχυρὰ μέντιουμ, τὰ ὁποῖα ἐζοῦσαν εἰς ἀπόλυτον ἀγνότητα καὶ ἄσκησιν, ὅπως καὶ οἱ Ἰνδοὶ Γιογκῆδες καὶ οἱ Θιβετινοὶ Λάμα, διὰ νὰ κατορθώνουν νὰ μειώνουν τὸ ἐνσυνείδητον καὶ νὰ προκαλοῦν τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ψυχικῶν φαινομένων.

Σήμερον τὰ μέντιουμ δὲν χρειάζονται πιὰ ὅμοια μαρτύρια πρὸς πρόκλησιν φαινομένων. Ὁ ὑπνωτισμὸς ἢ ἡ ἔκστασις φθάνουν. Πάντως ὅμως ἡ θρησκευτικὴ

ἄσκησις διαταράσσουσα τὴν φυσιολογικὴν ἰσορροπίαν παράγει πολὺ ἰσχυρὰς ψυχικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὰ θαύματα τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἁγίων, τὰ ὁποῖα διηγοῦνται φυσικὰ μὲ ὑπερβολὲς τὰ Συναξάρια, δὲν εἶναι ἁπλῶς ἀποκυήματα φανατικῆς φαντασίας.

Ὁ ψυχοφυσιολόγος μελετῶν ἐκ περιεργείας σήμερον αὐτά, ἀναγνωρίζει τὰ κυριώτερα ψυχικὰ φαινόμενα : Τηλεπάθειαν, Διόρασιν, Ψυχομετρίαν, Ἐκτόπλασμα, Τηλεψυχίαν, Μετεώρησιν, καὶ τὰ παρόμοια.

Αἱ Πυθίαι, πρὶν χρησμοδοτήσουν, ἐνήστευαν, ἔπιναν ἕνα μεθυστικὸν ποτόν, τὸ Πύθιον, ἐμασοῦσαν φύλλα πικροδάφνης καὶ ὑφίσταντο ἀκόμη ἐπὶ τοῦ τρίποδος τὴν ἐπίδρασιν ἀναθυμιάσεων ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Οἱ σημερινοὶ Μάγοι τῶν ἀγρίων, πρὶν ἐπικαλεσθοῦν τὰ δῆθεν πνεύματα τῶν νεκρῶν, πίνουν μεθυστικὰ ποτὰ καὶ χορεύουν μέχρις ἐξαντλήσεως.

Τὰ ψυχικὰ φαινόμενα λοιπὸν ἐπεβλήθησαν στὸν ἄνθρωπον μαζὶ μὲ τὴν διανόησιν, καὶ ἔδιναν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὴν ἀόριστον ἐντύπωσιν ὅτι ὀφείλοντο εἰς πνεύματα νεκρῶν.

Κατὰ τὰ μέσα ὅμως περίπου τοῦ περασμένου αἰῶνος, μερικὰ τηλεκινητικὰ φαινόμενα προκληθέντα ἀπὸ δύο ἰσχυρὰ μέντιουμ, τοὺς ἀδελφοὺς Φόξ, στὸ Χάϊδεσβιλλ τῆς Ἀμερικῆς καὶ θεωρηθέντα ὅτι ἐπεκύρωνον τελεσιδίκως τὸ δυνατὸν τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὰ πνεύματα, διέδωσαν εὐρύτατα τὸν πνευματισμὸν στοὺς Ἀγγλοσαξωνικοὺς λαοὺς καὶ κατόπιν σ' ὅλην τὴν ὑφήλιον.

Τὸ ψυχρὸν ὅμως καὶ κριτικὸν ἐπιστημονικὸν πνεῦμα δὲν ἦτο ἱκανοποιημένον μὲ τὴν ἀνεπαρκῆ βεβαίωσιν τῶν φαινομένων καὶ τὴν διδομένην ἐξήγησιν.

Προῃσθάνετο κάτι ἄλλο, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξηγοῦσε καὶ τὰς ἐλλείψεις, ἀσυναρτησίας καὶ ἀνακριβείας ποὺ ἐπίδοντο ἀπὸ τὰ δῆθεν πνεύματα τῶν νεκρῶν.

Κατὰ τὸ 1859, λοιπόν, ἡ «Διαλεκτικὴ Ἑταιρεία» τοῦ Λονδίνου συνέστησε μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ γνωστῶν ἐπιστημόνων, στὴν ὁποίαν καὶ ἀνέθεσε νὰ ἐξετάσῃ τὰ ψυχικὰ φαινόμενα καὶ νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμη της.

Παρ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν γενικὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ θ' ἀπεφαίνετο ἀρνητικῶς καὶ ὅτι θὰ ἔλεγε τὸ ζήτημα, μετὰ ἕξ μηνῶν ἐπιμελῆ πειράματα τὸ συμπέρασμα ὑπῆρξεν ἀπολύτως βεβαιωτικόν.

«Ναί! ἀπεφαίνετο ἡ ἐπιτροπή. Τὰ φαινόμενα ὑπάρχουν, δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ δώσωμεν οἱανδήποτε ἐξήγησιν».

Ἠγέρθη τότε ἀφάνταστος θόρυβος ἀπὸ τὸν τύπον καὶ τοὺς διανοουμένους τῆς ἐποχῆς. Ὅλοι, ἐμποτισμένοι ἀπὸ τὰς ὑλιστικὰς θεωρίας, ἠρνοῦντο κατηγορηματικῶς νὰ πιστεύσουν κάθε τι παρουσιαζόμενον ὡς ὑπερφυσικόν. Ἐπίστευσαν λοιπὸν ὅτι οἱ ἐπιστήμονες τῆς ἐπιτροπῆς ἠπατήθησαν ἀπὸ ἐπιτηδείους ταχυδακτυλουργοὺς καὶ ἐζήτησαν ὁμοφώνως τὴν σύστασιν νέας ἐπιτροπῆς στὴν ὁποίαν νὰ συμμετάσχῃ καὶ ὁ διάσημος φυσικὸς καὶ χημικὸς Κρούξ, ἡ φωτεινοτέρα ἐπιστημονικὴ διάνοια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὄντως, ἡ ἐπιτροπὴ συνεστήθη μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Κρούξ, ὅπως ἀπαιτοῦσεν ἡ κοινὴ γνώμη καὶ αἱ ἐργασίαι της διήρκεσαν ἐπὶ ἐννέα ὁλοκλήρους μῆνας μὲ τὰ γνωστότερα μέντιουμ τῆς ἐποχῆς.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ ψυχικὰ φαινόμενα θ' ἀπεδεικνύοντο ταχυδακτυλουργίαι, ἡ ἀπόφασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐξερράγη πάλιν σὰν βόμβα.

Σώζεται ἀκόμη ἡ ἔκθεσις αὐτὴ καὶ ἀποτελεῖ πραγματικὸν μνημεῖον ἐπιστημονικῆς ἐπιχειρηματολογίας καὶ σαφηνείας.

«Μεθ' ὅλην τὴν κατάπληξιν—λέγει—τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς λογικῆς μας, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν ὅτι τὰ ψυχικὰ φαινόμενα ὑπάρχουν, ἂν καὶ ἀδυνατοῦμεν νὰ δώσωμεν οἱανδήποτε ἐξήγησιν.

» Οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀρνηταί, οἱ ὁποῖοι, μακρὰν τῶν πειραματικῶν γεγο-

νότων, περιορίζονται ἁπλῶς ν' ἀρνοῦνται καὶ νὰ κρίνουν, ἂς ἔλθουν καλλίτερα νὰ μᾶς εἰποῦν ποῦ ἐσφάλαμεν ἢ ἂς μᾶς ὑποδείξουνε ἂν μποροῦν, πειραματικὰς μεθόδους τελειοτέρας».

Ὁ θόρυβος ὅμως αὐτὴν τὴν φορὰν ὑπερέβη κάθε ὅριον. Ὄχι μόνον εἰρωνείας, ἀλλὰ καὶ ὕβρεις καὶ προπηλακισμοὺς ὑπέστησαν ἀπὸ τοὺς ὑλιστὰς οἱ ἐπιστήμονες τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐφθασαν δὲ μέχρι τοῦ σημείου νὰ κατηγορήσουν ἀργότερα αὐτὸν τὸν Κρούξ, ὅτι ἦτο ἐρωτευμένος μὲ ἕνα ἐκ τῶν καλλιτέρων μέντιουμ τῆς ἐποχῆς, τὴν Φλόρενς Κούκ, μὲ τὴν ὁποίαν καὶ ἐξετέλεσε τὰ περιεργότερα τῶν ἀτομικῶν του πειραμάτων.

Οὕτως ἢ ἄλλως ὅμως, τὰ συμπεράσματα τῶν δύο αὐτῶν ἐπιτροπῶν εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σύστασιν κατὰ τὸ 1882 τῆς Βρεττανικῆς «Ἑταιρείας Ψυχικῶν Ἐρευνῶν» στὴν ὁποίαν ἔλαβαν μέρος οἱ διασημότεροι ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς, μὲ σκοπὸν τὴν αὐστηρῶς ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν τῶν ψυχικῶν φαινομένων.

Σήμερα, ὅμοιαι Ἑταιρεῖαι ὑπάρχουν σ' ὅλα τὰ πολιτισμένα μέρη καὶ τείνουν μὲ τὴν διαρκῆ ἐξάσκησιν νέων μέντιουμ νὰ ἐπιβάλλουν καὶ νὰ ἐκλαϊκεύσουν τὴν πειραματικὴν ἀλήθειαν τῶν ψυχικῶν φαινομένων.

Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν πλάσιν.

Ἕως τώρα ὑπῆρχαν δύο ἰδέαι : Ἢ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἦτο μόνον ὕλη, ἢ ὅτι ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὕλην καὶ ψυχὴν (ἐνέργειαν).

Ἀλλὰ σήμερον, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ραδιενεργείας, ὅτε ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ὕλη σύγκειται ἀπὸ ἠλεκτρόνια, ἤτοι ἀπὸ ἠλεκτρισμόν, δηλαδὴ ἀπὸ μίαν μορφὴν ἐνεργείας, ὁ ὅρος ὕλη ἔπαυσε νὰ ἔχῃ τὴν πρώτην σημασίαν του καὶ γνωρίζομεν ὅτι τὸ σύμπαν ὁλόκληρον ἀποτελεῖται ἀπὸ κάποιαν δημιουργικὴν ἐνέργειαν εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἠλεκτρονίων, εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἐνδιαμέσων καταστάσεων διαφόρου ἀραιότητος, ὡς ὁ ἠλεκτρομαγνητισμός, αἱ ἀκτῖνες Χ καὶ Ὑπὲρ-Χ, αἱ προερυθραῖ, αἱ ὑπεριώδεις.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος, λοιπόν, ἀποτελεῖται ἀπὸ μέρος, ἔστω καὶ ἐλάχιστον, τῆς ἰδίας δημιουργικῆς ἐνεργείας ὑπὸ μορφὴν ἠλεκτρονίων. Εἶναι καὶ αὐτὸς ἓν μέρος τῆς παγκοσμίου ἁρμονίας.

Ἡ δημιουργικὴ αὐτὴ ἐνέργεια ὅμως, βάσις τοῦ παντός, διὰ ν' ἀποτελῇ τὸ καταπληκτικὸν αὐτὸ σύμπαν, πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἔχῃ ὑπεράνθρωπους ἰδιότητας. Καὶ τὰς ἰδιότητας αὐτὰς νὰ τὰς ἔχῃ καὶ τὸ τελευταῖον πετραδάκι, ἔστω καὶ εἰς λανθάνουσαν κατάστασιν.

Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ σπουδὴ τῶν ραδιενεργῶν σωμάτων (Ράδιον, Οὐράνιον, Θάλλιον, Ἀκτόνιον κλπ.), τὰ ὁποῖα ὑφίστανται αὐτόματον ἐξαΰλωσιν.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ

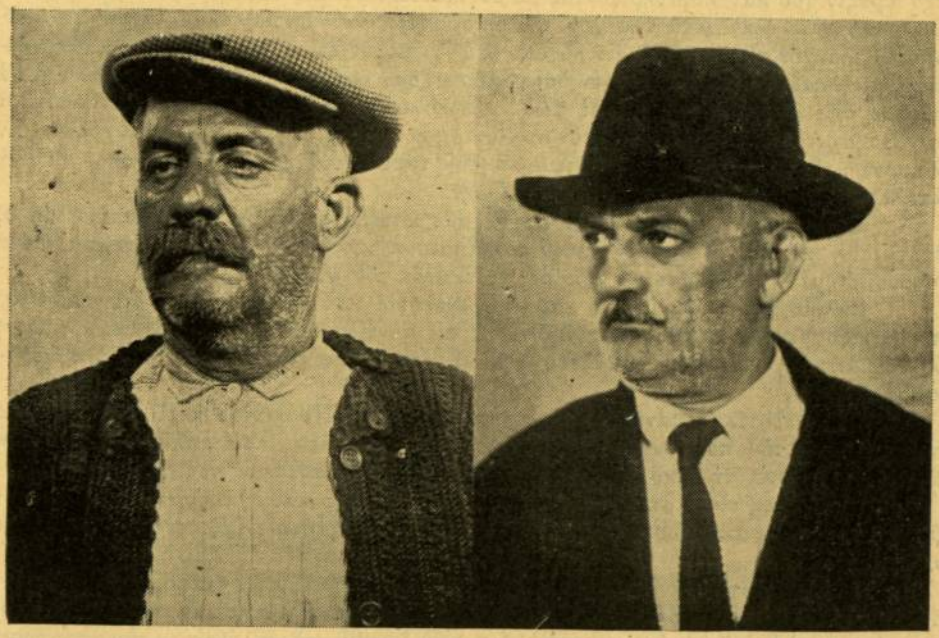
ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΚΟΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΙ (*)

Ὑπὸ κ. **Ν. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ** Ἀστυν. Δ/ντοῦ Α'

Οἱ ἐπισκέπται τοῦ παρὰ τῷ Τμήματι Γενικῆς Ἀσφαλείας, Ἐγκληματολογικοῦ Μουσείου, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς κατεστράφη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944, μετ' ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος ἐξήταζον τὸ κήρινον πρόπλασμα ἀνδρικῆς κεφαλῆς τοποθετημένης εἰς μίαν τῶν προθηκῶν, μὲ περιέργειαν δ' ἐζήτουν πληροφορίας διὰ τὴν αἰτίαν τῆς θέσεώς της εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Μουσεῖον.

Τοῖς παρείχετο ἡ ἐξήγησις ὅτι τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν σχιζοφρενικὸν ἐγκληματίαν Π. Δ. Τὸ ἔγκλημα τὸ ὁποῖον διέπραξεν καὶ τὸ ὁποῖον συνεκλόνισεν ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν τότε ἔχει ὡς ἑξῆς :

Τὴν 2αν Δεκεμβρίου 1930, ἐπωφεληθεὶς οὗτος εὐκαιρίας κατὰ τὴν ὁποίαν

Ὁ σχιζοφρενὴς Γ. Π. ὅστις ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ 4 τέκνα του διὰ πελέκεως.

Ὁ σχιζοφρενὴς Π. Δ. ὅστις ἐφόνευσεν τὰ τρία ἀνήλικα τέκνα του.

ἡ σύζυγός του ἀπουσίαζεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, παρέλαβε τὰ τρία τέκνα του, τὴν Θεώνην ἐτῶν 9, τὸν Γκίκα 3 ἐτῶν, καὶ τὸ ἀβάπτιστον βρέφος του καὶ χαρούμενος ἐξῆλθεν εἰς περίπατον πρὸς τὴν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὑμηττοῦ ἐξοχικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἐκεῖ ἀφοῦ ἔπαιξε μαζί των, τὰ ἀπεκοίμησε καὶ κατόπιν διὰ μικροσκοπικοῦ περιστρόφου, ἐπυροβόλησεν ἐξ ἐπαφῆς εἰς τὴν κεφαλὴν τὴν Θεώνην καὶ ἀκολούθως τὰ δύο μικρότερα τέκνα του. Ἐκεῖνα ἐξύπνησαν ὡσὰν ἀπὸ κακὸν ὄνειρον, προσεπάθησαν ν' ἀνασηκωθοῦν, ἄνοιξαν τὰ μάτια τους διὰ τελευ-

(*) Ἡ μελέτη αὐτὴ εἶχε δημοσιευθῆ καὶ εἰς τὴν Ἰατρικὴν ἐφημερίδα φύλλον 422 τῆς 17-5-1936.

ταίαν φοράν καὶ ἤπλωσαν τὰ χέρια των πρὸς τὸν πατέρα διὰ νὰ τὰ βοηθήσῃ. Αὐτὸς ὅμως, φαντασθεὶς ὅτι αἱ σφαῖραι δὲν ἐπέφερον τὸν θάνατον, ἔσφιξεν μὲ τὰς χεῖρας του τὸν λαιμόν των καὶ οὕτω προεκάλεσε τὸν θάνατον ταχύτερον.

'Ο ταλαίπωρος αὐτὸς πατέρας ἐτακτοποίησεν ἡσύχως τὰ πτώματα τῶν παιδιῶν του, τὰ ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον καὶ κατόπιν ἀδιάφορος κατῆλθεν εἰς 'Αθήνας, ὅπου, ὡς ἄγνωστος ἔδωσεν αὐτοπροσώπως ἐπιστολὴν εἰς τὸν 'Αστυνομικὸν Διευθυντήν, καθορίζων τὴν θέσιν τοῦ ἐγκλήματος, ἀπὸ ἐκεῖ περιεπλανήθη δύο ἡμέρας εἰς Πειραιᾶ καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθεν καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν 'Αστυνομίαν.

'Εν τῷ μεταξὺ ἡ φρίκη ἀπὸ τὸ ἔγκλημα εἶχεν διαγείρει τὴν ψυχὴν τῆς κοινωνίας καὶ εἶχεν ἀναστατώσει τοὺς ἀστυνομικούς οἱ ὁποῖοι ἀνεζήτουν τὸν φοβερὸν παιδοκτόνον καὶ ἐλάμβανον κάθε προφύλαξιν διὰ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουν εἰς ἐνδεχομένην σύλληψιν.

Πόση ὅμως ἦτο ἡ ἔκπληξις ὅλων ὅταν εὑρέθησαν πρὸ ἑνὸς ἡλικιωμένου κυρίου, εὐγενεστάτου, συζητοῦντος μὲ ἀπόλυτον ἡρεμίαν, διηγουμένου μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν τὴν πρᾶξιν του καὶ ὑποστηρίζοντος μὲ εὐγλωττίαν ὅτι εἰς ταύτην προέβη μετὰ σκέψιν πολύμηνον καὶ μετὰ ἔλεγχον τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλεγχον εἶχε πεισθῆ ἀπολύτως, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἔκαμε κακόν, ἀλλ' ἀπεναντίας, ἀπήλλαξε τὰ τέκνα του, ἐν ὅσῳ ἀκόμη ἦσαν νέα, ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν καὶ τὰ βάσανα τῆς ζωῆς. 'Αποροῦσε δὲ πῶς κάθε λογικευόμενος ἄνθρωπος δὲν ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὸν ἁπλούστατον αὐτὸν συλλογισμόν. 'Αλλὰ καὶ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀνέμενε καθὼς ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευε νὰ τὸν τυφεκίσουν καὶ αὐτὸν γρήγορα διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς ζωῆς.

Ἔτσι ἡ φρίκη ἡ ὁποία κατ' ἀρχὰς μᾶς κατέλαυε διὰ τὸν ἐγκληματίαν αὐτόν, ἐξητμίσθη καὶ δὲν ἐβλέπομεν πλέον τὸν ἀπαίσιον κακοῦργον, ἀλλ' ἕνα φαινομενικῶς ἰσορροποιημένον ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος προεκάλει τὸν οἶκτον.

'Εκλήθησαν οἱ ψυχίατροι καὶ οἱ φρενολόγοι καὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι πρόκειται περὶ σχιζοφρενοῦς· αὐτὸ ὑπεστηρίχθη καὶ εἰς τὸ Κακουργιοδικεῖον Πειραιῶς ὅπου ὕστερα ἀπὸ λίγους μῆνας ἐδικάζετο ὁ Δ. Π. διὰ νὰ καταδικασθῇ εἰς 20 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμά.

'Αλλὰ τί τέλος πάντων εἶναι ἡ σχιζοφρενία; Πρόκειται περὶ φρενοβλαβίας ποῦ καθιστᾷ τὸν πάσχονται ἀκαταλόγιστον ἢ πρόκειται περὶ ἁπλῆς παθήσεως ἡ ὁποία διευκολύνει τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἐγκληματικῆς διαθέσεως τοῦ πάσχοντος;

Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαιότατον ἀπὸ κοινωνικῆς καὶ ἐγκληματολογικῆς ἀπόψεως καὶ τοῦτο ἀκριβῶς μᾶς ἠνάγκασεν νὰ τὸ ἐξετάσωμεν εἰς τὴν μελέτην μας αὐτήν.

Καὶ ἐν πρώτοις ἀνετρέξαμεν εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν διαφόρων ψυχιάτρων ὅπου ἀνεγνώσαμεν διαφόρους θεωρίας περὶ τῆς ψυχώσεως αὐτῆς καὶ περὶ τῶν συμπερασμάτων καὶ ἐκδηλώσεών της, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῶμεν νὰ λάβωμεν τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἐζητοῦμεν· δηλαδὴ ἂν ἡ ψύχωσις αὐτὴ κατὰ τὰς διαφόρους διαβαθμίσεις της εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐπισκιάσῃ μερικῶς ἢ τελείως τὴν συνείδησιν τῶν πραττομένων ὁπότε καὶ μόνον λαμβάνεται ἀνάλογον μέτρον εἰς τὸν καταλογισμὸν τῶν ὑπὸ τῶν σχιζοφρενῶν τελουμένων ἐγκλημάτων.

Οἱ ψυχίατροι πάντως, παρὰ τὰς μεταξύ των ἀντιγνωμίας, καθορίζουν τὴν σχιζοφρενίαν ὡς νόσον ψυχικὴν συνισταμένην εἰς ἀπόσχισιν, διαχωρισμὸν τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κατάργησιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἁρμονίας.

'Επεξηγοῦντες δὲ καθορίζουν ὅτι οἱ σχιζοφρενικοὶ βυθίζονται εἰς ὀνειροπολήσεις ποὺ τοὺς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, ἀπομονοῦνται καὶ ἀδιαφοροῦν καὶ δι' αὐτὰς ἀκόμη τὰς προσφιλεῖς των ὑπάρξεις, χάνουν δὲ οὕτω τὴν ἐσωτερικὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν πραγματικότητα, ἀρκούμενοι νὰ ζοῦν καὶ νὰ κινοῦνται εἰς στενότατον πλαίσιον τὸ ὁποῖον περικλείει μόνον τὸν ἑαυτόν των. Τονίζεται ὅμως ὅτι

εἰς τοὺς σχιζοφρενικοὺς δὲν ὑπάρχουν διαταραχαὶ τῆς ἀντιλήψεως, τῆς μνήμης, τοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τοῦ διανοητικοῦ ρυθμοῦ τῆς σκέψεως καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς αἱ παρουσιαζόμεναι ἑκάστοτε ἔντονοι ἀντιδράσεις διὰ τῆς διαπράξεως ἐγκλημάτων ἢ ἄλλων βιαίων πράξεων, φαίνονται παράδοξοι καὶ ἀπροσάρμοστοι πρὸς τὴν ἐν γένει ἥρεμον καὶ κανονικὴν αὐτῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐμφάνισιν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ παρατήρησις τῶν ψυχιάτρων ἀπὸ τῆς ὁποίας προκύπτει ἀνενδοιάστως ὅτι οἱ σχιζοφρενικοὶ εἶναι ψυχοπαθεῖς καὶ ἀποτελοῦν λανθάνοντα κίνδυνον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀτόμων μεταξὺ τῶν ὁποίων διαβιοῦν. Καὶ θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ μόνωσίς των ἀπὸ τὴν πραγματικότητα εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ συσκοτίσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τὴν διάνοιαν τῶν ἐγκληματούντων σχιζοφρενῶν ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ τοῖς καταλογισθοῦν τὰ ἐγκλήματά των τὰ ὁποῖα σχεδὸν πάντοτε παρουσιάζουν ἀποτροπιαίαν εἰκόνα ἐν τῇ συλλήψει καὶ ἐκτελέσει αὐτῶν.

Ἀλλὰ μᾶς ἐγεννήθη ἡ ἀπορία, ἂν ἡ μόνωσις αὐτὴ τῶν σχιζοφρενικῶν φθάνει μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀφαιρῇ ἀπὸ τὴν διανόησιν αὐτῶν τὴν εἰκόνα καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ διαπραττομένου ὑπ' αὐτῶν ἐγκλήματος, ἂν δηλαδὴ ὁ δολοφονῶν σχιζοφρενικὸς ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ φόνος δὲν εἶναι τὶ τὸ ἀπηγορευμένον ὑπὸ τοῦ νόμου, ἢ γνωρίζων ὅτι ἐγκληματεῖ καὶ ὅτι μάλιστα τιμωρεῖται αὐστηρῶς διαπράττει αὐτό.

Ἀπὸ τὰς διασαφήσεις τὰς ὁποίας μᾶς ἔδωσαν ἀνωτέρω οἱ ψυχίατροι καὶ ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας προσωπικῶς ἐκάμαμεν εἰς τρεῖς σχιζοφρενικοὺς διαπράξαντας ἀποτρόπαια ἐγκλήματα, ἐσχηματίσαμεν τὴν γνώμην ὅτι οὗτοι εἶχον σαφεστάτην ἀντίληψιν ὅτι διέπραττον ἔγκλημα καὶ ὅτι διὰ τοῦτο θὰ ἐπέσειρον ἐπ' αὐτῶν τὴν κατὰ νόμον τιμωρίαν, προέβησαν ὅμως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τούτου διότι ἠσθάνοντο μίαν ἀκατανίκητον παρόρμησιν τὴν ὁποίαν ποικιλοτρόπως καὶ διὰ διαφόρων παραλόγων συλλογισμῶν προσεπάθουν νὰ δικαιολογήσουν, ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ ἐγκλήματά των γενικῶς ἐστρέφοντο κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τιμῆς ξένων προσώπων καὶ οὐχὶ κατὰ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ των. Ἐξ αὐτοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ ἐγκληματοῦντες σχιζοφρενικοὶ ἔχουν ἰσχυροτάτην προδιάθεσιν πρὸς τὸ ἔγκλημα, ἡ προδιάθεσις ὅμως αὕτη ἀποσύρεται ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ὑποσυνειδήτου ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς κοινωνικῆς μορφώσεως καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐν γένει κόσμου μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ψύχωσις τῆς σχιζοφρενίας ἐπιφέρει ἀπομόνωσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιδράσεως καὶ ἀφήνει ἐλεύθερα τὰ ναρκωμένα κακοῦργα ἔνστικτα νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ νὰ ἐκδηλωθοῦν διὰ πράξεων φρικιαστικῶν, πρὸ τῶν ὁποίων οὐδόλως συγκινεῖται ὁ διαπράττων αὐτὰ ὅπως ἀκριβῶς δὲν συγκινοῦνται καὶ οἱ ἐκ γενετῆς ἐγκληματίαι, εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς ἀνήκουν καὶ οἱ σχιζοφρενικοὶ τοιοῦτοι.

Τὸ ὅτι σπανιώτατα παρουσιάζονται κρούσματα τοιούτων σχιζοφρενικῶν ἐγκληματιῶν ἐνισχύει τὴν ἀνωτέρω περὶ αὐτῶν γνώμην μας διότι ἐὰν ὅλοι οἱ σχιζοφρενικοὶ οἱ ὁποῖοι κυκλοφοροῦν μεταξὺ ἡμῶν ἦσαν ἐγκληματίαι καὶ δὲν περιορίζοντο εἰς τὸ ν' ἀπολαμβάνουν τῶν παραδοξοτήτων τοῦ ψυχικοῦ των κόσμου, ἀσφαλῶς θὰ παριστάμεθα συχνὰ πρὸ ἐγκλημάτων ἀποτροπαίων ἐν τῇ πρωτοτυπίᾳ καὶ σκληρότητί των.

Οἱ σχιζοφρενικοὶ λοιπὸν ἐγκληματίαι ἔχουν πλήρη ἀντίληψιν καὶ συνείδησιν τῶν κακουργημάτων αὐτῶν ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ἐγκληματικὴ προδιάθεσίς των τοὺς καθιστᾷ εἰς ἄκρον ἐπικινδύνους ὥστε ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς Πολιτείας εἶναι, ἀφοῦ δύσκολον καθίσταται νὰ προλάβῃ τὰ ἐγκλήματά των, νὰ καθιστᾷ τουλάχιστον αὐτοὺς μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ πρώτου κακουργήματος ἀνικάνους διὰ πᾶσαν ὑποτροπήν, διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς κατὰ νόμον ποινῆς.

Κλείομεν τὴν περιληπτικὴν μελέτην μας περὶ τῶν σχιζοφρενικῶν ἐγκληματιῶν, διότι ὁ χῶρος τοῦ περιοδικοῦ δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς λεπτομερεστέραν ἔρευναν τοῦ λανθάνοντος καὶ ἀφαντάστως ἐπικινδύνου αὐτοῦ ἐγκληματικοῦ τύπου, ὁ ὁποῖος εὐτυχῶς δι' ὅλους μας δὲν παρουσιάζεται συχνά.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ, ΟΙ ΣΛΑΥΟΙ, Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Ὑπὸ κ. **ΘΕΜ. Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ**

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

5.—Ἡ θέσις τῶν Γιουγκοσλαύων κομμουνιστῶν. Πῶς ἀντιμετώπισαν οὗτοι τὸ ζήτημα «Μακεδονίας—Θράκης» εἰς τὰ Διεθνῆ συνέδρια Κόμιντερν καὶ τί ἔπραξαν κατόπιν.
6.—Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ καὶ ἡ «αὐτονόμησις Μακεδονίας—Θράκης». Πῶς ἐδέχθησαν οὗτοι νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ ξένα σχέδια καὶ τί ἔπραξαν χάριν αὐτῶν.
7.—Τὰ κομμουνιστικὰ συνέδρια τῆς Σόφιας καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν εἰς αὐτά. Αἱ γνῶμαι τῶν Ἀλ. Παπαναστασίου καὶ Γ. Παπανδρέου.
8.—Ἡ ματαίωσις τῶν συνεδρίων τῆς Σόφιας. Αἱ συνελεύσεις τῆς Γ΄ Διεθνοῦς εἰς Μόσχαν καὶ ἡ ψῆφος τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν κατ' αὐτά. Τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔκτοτε γεγονότα.
9.—Μία στιχομυθία Ἑλλήνων κομμουνιστῶν μετ' ἀντιπροσώπων τῆς Γ΄ Διεθνοῦς (Κόμιντερν) ἐν Ἑλλάδι. Αἱ ὑποστηριχθεῖσαι ἑκατέρωθεν ἀπόψεις.

5. Ἡ θέσις τῶν Γιουγκοσλαύων κομμουνιστῶν. Πῶς ἀντιμετώπισαν οὗτοι τὸ ζήτημα «Μακεδονίας—Θράκης» εἰς τὰ διεθνῆ συνέδρια τῆς Κόμιντερν καὶ τί ἔπραξαν κατόπιν.

Ὅπως ἤδη ἐσημειώσαμεν, βλέψεις ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας δὲν ἔχουν μόνον οἱ Βούλγαροι, ἀλλὰ καὶ οἱ Γιουγκοσλαῦοι. Γεννᾶται ὅμως τὸ ἐρώτημα : Ποίαν θέσιν ἔλαβον οὗτοι κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Βουλγαρικῶν προτάσεων εἰς τὰ συνέδρια τῆς Γ΄ Διεθνοῦς ἐν Μόσχα; Πῶς ἔθεσαν δηλαδὴ τὸ ζήτημα καὶ πῶς ἀντιμετώπισαν τὰς Βουλγαρικὰς προκλήσεις; Καὶ τί ἔπραξαν κατόπιν; Ἂς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ἤδη μὲ συντομίαν τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὅπως εἴπομεν καὶ προηγουμένως, οἱ Γιουγκοσλαῦοι κομμουνισταὶ ἀντιπρόσωποι εἰς τὰ ματαιωθέντα συνέδρια τῆς Σόφιας τοῦ 1923 εὑρέθησαν διὰ πρώτην φορὰν ἀντιμέτωποι τῶν Βουλγαρικῶν ἀξιώσεων περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἔθεσαν σχετικὰ ἐρωτήματα εἰς τὸν Κολλάρωφ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἐξηρέθισεν.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐξ ἄλλου ἐκ τῶν δύο συνεδρίων τῆς Γ΄ Διεθνοῦς, τοῦ 1924, εἰς τὰ ὁποῖα συνεζητήθη τὸ ζήτημα «Μακεδονίας—Θράκης», ὁ προσελθὼν εἰς Μόσχαν Γιουγκοσλαῦος κομμουνιστὴς ἀντιπρόσωπος, ἀγνοῶν τὰς λεπτομερείας τοῦ θέματος, δὲν ἦτο παρεσκευασμένος νὰ ὁμιλήσῃ. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἠρνήθη ψῆφον, ἰσχυρισθεὶς ὅτι «δὲν εἶχεν ὁδηγίας τοῦ κόμματός του...»

Εἰς τὸ δεύτερον ὅμως συνέδριον τῆς Γ΄ Διεθνοῦς, τὸ συνελθὸν ἐπίσης ἐν Μόσχᾳ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1924, οἱ προσελθόντες δύο Γιουγκοσλαῦοι ἀντιπρόσωποι εἶχον ὁδηγίας καὶ ἦσαν πλήρως παρεσκευασμένοι διὰ ν' ἀπαντήσουν εἰς τὰς Βουλγαρικὰς προτάσεις. Οὕτω ἐνῷ οἱ δύο Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἐδέχθησαν τὰς προτάσεις ταύτας καὶ ἐψήφισαν προδοτικώτατα ὑπὲρ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης», οἱ Γιουγκοσλαῦοι ὁμοϊδεᾶται των ἠρνήθησαν νὰ τὸ πράξουν. Ὡς δικαιολογίαν δὲ προέβαλον, τὸ ὅτι «ἡ πρότασις αὐτὴ ἀντίκειται εἰς τὰς Γιουγκοσλαυϊκὰς ἀπόψεις...» Διότι «δέχονται μέν, εἶπον, τὴν ἀρχὴν τῶν ἐθνοτήτων καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν, ἀλλ' αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν Μακεδονίᾳ. Τοῦτο δὲ διότι Μακεδονικὸν Ἔθνος δὲν ὑπάρχει, παρὰ μόνον εἰς τὰ μυαλὰ τῶν κομιτατζήδων τῆς ΕΜΕΟ», (Μακεδονικοῦ Κομιτάτου), εἰς τὴν ὁποίαν, ὅπως εἴπομεν, εἶχον ὑπεισέλθει καὶ οἱ Βούλγαροι, ὀπαδοὶ τοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου Πρωτογέρωφ.

Πρὸ τῆς ἀρνήσεως ταύτης τῶν Γιουγκοσλαύων κομμουνιστῶν, οἱ Βούλγαροι Κολλάρωφ καὶ Δημητρὼφ ἔγιναν ἔξω φρενῶν καὶ ἐπετέθησαν λαύρως ἐναντίον των. Ἔχοντες δὲ πρόχειρον, κατὰ τὸ κομμουνιστικὸν σύστημα, τὸ κατηγορητήριον, προσεπάθησαν νὰ «κολλήσουν τὴν ρετσινιά», κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον, εἰς τοὺς

Γιουγκοσλαύους. Οὕτω τοὺς κατηγόρησαν, ὅτι «ἐπηρεάζονται ἀπὸ ἐθνικιστικὰς «ἀπόψεις». Ὅτι «εἶναι σοσιαλπατριῶται καὶ ὄχι γνήσιοι κομμουνισταί...» Ὅτι «τὸ Κ.Κ.Γ. παίζει ρόλον πράκτορος τῆς Γιουγκοσλαυϊκῆς μπουρζουαζίας...!!». Ὅτι «δὲν θέλουν τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας, διότι τὸ μεγαλύτερον αὐτῆς μέρος ἔχει καταλάβει ἡ χώρα των», κλπ. κλπ.

Ἀλλ' οἱ Γιουγκοσλαῦοι ἦσαν καλοὶ μαχηταὶ καὶ ἄριστα παρεσκευασμένοι δι' ἀντεπίθεσιν. Διὰ τοῦτο δὲν τὰ ἔχασαν ἐν προκειμένῳ, οὔτε ἀπέρριψαν τὰ ὅπλα διὰ νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν πρὸ τῶν Βουλγαρικῶν φωνασκιῶν...Λαβόντες ὅθεν τὸν λόγον ἀπήντησαν ὡς ἑξῆς περίπου : (1)

«Εἴμεθα ἕτοιμοι ἂν θέλετε, σύντροφοι Κολλάρωφ καὶ Δημητρώφ, νὰ διακηρύξωμεν, ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Γιουγκοσλαυϊκῆς Μακεδονίας πρόσκεινται πρὸς τὴν Βουλγαρίαν..."Οτι τὸ Σλαυομακεδονικὸν γλωσσικὸν ἰδίωμα εἶναι συγγενέστερον μὲ τὴν Βουλγαρικὴν γλῶσσαν..."Οτι οἱ Σλαυομακεδόνες ἔχουν Βουλγαρικὴν συνείδησιν καὶ ἐπομένως εἶναι μᾶλλον Βούλγαροι, παρὰ Σέρβοι... Ἐ, λοιπόν, αὐτὸ θὰ τὸ ἐκάμναμεν εὐκολώτερα, διότι εἶναι πλησιέστερον εἰς τὴν πραγματικότητα... Ἀλλ' οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὕπαρξιν φανταστικῆς ἐθνότητος καὶ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Μακεδονίας εἶναι Σλαυομακεδόνες...Ἡ λέξις Μακεδονία εἶναι μόνον γεωγραφικὸς ὅρος καὶ δὲν δηλοῖ ἐθνότητα...»

Πρὸ τῆς σθεναρᾶς καὶ ἀνδρικῆς αὐτῆς στάσεως τῶν Γιουγκοσλαύων ἀντιπροσώπων, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνέμενον οἱ Κολλάρωφ καὶ Δημητρώφ, οὗτοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συνεχίσουν τὴν συζήτησιν καὶ ἤλλαξαν θέμα...Ἡ ἀπόφασις ὅμως τῆς Γ' Διεθνοῦς, (Κομιντέρν), «περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης» ἐλήφθη, καίτοι οἱ Γιουγκοσλαῦοι κομμουνισταὶ ἠρνήθησαν ψῆφον, τόσῳ μᾶλλον καθόσον ὑπὲρ αὐτῆς ἐψήφισαν καὶ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταί, (Πουλιόπουλος—Μάξιμος)...

Αὐταὶ ὑπῆρξαν, πρὸ 30ετίας περίπου, αἱ ἀπόψεις τῶν Γιουγκοσλαύων κομμουνιστῶν. Τὰς παρεθέσαμεν δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον λεπτομερῶς, διὰ νὰ καταδείξωμεν πόσον ἀντίθετοι εἶναι μὲ τὰς σημερινάς, αἱ ὁποῖαι ἐγγίζουν πρὸς τὰς τότε Βουλγαρικάς, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος τῆς Γιουγκοσλαυΐας πλέον. Διότι σήμερον, ὁπότε οἱ Γιουγκοσλαῦοι κομμουνισταὶ ἐκυριάρχησαν εἰς τὴν χώραν των καὶ κατέλαβον τὴν ἐξουσίαν, ἔχουν τελείως ἀντιθέτους πρὸς τὰς παλαιὰς ἰδέας των περὶ Μακεδονίας.

Συγκεκριμένως, σήμερον οἱ Γιουγκοσλαῦοι κομμουνισταὶ τοῦ στρατάρχου Τίτο παραδέχονται τὴν ὕπαρξιν «Μακεδονικοῦ Ἔθνους», καὶ καλλιεργοῦν μάλιστα ἐντατικῶς τὴν ἰδέαν αὐτήν. Ἐν συνεχείᾳ ἐπιδιώκουν τὴν αὐτονόμησιν τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν ἰδικήν των πλέον κυριαρχίαν. Διὰ νὰ ἐπιτύχουν δὲ τοῦτο εὐκολώτερον, ἔσπευσαν ν' ἀνακηρύξουν δῆθεν αὐτόνομον τὴν Γιουγκοσλαυϊκὴν (Σερβικὴν) Μακεδονίαν ἢ Μακεδονίαν τοῦ Βαρδάρ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Λαζὰρ Κουλισέφκυ καὶ μὲ πρωτεύουσαν τὰ Σκόπια.

Μετὰ ταῦτα ὁμιλοῦν περὶ ἑνώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας, ἢ ὅπως τὴν ἀποκαλοῦν, «Μακεδονίας τοῦ Αἰγαίου», καὶ τῆς «Βουλγαρικῆς ἢ Μακεδονίας τοῦ Πιρίν», μὲ τὴν Γιουγκοσλαυϊκήν, ὥστε ν' ἀποτελεσθῇ τὸ «Μακεδονικὸν Κράτος» καὶ νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν Γιουγκοσλαυϊκὴν ὁμοσπονδίαν...Ταῦτα συνεφωνήθησαν μεταξὺ τοῦ στρατάρχου Τίτο, προέδρου τῆς Γιουγκοσλαυΐας καὶ τοῦ Γ. Δημητρώφ, πρωθυπουργοῦ τῆς Βουλγαρίας, κατὰ τὴν μετὰ τὸν πόλεμον συνάντησίν των εἰς Μπλέντ. Οἱ Βούλγαροι ἐδέχθησαν τοῦτο ἔναντι διαφόρων ἀνταλλαγμάτων. Διὰ νὰ κατακτηθῇ δὲ ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον εἰς τὴν διάθεσίν των, ἐκηρύχθη ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ὁ συμμοριτοπόλεμος, ὁ ὁποῖος τόσον ἐστοίχισεν εἰς τὴν Χώραν μας εἰς ἀνθρώπινον αἷμα καὶ ὑλικὰς θυσίας...

(1) Πλείονα στοιχεῖα ἴδε εἰς Ε. Σταυρίδου: «Παρασκήνια τοῦ Κ.Κ.Ε». σελ. 257.

Μολονότι ὅμως ὁ πόλεμος αὐτὸς ἐνισχύθη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παντοιοτρόπως ὑπὸ τῶν χωρῶν τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος, ἰδίως δὲ τῶν Ρώσσων, τῶν Γιουγκοσλαύων καὶ τῶν Βουλγάρων, τελικῶς ἀπέτυχεν. Οὕτω χάρις εἰς τὴν γενναίαν ἀντίστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν συμμαχικὴν ἐνίσχυσιν, οἱ κομμουνισταὶ συνετρίβησαν καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐνίκησεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν της· οἱ δὲ Ἕλληνες ἀπεδείχθησαν ἀντάξιοι τῆς ἐλευθερίας των...

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πολέμου αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόσχισιν, φαινομενικῶς τουλάχιστον, τῶν Γιουγκοσλαύων τοῦ Τίτο ἀπὸ τὴν Κόμινφορμ, ὁπότε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Δυτικοῦ συνασπισμοῦ, οἱ Βόρειοι «γείτονες» μας ἠρέμησαν κάπως, καίτοι δὲν ἐγκατέλειψαν τὰς ἰδέας καὶ βαθυτέρας ἐπιδιώξεις των. Ἡ ἐξέλιξις μάλιστα τῶν πραγμάτων ἐπέβαλε τὴν ἐπανασύνδεσιν τῶν διπλωματικῶν σχέσεων Ἑλλάδος—Γιουγκοσλαυΐας, καθὼς καὶ τὴν «φιλικὴν» ἐπίσκεψιν τοῦ στρατάρχου Τίτο εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς ἀνταπόδοσιν ἐπισκέψεως Ἑλλήνων ἐπισήμων. Τὰ ἴδια αἴτια κατέστησαν ἐφικτὴν τὴν ἐπανασύνδεσιν τῶν διπλωματικῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μετ' ἄλλων τινῶν κρατῶν τοῦ Σιδηροῦ Παραπετάσματος.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν ὅμως γεννῶνται τὰ ἐξῆς ἐρωτήματα διὰ τὸν Γιουγκοσλαυϊκὸν κομμουνισμόν: Πότε ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν; Ὅταν πρὸ 30ετίας περίπου ὑπεστήριζεν εἰς τὰ ἐν Μόσχα συνέδρια τῆς Κόμιντερν τὸ ἀνύπαρκτον τῆς Μακεδονικῆς ἐθνότητος; Ἢ σήμερον, ὁπότε βεβαιώνει τὸ ἀντίθετον; Καὶ τί ἐμεσολάβησεν κατὰ τὴν 30ετίαν αὐτήν, διὰ νὰ μεταβάλῃ οὗτος ἀπόψεις; Καὶ διατὶ ἐν ᾧ τότε ἀντετίθετο εἰς τὰς προτάσεις τῶν Βουλγάρων, ποὺ ἦσαν καὶ Ρωσσικαί, καὶ ἑπομένως ἐκήρυξεν ἐπανάστασιν κατὰ τῆς Μόσχας, χωρὶς ν' ἀποσχισθῇ αὐτῆς σήμερον, καίτοι ἀπεσχισμένος ἐξ αὐτῆς υἱοθετεῖ τὰς ἀπόψεις της; Πρόκειται ἄρά γε περὶ ζητήματος ἀρχῆς, ὅπως ἰσχυρίζοντο τότε οἱ Γιουγκοσλαῦοι κομμουνισταὶ—ὁ Τίτο θὰ ἦτο ἀσφαλῶς τότε μαθητὴς εἰς κάποιαν σχολὴν τῆς Μόσχας—ἢ περὶ τοιούτου πολιτικῆς σκοπιμότητος καὶ συμφερόντων τοῦ ἐπεκτατικοῦ κομμουνισμοῦ τῶν Γιουγκοσλαύων;

Εἰς τὰ ἀμείλικτα αὐτὰ ἐρωτήματα, ὀφείλει ἀπάντησιν ὁ Γιουγκοσλαυϊκὸς κομμουνισμός, ὁπότε θὰ μάθωμεν πῶς συμβιβάζονται τ' ἀσυμβίβαστα...

6. Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ καὶ ἡ «αὐτονόμησις Μακεδονίας—Θράκης». Πῶς ἐδέχθησαν οὗτοι νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ ξένα σχέδια καὶ τί ἔπραξαν χάριν αὐτῶν.

Καιρὸς εἶναι νὰ παρακολουθήσωμεν τώρα ἐκ τοῦ πλησίον καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν, ἐν σχέσει μὲ τὸ τεθὲν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ ἐπιβληθὲν ζήτημα τῆς «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Νὰ ἐξετάσωμεν δηλαδὴ λεπτομερέστερον πῶς ἀντιμετώπισαν οὗτοι τὴν ξένην πρόκλησιν καὶ τί ἔπραξαν πρὸς ἱκανοποίησίν της. Διότι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς γνωρίζομεν ἤδη τὰς ἐνεργείας των ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν ἀνωτέρω περὶ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Γιουγκοσλαύων κομμουνιστῶν. Πρὸ τούτου ὅμως θὰ εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις καὶ διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας καὶ ἐνεργείας δύο ἐκ τῶν Ἑλλήνων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς τελευταίας 30ετίας· τοῦ πρὸ 20ετίας δηλαδὴ περίπου ἀποβιώσαντος μακαρίτου ἀρχηγοῦ τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως» Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου καὶ τοῦ σημερινοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων κ. Γεωργίου Παπανδρέου.

Εὐθὺς ὡς οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ εἰδοποιήθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, κατὰ τὸν Ἰούνιον 1923, περὶ τῶν Συνεδρίων τῆς Σόφιας, συνῆλθεν ἡ Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ ν' ἀποφασίσῃ σχετικῶς. Χωρὶς πολλὰς συζητήσεις ἀπεφασίσθη τότε νὰ μετάσχῃ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. εἰς τὰ κομμουνιστικὰ ἐκεῖνα συνέδρια. Ὡρίσθησαν δέ, ὅπως καὶ προηγουμένως εἴπομεν, ὡς ἀντιπρόσωποι διὰ μὲν τὰ πολιτικὰ συνέδρια, (τοῦ Κ.Κ.Β. δηλαδὴ καὶ τῆς Βαλκανικῆς κομ/κῆς Ὁμοσπονδίας), ὁ σημαίνων τότε Ἕλλην κομ-

μουνιστής, καὶ μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐλευθέριος Σταυρίδης. Διὰ δὲ τὸ Συνδικαλιστικόν, (τῆς Συνομοσπονδίας τῶν Βουλγάρων ἐργατῶν), ὁ Λεων. Χατζησταύρου, δρῶν ὡσαύτως κομμουνιστὴς καὶ μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε.

Διὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἐχρειάζετο φυσικὰ διαβατήριον. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες κομμουνισταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ προμηθευθοῦν ἀμέσως καὶ κατ' εὐθεῖαν, ἐζήτησαν τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου, ἀριστερίζοντος καὶ «σοσιαλίζοντος» Ἕλληνος πολιτικοῦ, καὶ ἀρχηγοῦ ἑνὸς μικροῦ κόμματος, μὲ εὐαρίθμους ὀπαδοὺς ἀνέκαθεν. Οὗτος ἐπροθυμοποιήθη φυσικὰ νὰ βοηθήσῃ, προφανῶς λόγῳ πνευματικῆς συγγενείας, τοὺς Ἕλληνας κομμουνιστὰς καὶ παραλαβὼν τὸν Ε. Σταυρίδην, μετέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

Τὴν Ἑλλάδα ἐκυβέρνα τότε ἀκόμη ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1922, μὲ Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν κ. Γ. Παπανδρέου. Πρὸς αὐτὸν λοιπὸν παρουσιάσθησαν οἱ ἐπισκέπται τοῦ Ὑπουργείου καὶ μετὰ τὰ προκαταρκτικὰ ἐξέθεσαν τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των. Ἐν συνεχείᾳ παρουσίασαν καὶ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τοῦ Συνεδρίου τῆς Βαλκανικῆς Κομμουνιστικῆς Ὁμοσπονδίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεγράφετο ὡς θέμα συζητήσεως καὶ τὸ ζήτημα τῆς «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης....»

7. Τὰ κομμουνιστικὰ συνέδρια τῆς Σόφιας καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν εἰς αὐτά. Αἱ γνῶμαι Παπαναστασίου-Παπανδρέου.

Κατόπιν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Α. Παπαναστασίου, ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀπαρνηθέντος ἐν τῷ μεταξὺ τὸν κομμουνισμὸν Ε. Σταυρίδου (1).

«Εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Β. Κ. Ὁμοσπονδίας, περιλαμβάνεται καὶ ἕνα θέμα «περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Καὶ περὶ μὲν τῆς Μακεδονίας δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν Θράκην, τὸ ζήτημα διαφέρει...Ἐφόσον ὁ Ἰσμὲτ εἰς τὴν Λωζάννην ἀξιοῖ, ὅπως ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη παραμείνῃ εἰς τὴν Τουρκίαν, νομίζω ὅτι μία λύσις αὐτονομήσεως τῆς Θράκης δὲν θὰ ἔβλαπτε...!, προτεινομένη μάλιστα ἀπὸ ἓν συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μετεῖχον Τοῦρκοι καὶ Βούλγαροι ἀντιπρόσωποι, ἀσχέτως ἂν τοῦτο ἦτο σοσιαλιστικὸν ἢ κομμουνιστικόν...»

«Ἕνα τέτοιο ψήφισμα θὰ ἦτο σπουδαῖον ντοκουμέντο, εἰς χεῖρας τοῦ Βενιζέλου ἐν Λωζάννῃ. Ἄλλωστε μίαν αὐτόνομον Θράκην θὰ τὴν ἐκυβέρνων μοιραίως Ἕλληνες...Διότι ἀφ' ἑνὸς θὰ ἐπιστρέψουν εἰς αὐτὴν ὅλοι οἱ ἐκ Θράκης πρόσφυγες, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι θὰ στείλωμεν ἐκεῖ καὶ ἄλλους πρὸς ἐγκατάστασιν ἐκ Μ. Ἀσίας...Ὁπότε θὰ ἔχωμεν συντριπτικὴν πλειονοψηφίαν ἔναντι τῶν Τούρκων καὶ τῶν ἐλαχίστων Βουλγάρων. Θὰ γίνῃ ἡ Θράκη δευτέρα Ἑλλάς... Καὶ εἰς εὐθετον στιγμὴν ἑνοῦται μὲ τὴν Ἑλλάδα...Μήπως ἡ Κρήτη δὲν ἦτο αὐτόνομος πρὶν ἑνωθῇ...;»

Μετὰ ταῦτα ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ὑπουργὸς κ. Γ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐζήτησε διαφόρους πληροφορίας προσέθεσε : «Ὡς ὀρθώτατα εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς «Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως», ζήτημα αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας δὲν τίθεται κἂν ὑπὸ συζήτησιν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ ὁλοκλήρου ταύτης, (Σερβικῆς δηλαδή, Βουλγαρικῆς καὶ Ἑλληνικῆς). Κατ' ἐμὲ ὁλόκληρος ἡ Μακεδονία εἶναι Ἑλληνική, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχῃ εἰσέτι ὅλη ἀπελευθερωθῇ...»

«Ἀλλ' ἡ ἄποψις τοῦ κ. Παπαναστασίου, ὅστις εὑρίσκει προσωρινῶς σκόπιμον τὴν αὐτονόμησιν τῆς Θράκης, διὰ νὰ λύσωμεν τὸ προσφυγικὸν πρόβλημα, εἶναι συζητήσιμος καὶ μὴ ἀπορριπτέα...Περιπλέκεται ὅμως ἡ ὑπόθεσις, ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν αὐτόνομον Θράκην θὰ πρέπῃ νὰ περιληφθῇ καὶ ἡ Δυτικὴ τοιαύτη, ἡ ὁποία εἶναι

(1) Ἰδὲ τὸ ἔργον του «Παρασκήνια τοῦ Κ.Κ.Ε.» σ. 152.

ἤδη 'Ελληνική... 'Εν πάσῃ περιπτώσει τώρα πρόκειται ἁπλῶς περὶ τοῦ ψηφίσματος ἑνὸς Συνεδρίου καὶ διὰ τίποτε ἄλλο...Διὰ τὸ διαβατήριον θὰ ἴδω ἀπόψε τὸν 'Υπουργὸν τῶν 'Εξωτερικῶν κ. Ρέντην καὶ περᾶστε αὔριον νὰ σᾶς πῶ...»

'Εν συνεχείᾳ τὸ διαβατήριον ἐδόθη καὶ ὁ Ε. Σταυρίδης ἐταξίδευσεν εἰς Σόφιαν, ἐν ᾧ τὸ ταξείδιον τοῦ ἑτέρου κομμουνιστοῦ Χατζησταύρου ἐματαιώθη.

8. 'Η ματαίωσις τῶν συνεδρίων τῆς Σόφιας. Αἱ συνελεύσεις τῆς Γ' Διεθνοῦς εἰς Μόσχαν καὶ ἡ ψῆφος τῶν 'Ελλήνων κατ' αὐτάς. Τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔκτοτε γεγονότα.

Φθάσας εἰς Σόφιαν ὁ "Ελλην κομμουνιστὴς Σταυρίδης, ἔσπευσε νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ Κολλάρωφ, ἀρχηγοῦ (Γεν. Γραμματέως, ὅπως ὀνομάζουν τοὺς κατὰ χώρας ἀρχηγούς των οἱ κομμουνισταί), τοῦ Κ.Κ.Β. καὶ Γενικοῦ Γραμματέως ἐπίσης τῆς Βαλκανικῆς κομμουνιστικῆς ὁμοσπονδίας. Εἶχε δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν δημοσιευθέντα προηγουμένως διάλογον. Διότι δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ Ε. Σταυρίδης, Θρᾷξ τὴν καταγωγὴν ὁ ἴδιος, εἶχε δράσει εἰς Μακεδονίαν, ἐγνώριζε καλῶς τὰ ἐθνολογικὰ ζητήματα αὐτῆς καὶ εἶχετο τῶν 'Εθνικῶν παραδόσεων, μολονότι κομμουνιστής.

'Επηκολούθησεν ὅμως ἡ ἐσπευσμένη ἀναχώρησίς του ἐκ Σόφιας, λόγῳ τῆς 'Επαναστάσεως τοῦ Τσαγκώφ, ὡς εἴπομεν, καὶ οὕτω τὸ ζήτημα παρέμεινεν ἐκκρεμές. Τὸ ἑπόμενον ὅμως ἔτος 1924 συνῆλθον, εἰς Μόσχαν τώρα πλέον, δύο συνέδρια τῆς Γ' Διεθνοῦς, (Κόμιντερν). Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν 'Ελλήνων κομμουνιστῶν ὁ Ν. Σαργολόγος, ὅστις χωρὶς δισταγμὸν ἐψήφισε τὴν Βουλγαρικὴν πρότασιν περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἀπεστάλησαν ὡς ἀντιπρόσωποι οἱ Σ. Μάξιμος καὶ Π. Πουλιόπουλος, οἱ ὁποῖοι ὁμοίως ἀπεδέχθησαν τὴν Βουλγαρικὴν πρότασιν καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ αὐτῆς μὲ πᾶσαν εὐκολίαν.

Δὲν εἶναι βεβαίως τώρα δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθοῦν τὰ αἴτια τῆς προδοτικῆς αὐτῆς στάσεως τῶν κομμουνιστῶν ἐκείνων. "Αν δηλαδὴ αὕτη ὠφείλετο εἰς ἄγνοιαν τῶν ἀπωτέρων Βουλγαρικῶν βλέψεων καὶ σκοπῶν, ἢ εἰς ἐν συνειδήσει παραχώρησιν εἰς ξένους τμημάτων τοῦ ἐθνικοῦ ἐδάφους. Οὔτε δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, ἂν ἡ παραχώρησις αὐτὴ ἐγένετο χάριν ἀφηρημένων καὶ θεωρητικῶν ἀρχῶν τοῦ κομμουνισμοῦ ἢ ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν οἱ "Ελληνες κομμουνισταὶ τὴν εὐμένειαν τῶν κύκλων τῆς Γ' Διεθνοῦς, ἕνεκα προσωπικῶν βλέψεων καὶ σκοπῶν. Τὸ γεγονὸς εἶναι πάντως ὅτι οἱ "Ελληνες κομμουνισταὶ ἐδέχθησαν τὴν Βουλγαρικὴν πρότασιν καὶ ἀδιστάκτως ἐψήφισαν ὑπὲρ αὐτῆς.

'Επανελθόντες εἰς τὴν 'Ελλάδα οἱ ταξειδεύσαντες εἰς Μόσχαν "Ελληνες κομμουνισταί, ἀνεκοίνωσαν τὰ τῆς ψήφου των εἰς τοὺς ὁμοϊδεάτας των τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. "Οταν δὲ ὀλίγον βραδύτερον ἔφθασαν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Διασκέψεως τῆς Κόμιντερν, διεξήχθη εὐρεῖα ἐπὶ τοῦ ζητήματος ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ συζήτησις μεταξὺ τῶν 'Ελλήνων κομμουνιστῶν τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. (Σημειωτέον ὅτι ὁ τότε κομμουνισμὸς δὲν εἶχε τὴν σημερινὴν μορφήν, οὔτε ὑπῆρχον τότε κομμουνισταὶ μὲ θηριώδη ἔνστικτα καὶ ἀδίστακτοι πρὸς πᾶσαν ἐγκληματικὴν δρᾶσιν. "Ητο ἁπλῶς μία κίνησις ἰδεολογική, μὲ ἤπιον χαρακτῆρα, κινουμένη εἰς τὰ δημοκρατικὰ πλαίσια...).

"Οπως εἶναι φυσικόν, μερικοὶ ἠδιαφόρησαν τότε τελείως καὶ ἐτήρησαν ἐντελῶς παθητικὴν στάσιν. "Αλλοι ὅμως διετύπωσαν ζωηρὰς ἀντιρρήσεις καὶ ἐξέφρασαν ἀμφιβολίας, ἂν ἔπρεπε τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ δεχθῇ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις τῆς Κόμιντερν, (Γ' Διεθνοῦς). Τελικῶς, προτάσει τοῦ Ε. Σταυρίδου, ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθοῦν περισσότεραι πληροφορίαι ἐκ Μόσχας, πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐγένετο διὰ μακροῦ ὑπομνήματος. Τοῦτο ὅμως περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Β. Κολλάρωφ, Γεν. Γραμματέως

τῆς Κόμιντερν, καὶ δὲν ἐξητάσθη κἂν, ὅπως θὰ ἐγίνετο ἂν ἦτο ἄλλος γενικὸς γραμματεύς. Ἁπλῶς ἐδόθη ἀπάντησις, ὅτι «ὀφείλουν νὰ πειθαρχήσουν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Γ' Διεθνοῦς» κλπ.

Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ἡ ἀπάντησις αὕτη τῆς Γ' Διεθνοῦς δὲν ἱκανοποίησε τοὺς ἔχοντας ἀντιρρήσεις Ἕλληνας κομμουνιστάς, ἀπεφασίσθη νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα ὑπ' ὄψιν συνεδρίου τοῦ Κ.Κ.Ε., μόνου ἁρμοδίου νὰ λάβῃ ἀποφάσεις. Ἐντεῦθεν συνεκλήθη εἰδικὸν μυστικὸν συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1924, εἰς τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη πρὸς συζήτησιν καὶ λῆψιν ἀποφάσεως τὸ ζήτημα τῆς «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης». Προσεκλήθησαν δὲ εἰς αὐτὸ ἢ προσῆλθον μόνοι καὶ δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Γ' Διεθνοῦς.

Οἱ ἀντιπρόσωποι οὗτοι ἦσαν : α) ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ. Τσεχοσλοβακίας καὶ βουλευτὴς εἰς τὴν βουλὴν τῆς χώρας του Ριχάρδος Σμέραλδ, σύμβουλος τῆς Κόμιντερν καὶ ὁ εἰδικὸς εἰσηγητὴς τῆς ἰδίας ὀργανώσεως διὰ τὰ Βαλκανικὰ ζητήματα Οὐκρανὸς Διμίτρι Μανουήλσκυ. (Πρόκειται περὶ τοῦ πρό τινων ἐτῶν θορυβήσαντος εἰς τὸν Ὀργανισμὸν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν μὲ τὴν ὑποβολὴν τῆς προσφυγῆς του κατὰ τῆς Ἑλλάδος Οὐκρανοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐκ τούτων ὁ μὲν Σμέραλδ ἐταξίδευσεν ἐπισήμως καὶ εἰσῆλθεν ἐλευθέρως εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος μὲ κανονικὸν διαβατήριον, ὁ δὲ Μανουήλσκυ ἦλθε λάθρα, μὲ ψευδὲς διαβατήριον. Ἀμφότεροι οὗτοι ἀπετέλουν καὶ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κόμιντερν.

Τὸ μυστικὸν συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐπελήφθη τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος περὶ αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης» μὲ πραγματικὸν πεῖσμα, διότι ὑπῆρχον καὶ οἱ ἔχοντες ἀντιρρήσεις, ὅπως εἴπομεν. Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων οἱ μᾶλλον ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ Ἐλευθ. Σταυρίδης, ὁ ὁποῖος τότε εὑρίσκετο ἐξόριστος εἰς Κήθυρα καὶ συνεπῶς δὲν μετέσχε τοῦ συνεδρίου ἐκείνου, καὶ ὁ Διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος τοῦ Κ.Κ.Ε. δικηγόρος καὶ συγγραφεὺς Ἰω. Κορδᾶτος.(1)Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν μάχην ὑπεστηρίχθη σθεναρῶς ἡ ἀπόφασις τῆς Γ. Διεθνοῦς περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης» τόσον ὑπὸ Ἑλλήνων κομμουνιστῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἀντιπροσώπων.

Κατόπιν τούτου τόσον τὸ σχετικὸν ὑπόμνημα, ὅπερ εἶχεν ὑποβάλει εἰς τὸ συνέδριον ἐκεῖνο ὁ ἐξόριστος Σταυρίδης, ὅσον καὶ αἱ ἀπόψεις ἄλλων τινῶν διαφωνούντων ἀπερρίφθησαν, καὶ ἐπεκράτησαν οἱ κηρυχθέντες ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως. Οὕτω τὸ Κ.Κ.Ε. ἔλαβε πλέον καὶ ἐπισήμως, ἐν εἰδικῷ συνεδρίῳ του, τὴν ἀπόφασιν περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης», καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀποδυθῇ εἰς ἀγῶνα πρὸς ἀπόσπασίν της, συμφώνως πρὸς τὰς Βουλγαρικὰς ἀπόψεις, αἵτινες ὑπῆρξαν καὶ τοιαῦται τῆς Γ' Διεθνοῦς.

Μετὰ ταῦτα ὁ «Ριζοσπάστης», τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξεσπάθωσεν ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως. Εἰς ἐπανειλημμένα δηλαδὴ δημοσιεύματα, ἄρθρα, κλπ. ὑπεστήριξε τὴν «ἀνάγκην», δῆθεν, τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ «Μακεδονικοῦ καὶ Θρακικοῦ λαοῦ», καὶ ἐγνωστοποίησε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κ.Κ.Ε. ν' ἀγωνισθῇ ὑπὲρ αὐτῆς. Οὕτω ἐκοινολογήθη τὸ πρᾶγμα καὶ ὀλίγον βραδύτερον, ὅταν κατὰ τὸ 1925 ὁ Θ. Πάγκαλος κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν, ἡ Κρατικὴ μηχανὴ ἐκινήθη ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν.

Οἱ κομμουνισταὶ Πουλιόπουλος καὶ Μάξιμος συλληφθέντες ἐπροφυλακίσθησαν τότε καὶ παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Στρατοδικεῖον, μὲ τὴν κατηγορίαν τῆς ἐσχάτης

(1) Τὴν πληροφορίαν ταύτην παρέχει ὁ Σταυρίδης εἰς τὸ μνημονευθὲν ἔργον του. Καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀμφίβολον τοῦτο, δεδομένου ὅτι ὁ Κορδᾶτος εἰς δημοσίευμά του εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερος Τύπος», ὀλίγον μετὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. ἤτοι τὴν 6-1-1925 κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ δέχεται τὸν.. τίτλο τοῦ προδότου... Γεγονὸς ὅμως εἶναι ὅτι ἔκτοτε διεγράφη τοῦ Κ.Κ.Ε., χωρὶς ἐν τούτοις νὰ παύσῃ τὰ εἶναι καὶ κομμουνιστής.

προδοσίας, δι' ἣν προεβλέπετο ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου δι' ἀγχόνης. Κατὰ τὴν δίκην ὅμως ἤτις ἐπηκολούθησεν συντόμως, κατώρθωσε νὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν ὁ τότε δικηγόρος τοῦ Κ.Κ.Ε. Χρ. Λαδᾶς,—αὐτὸς ὁ Χρ. Λαδᾶς τὸν ὁποῖον τὸ Κ.Κ.Ε. ἔμελλε νὰ δολοφονήσῃ μετὰ 22 περίπου ἔτη ἀγρίως ἐν μέσαις Ἀθήναις, Ὑπουργὸν ὄντα—, ὁ ὁποῖος κατώρθωσε νὰ προκαλέσῃ, μὲ διαφόρους δικολαβισμούς, τὴν παρέμβασιν τοῦ τότε Γάλλου καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου, προέδρου τοῦ «Διεθνοῦς συνδέσμου διὰ τὴν προστασίαν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου» Ὠλὰρ καὶ ν' ἀναβάλῃ τὴν δίκην ἐπ' ἀόριστον.

9. Μιὰ στιχομυθία Ἑλλήνων κομμουνιστῶν μετ' ἀντιπροσώπων τῆς Γ' Διεθνοῦς (Κόμιντερν) ἐν Ἑλλάδι.—Αἱ ὑποστηριχθεῖσαι ἑκατέρωθεν ἀπόψεις.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θεωροῦμεν χρήσιμον, πρὸς πλήρη ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός μας, νὰ παραθέσωμεν ἐν περιλήψει μίαν στιχομυθίαν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν μετὰ τῶν ἀφιχθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὸ συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀντιπροσώπων τῆς Γ'. Διεθνοῦς γενομένην εἰς ἰδιαιτέραν συνάντησίν των (1). Διότι ἐξ αὐτῆς διαφαίνεται πῶς ἔθεσαν οἱ Βούλγαροι τὸ ζήτημα αὐτονομήσεως Μακεδονίας—Θράκης εἰς τὴν Κομιντὲρν καὶ ποῖαι ἦσαν αἱ ἀντιλήψεις τῶν διοικούντων τὴν κομμουνιστικὴν αὐτὴν ὀργάνωσιν.

Ὁ κομμουνιστὴς Ε. Σταυρίδης, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο, ὅπως εἴπαμεν, ἐξόριστος εἰς Κήθυρα, καὶ δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὸ μυστικὸν συνέδριον τοῦ Κ.Κ.Ε. κατώρθωσε ν' ἀναστείλῃ τὴν ἐξορίαν καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀκριβῶς κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνεδρίου. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο γνωστὸς εἰς τὴν Γ'. Διεθνῆ, οἱ ἀντιπρόσωποί της Σμέραλδ καὶ Μανουήλσκυ ἐπεζήτησαν μίαν ἰδιαιτέραν συνάντησιν μετ' αὐτοῦ. Κατ' αὐτὴν ἐπεδίωξαν καὶ ἐπέτυχον νὰ παραστοῦν καὶ οἱ Μάξιμος, Πουλιόπουλος καὶ Χαϊτᾶς.

Ὅταν ἔγινε ἡ συνάντησις, ὁ Σμέραλδ λαβὼν πρῶτος τὸν λόγον ἐζήτησε τὴν γνώμην τοῦ Σταυρίδη εἰς τὴν ὁποίαν, εἶπε, ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ἀφ' ἑνὸς διότι ἐπρόκειτο περὶ παλαιοῦ στελέχους τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ σημαντικὴν δρᾶσιν· καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οὗτος εἶχε τολμήσει ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Γ' Διεθνοῦς...

Σ τ α υ ρ ί δ η ς : «Ἐπιμένω εἰς τὰς γνώμας μου... Ἔχω περιέλθει ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν ὡς στρατιώτης, ὡς δημόσιος ὑπάλληλος, καὶ ὡς προπαγανδιστὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἑπομένως γνωρίζω καλῶς πρόσωπα καὶ πράγματα... Εἰς τὴν Μακεδονίαν θὰ συναντήσετε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ σᾶς εἴπουν ὅτι εἶναι Σέρβοι, Βούλγαροι, Ἰσραηλῖται, Ἕλληνες, κλπ. Ἀλλ' οὔτε ἕναν νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι Μακεδὼν μὲ ἐθνικὴν συνείδησιν... Ἐὰν ἑπομένως κυκλοφορήσῃ ἐκεῖ τὸ σύνθημα περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας», θὰ γελοιοποιηθῶμεν, ἂν δὲν μᾶς πάρουν μὲ τὶς πέτρες..., διότι θὰ προκαλέσῃ μεγάλην ἀναταραχήν.... Εἶναι περίπου τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ Κρήτη ποὺ ἦτο ἐν τούτοις αὐτόνομος ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον κράτος καὶ ὅτι οἱ Κρῆτες δὲν εἶναι Ἕλληνες, ἀλλὰ... Κρῆτες...»

Μ ά ξ ι μ ο ς : «Ἐγὼ πιστεύω, ὅτι ὅλοι οἱ Μακεδόνες ἔχουν Μακεδονικὴν ἐθνικὴν συνείδησιν, ἀλλὰ φοβοῦνται νὰ τὸ εἴπουν...!»

Σ τ α υ ρ ί δ η ς : «Καὶ ποῦ τὴν εἶδες ἐσὺ τὴν Μακεδονίαν, ἀφοῦ δὲν ἐπῆγες πουθενά...»

Μ α ν ο υ ή λ σ κ υ : «Καὶ ὅμως ἡ εἰσήγησις τοῦ Κολλάρωφ εἰς τὴν Γ'. Διεθνῆ, βεβαιώνει, ὅτι ὄχι μόνον ὑπάρχει Μακεδονικὸν ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Μακεδονίας, πλὴν ὀλίγων Ἑλλήνων προσφύγων, ποὺ ἐγκατεστάθησαν τελευταίως ἐκεῖ, ἔχουν Μακεδονικὴν ἐθνικὴν συνείδησιν...»

(1) Περὶ αὐτῆς ὁμιλεῖ λεπτομερῶς ὁ Σταυρίδης εἰς τὸ μνημονευθὲν ἔργον του, σελ. 267 καὶ ἑπ.

Σταυρίδης : «Σύντροφε Μανουήλσκυ, εἶσθε ὁ εἰδικὸς τῆς Κομιντὲρν διὰ τὰ Βαλκανικὰ ζητήματα...Παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μᾶς εἴπετε τὴν ἰδικήν σας γνώμην ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ὄχι τοῦ Κολλάρωφ, τὴν ὁποίαν γνωρίζω καλῶς...»

Μανουήλσκυ : «Βεβαίως τώρα τελευταῖα δὲν ἔχω ταξειδεύσει εἰς τὴν Βαλκανικήν...Ἀλλ' οὔτε γνωρίζω τὰς γλώσσας τῶν κρατῶν αὐτῶν, διὰ ν' ἀντιληφθῶ ἐξ ἰδίας ὄψεως τὰ πράγματα...Εἶμαι λοιπὸν ὑποχρεωμένος ν' ἀντλῶ τὰς γνώσεις μου ἀπὸ ξένας πηγάς...Σύμφωνα δὲ μὲ αὐτὰς, γνωρίζω ὅτι ὁ Μακεδονικὸς λαὸς ἔκαμνε ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀγῶνα κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀνεξαρτησίας του...Ἀπορῶ πῶς ἀγνοεῖτε τοῦτο. » (Αὐτὰ εἶχε διαδόσει ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα!...)

Σταυρίδης : «Ὁ ὀλιγώτερον ἀγνοῶν τὸν ἀγῶνα αὐτόν, σύντροφε Μανουήλσκυ, εἶμαι ἐγώ...Ἀλλὰ σεῖς τὸν παρερμηνεύετε τελείως...Τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἔκαμνε μόνον ὁ Σανδάσκυ καὶ ἡ ΕΜΕΟ (Μακεδονικὸν Κομιτᾶτον). Ὁ ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων ἦτο ἐθνικὸς καὶ ἐστρέφετο κατὰ τῶν Τούρκων ὡς τοιοῦτος, καθὼς καὶ κατὰ τῶν Βουλγάρων...»

Μανουήλσκυ : «Δὲν παραδέχεσθε ὅτι ἡ αὐτοδιάθεσις εἶναι ζήτημα ἀρχῆς διὰ τὸν κομμουνισμὸν καὶ ὅτι βάσει αὐτῆς ζητεῖται ἡ αὐτονόμησις Μακεδονίας—Θράκης;... Πῶς λοιπὸν θέτετε τοῦτο ὡς ζήτημα τακτικῆς...; Ὁ Λένιν λέγει...

Σταυρίδης : «Εὐχαριστῶ διότι μοῦ ὑπενθυμίζετε τὶ λέγει ὁ Λένιν... Εἶμαι σύμφωνος μὲ αὐτά...Ἀλλ' ἐν Μακεδονίᾳ δὲν ὑπάρχει κἂν ἔδαφος ἐφαρμογῆς των, διότι τὸ Μακεδονικὸν ἔθνος εἶναι ἀνύπαρκτον...Θ' ἀποτελέσῃ λοιπὸν βαρὺ σφάλμα παρομοία διακήρυξις...» κλπ.

Σμέραλδ : «Ὅλα αὐτὰ ποὺ λέγετε, σύντροφε Σταυρίδη, δὲν τὰ εἴχαμεν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν Γ'. Διεθνῆ, ὅταν ἐλάβομεν τὴν ἀπόφασιν περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης...» Μοῦ κάνουν δ' ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν, διότι ὁ Κολλάρωφ μᾶς παρουσίασεν ἐντελῶς διαφορετικὰ τὰ πράγματα. Καλὸν θὰ ἦτο νὰ κάμετε ἕνα λεπτομερὲς ὑπόμνημα διὰ νὰ μᾶς τὰ εἴπετε, νὰ ἔλθετε δὲ καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὴν Μόσχαν, διὰ νὰ τὰ συζητήσωμεν καλλίτερα καὶ προφορικῶς ἐκεῖ...»

Σταυρίδης : «Ὤφειλον νὰ σᾶς τὰ εἴπουν οἱ ἐκεῖ ἐλθόντες Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι, ἀλλὰ προφανῶς δὲν τὰ ἐγνώριζον...»

Σμέραλδ : «Δι' αὐτὸ σύντροφε παρακαλῶ νὰ κάμετε τὸ ὑπόμνημα, νὰ μᾶς τὰ εἴπετε λεπτομερῶς, διὰ νὰ τὰ συζητήσωμεν καὶ πάλιν εἰς τὴν Κομιντέρν...»

Μανουήλσκυ : «...Ἐγὼ νομίζω ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συνεδρίου τῆς Κομιντὲρν πρέπει νὰ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογήν...Δὲν ἠμπορεῖ ἕνα διαφωνοῦν μέλος τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. ν' ἀλλάξῃ τὰς ἀποφάσεις ὁλοκλήρου Διεθνοῦς...!»

Σταυρίδης : «...Σύμφωνοι...Ἀλλὰ διατὶ ζητεῖτε μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνοτήτων, καὶ ὄχι διὰ τὴν Ρουμανίαν λ.χ. μὲ τὴν Δοβρουτσᾶν, τὴν Σερβίαν, τὴν Ἀλβανίαν» κλπ. ;

Μανουήλσκυ : «...Βλέπω ὅτι ὑπεραμύνεσθε καὶ τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων...Φαίνεται ὅτι ἐπηρεάζεσθε ἀπὸ ἐθνικὰς ἀντιλήψεις...»

Σταυρίδης : «...Αὐτὴν τὴν κατηγορίαν προσάπτει καὶ ὁ Κολλάρωφ... Ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἄτρωτος ἀπὸ αὐτήν, διότι ἔχω ἀγωνισθῆ» κλπ.

Σμέραλδ : «...Εἶναι περιτταὶ αἱ ἀντεγκλήσεις...Νὰ γίνῃ τὸ ὑπόμνημα...»

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἔληξεν ἡ διαλογικὴ συζήτησις τοῦ Σταυρίδη μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Γ' Διεθνοῦς καὶ ἡ συγκέντρωσις διελύθη. Τὸ ζήτημα δὲ ἔμεινεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, διότι ὁ Σταυρίδης καίτοι προσκληθεὶς δὲν ἐταξίδευσεν εἰς Μόσχαν...Ἄλλωστε ἐντὸς ὀλίγου κατέλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ δικτατορία Παγκάλου, ἡ ὁποία ἤρχισε τὴν δίωξιν τῶν κομμουνιστῶν καὶ παρ' ὀλίγον μὲ τὴν δίκην τῶν Μαξίμου—Πουλιοπούλου νὰ καταδικασθοῦν οὗτοι εἰς θάνατον, ὅπως εἴπομεν. Τὰ τε-

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Ὑπὸ κ. **Π. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ** Ὑπαστυνόμου Α'.

Στὴ δημοτική μας ποίηση, τὴν τόσο πλούσια ἀπὸ λυρικὰ τραγούδια, ὁ Ἥλιος, ἔχει καταλάβει, ὅπως καὶ πραγματικὰ τοῦ ἀξίζει, τὴν πρώτη θέση. Ὁ λαός, ποὺ εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ δημοτικοῦ μας τραγουδιοῦ, προσωποποίησε μὲ τὴ δυνατὴ φαντασία του ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ποὺ προκάλεσαν σ' αὐτὸν μιὰ δυνατὴ αἴσθηση καὶ τὰ τραγούδησε. Ἔτσι τὸ φεγγοβόλο αὐτὸ ἀστέρι τ' οὐρανοῦ ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ κάθε γήϊνης ζωῆς, πῆρε μιὰ ἐξαιρετικὴ θέση μέσα στὴν ποιητικὴ ἐκδήλωση τοῦ λαοῦ μας.

Τόσο ἡ Ἀνατολή, ὅσο καὶ ἡ Δύση τοῦ Ἥλιου, θεωροῦνται καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα φυσικὰ φαινόμενα.

Τὴν αὐγὴ ὁ ἥλιος μέσα στὴν κροκάτη καὶ μενεξεδένια φορεσιά του, διώχνει μὲ τὶς φωτεινές του ἀκτίνες, τὰ φοβερὰ σκοτάδια τῆς νύχτας καὶ σκορπίζει κάτω στὴ πλάση τὸ φῶς καὶ τὴ χαρά. Καὶ τὸ βράδυ σὰν τ' ἀπόσκια γύρουν τὰ μεγάλα τους φτερὰ καὶ σκεπάσουν τὶς βαθουλωτὲς λαγγαδιὲς καὶ τὰ σκιαχτερὰ φαράγγια, λαμπροφορεμένος σὰν δοξασμένος βασιληᾶς χάνεται πίσω ἀπὸ τὰ μακρυνὰ βουνά, ἀφήνοντας πάνω στὸ στερέωμα μιὰ χιλιόχρωμη ἀνταύγεια

Ὁ ἀθάνατος Κρυστάλλης, ποὺ τὰ ποιήματά του εἶναι γραμμένα στὸ μοτίβο τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, θαμπωμένος ἀπὸ τὸ μεγαλόπρεπο τοῦτο θέαμα, λέει σ' ἕνα του τραγούδι:

«Πίσω ἀπὸ μακρυνὲς κορφὲς ὁ ἥλιος βασιλεύει»
«καὶ τ' οὐρανοῦ τὰ σύνορα χίλιες βαφὲς ἀλλάζουν»
«πράσινες, κόκκινες, ξανθιές, ὁλόχρυσες, γαλάζιες».

Ἡ ἐκθαμβωτικὴ λαμπράδα τοῦ ἥλιου ἔκανε ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση στὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ ὅταν θέλει νὰ χαρακτηρίσῃ μιὰ ξεχωριστὴ ὁμορφιὰ τὴν παρομοιάζει μὲ τὴ μορφή του.

Ἔτσι ὁ λαϊκὸς τραγουδιστὴς ἐκθειάζοντας τὴν ἐξαιρετικὴ ὁμορφιὰ μιᾶς κοπέλας, λέει πὼς μοιάζει μὲ τὸν ἥλιο.

«Ἐδῶ σὲ τούτη γειτονιά, ἐδῶ σὲ τούτη ρούγα»
«ἐδῶ 'ναι μιὰ πεντάμορφη ποὺ μοιάζει σὰν τὸν ἥλιο»
«κι' ὅλο τοῦ ἥλιου ἔλεγε κι' ὅλο τοῦ ἥλιου λέει »
«ἥλιε νὰ λάμπῃς τὴν αὐγή, κι' ἐγὼ τὸ μεσημέρι»
«καὶ στὸ ἡλιοβασίλεμμα νὰ λάμπουμε κι' οἱ δύο».

Σ' ἄλλο δημοτικὸ τραγούδι περιγράφεται ἡ ὁμορφιὰ τῆς γυναίκας ποὺ στολίζεται νὰ πάῃ στὸ πανηγύρι.

χνάσματα ὅμως τοῦ Χρ. Λαδᾶ ἔσωσαν τὴν κατάστασιν καὶ ἡ δίκη ἐματαιώθη, ἀναβληθεῖσα ἐπ' ἀόριστον...

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ζήτημα παρέμεινε «κοιμώμενον» ἐπὶ πολλὰ ἔτη, μὲ εἰλημμένην ὅμως τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κ.Κ.Ε. περὶ «αὐτονομήσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης...» τὴν ὁποίαν ἐννοεῖται τοῦτο δὲν παρέλειπε εὐκαιρίαν νὰ διακηρύξῃ, τόσον διὰ τοῦ «Ριζοσπάστου» ὅσον καὶ διὰ τῶν παντὸς ἄλλου εἴδους ἐντύπων του... Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ μὲν Σταυρίδης ἀπεχώρησε τοῦ κομμουνισμοῦ οἰκειοθελῶς, εἰς δὲ τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπῆλθον σημαντικαὶ μεταβολαί, κρίσεις, κλπ. Καὶ ἔπρεπε νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Β' παγκόσμιον πόλεμον καὶ τὴν κατοχήν, διὰ ν' ἀνακινηθῇ καὶ πάλιν ἐντόνως τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὑπὸ ἐντελῶς ἄλλην μορφὴν πλέον. Ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω...

(Συνεχίζεται)

«Κυρά μου ὄντας στολίζεσαι νὰ πᾶς στὸ πανηγύρι»
«βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀστῆθι»
«καὶ τὸν καθάριο αὐγερινὸ βούλα στὸ δακτυλίδι»
«κάλλιο λάμπε τὸ δάκτυλο πέρι τὸ δακτυλίδι».

Δὲν εἶναι μόνον ἡ ὀμορφιὰ τῆς γυναίκας ἀντικείμενο θαυμασμοῦ στὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἀλλὰ καὶ ἡ ὀμορφιὰ τοῦ ἄνδρα, πολλὲς φορὲς μάλιστα ὅταν οἱ δυὸ ὀμορφιὲς ἔρχονται σὲ σύγκριση, ἡ ὀμορφιὰ τῆς γυναίκας παραμερίζεται καὶ πέφτει σὲ δεύτερη μοίρα.

«Σήμερα λάμπει ὁ οὐρανὸς σήμερα λάμπει ἡ μέρα»
«σήμερα στεφανώνεται ἀητὸς μὲ περιστέρα»
«ὁ ἥλιος εἶναι ὁ γαμπρὸς καὶ τὸ φεγγάρη νύφη».

Στὸ τραγούδι αὐτὸ ὁ γαμπρὸς ἔχει ἡλιόλουστη ὀμορφιὰ καὶ ἡ νύφη φεγγαρίσια. Καὶ οἱ δύο αὐτὲς ὀμορφιὲς δὲν ἔχουνε τὴν ἴδια σημασία στὴ ποιητικὴ ἐκδήλωση τοῦ λαοῦ μας. Ἡ λαμπράδα τοῦ ἥλιου ἀσκεῖ ἰδιαίτερη γοητεία στὸν ἄνθρωπο.

Ἕνα ἄλλο τραγούδι λέει γιὰ μιὰ «φεγγαροπρόσωπη» ποὺ εἶναι ὅμως «τοῦ ἥλιου θυγατέρα».

«Μωρὴ φεγγαροπρόσωπη τοῦ ἥλιου θυγατέρα»
«ποὺ μ' ἔκανες κι' ἀρνήθηκα καὶ μάννα καὶ πατέρα».

Σ' ἕνα ἄλλο πάλι δίστοιχο ἡ ἐξαιρετικὴ ὀμορφιὰ στὸν ἄνθρωπο δίνεται ἀπὸ τὸν ἥλιο.

«Ὅταν σ' ἐγέννα ἡ μάννα σου ὁ ἥλιος ἐκατέβη»
«καὶ σοῦδωσε τὴν ὀμορφιὰ καὶ πάλι ματανέβη».

Μὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ ὀμορφιὰ ποὺ συγκρίνεται μὲ τοῦ ἥλιου τὴν λαμπράδα ἀλλὰ κι' ἄλλες ἀρετὲς ποὺ κοσμοῦν τὸν ἄνθρωπο.

Ἔτσι στὰ Δημοτικὰ τραγούδια ποὺ ἀναφέρονται στὴ δράση τῶν Κολοκοτρωναίων, ἡ ἀνδρεία παραβάλλεται μὲ τοῦ ἥλιου τὴ φωτεινότητα.

«Λάμπει ὁ ἥλιος στὰ βουνά, λάμπει καὶ στὰ λαγγάδια»
«Ἔτσι λάμπει κι' ἡ κλεφτουριά, οἱ Κολοκοτρωναῖοι».

Ὁ ἥλιος πολλὲς φορὲς στὴ Δημοτική μας ποίηση προσωποποιεῖται καὶ συμμετέχει μὲ βαθὺ συναισθηματισμὸ στὴ λύπη, στὴ χαρά, ἀκόμη καὶ στὸν ἔρωτα.

«Ὁ ἥλιος βγαίνει τὴν αὐγὴ καὶ βγαίνει μαραμένος»
«κι' ἡ μάννα του τὸν ἐρωτᾷ κι' ἡ μάννα του τοῦ λέγει».
«Ἥλιε μου τ' εἶσαι κίτρινος καὶ βγαίνεις μαραμένος»
«μήνα μὲ τ' ἄστρα μάλωσες καὶ μὲ τὸ νιὸ φεγγάρι»
«μήνα μὲ τὸν αὐγερινὸ ποὺ πάει κοντὰ στὴν πούλια»
«Οὔτε μὲ τ' ἄστρα μάλωσα οὔτε μὲ τὸ φεγγάρι»
«οὔτε μὲ τὸν αὐγερινὸ ποὺ πάει κοντὰ στὴν πούλια».
«Μάννα μιὰ κόρη ποὺ εἶδα ἐγὼ στὸν ἀργαλειὸ νὰ ὑφαίνῃ
«μὲ ἑξῆντα δυὸ ποδαρικά, σαράντα δυὸ καρέλια».
«ἐκείνη μὲ βαλάντωσε, ἐκείνη μὲ τρελλαίνει».

Σ' ἄλλο τραγοῦδι ὁ ἥλιος στὴ προσωποποίησή του γίνεται ἄνδρας καὶ παίρνει γιὰ γυναίκα τὸ φεγγάρι.

«Ὁ ἥλιος ἐπαντρεύθηκε καὶ πῆρε τὸ φεγγάρι»
«συμπέθερους ἐκάλεσε τ' οὐρανοῦ τὰ ἄστρα»
«καὶ στρώματα τοὺς ἔστρωσε τοῦ κάμπου τὰ λουλούδια».
«Τοὺς ἔβαλε καὶ φαγητὰ τὸν ἄνθο καὶ τὸ μόσχο»
«κρασιὰ τοὺς ἔβαλε νὰ πιοῦν θάλασσα καὶ ποτάμια».

Στὸ τραγούδι τῆς ἐλαφίνας, ποὺ γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της ξεκόβει ἀπὸ τὰ ἄλλα ἐλάφια, κι' ὅλο τ' ἀπόσκια γυρίζει καὶ πίνει θολωμένο νερό, ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται ψυχοπόνος καὶ τὴν ρωτάει.

«Γιατὶ λαφίνα ὀρφανὴ δὲν πᾶς κοντὰ στὶς ἄλλες»
«κι' ὅλο τ' ἀπόσκια τριγυρνᾶς καὶ τὰ ζερβὰ γυρίζεις»
«κι' ὅπ' εὕρεις γάργαρο νερὸ θολώνεις καὶ τὸ πίνεις».

***

Ὁ ἥλιος εἶναι ὁ μεγάλος ζωοδότης ποὺ χωρὶς αὐτὸν δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ζωή.

Γι' αὐτὸ ἕνας ἀητὸς ὑπερήφανος ποὺ δὲν καταδέχεται νὰ πάῃ τὸν χειμῶνα στοὺς κάμπους ἀλλὰ μένει ἀπάνου στὰ βουνά, βλέποντας ὅτι τὰ ἔχει ἄσχημα μὲ τὴ βαρυχειμωνιὰ, τὰ βάνει μὲ τὸν ἥλιο.

«Ἥλιε γιὰ δὲ βαρεῖς κι' ἐδῶ σ' αὐτὴν τὴν ἀποσκιούρα»
«νὰ λυώσουνε τὰ κρούσταλα, νὰ λυώσουνε τὰ χιόνια»
«νὰ ζεσταθοῦν τὰ νύχια μου, νὰ γιάνουν τὰ φτερά μου».

Ἕνας πάλιν ἐρωτευμένος ποὺ θέλει νὰ κάνῃ περίπατο μὲ τὴν καλή του σὲ μιὰ χειμωνιάτικη ἡμέρα, παρακαλεῖ τὸν ἥλιο νὰ «βγῇ» ἀπὸ τὰ σύννεφα γιὰ νὰ ζεστάνῃ τὴν πλάση.

«Ἔβγα ἥλιε μου ἔβγα, ἔβγα λιγουλάκι»
«γιὰ νὰ περπατήσουμε μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπη».

Τὸ καλοκαίρι ὁ ἥλιος εἶναι τόσο ζεστὸς ποὺ οἱ ἄνθρωποι γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ κάῦμα του τραβᾶνε κατὰ τὰ ψηλὰ βουνά, τὰ ὁποῖα ὅπως λέγει ἕνα δημοτικὸ τραγούδι εἶναι «καλότυχα» γιατὶ συγκεντρώνουν ὅλο τὸ ἀνθρώπινο ἐνδιαφέρον, κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτή.

«Καλότυχα εἶναι τὰ βουνά, χάρο δὲν περιμένουν»
«μὸν καρτεροῦν τὴν ἄνοιξη τ' ὄμορφο καλοκαίρι»
«νὰ πᾶν οἱ βλάχοι στὰ βουνὰ νὰ πᾶν κι' οἱ βλαχοποῦλες»
«μὲ τὰ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιὰ καὶ μὲ τ' ἀρνιὰ στὰ χέρια».

Στὴν ὕπαιθρο ἡ ἐργασία ἀρχίζει μὲ τὴν ἀνατολὴ καὶ τελειώνει μὲ τὴ δύση.

Τὸ καλοκαίρι ὅμως ἡ μέρα εἶναι μεγάλη καὶ ὁ κάματος τῆς ἐργασίας μὲ τὴν ἀνυπόφορη ζέστη εἶναι μαρτύριο ἀβάστακτο.

Ὅταν στὸ «ντάλα» μεσημέρι ὁ ἥλιος καρφώνεται στὴ μέση τ' οὐρανοῦ καὶ πυρπολεῖ τὴ γῆ μὲ τὶς καυτερὲς ἀκτῖνες, οἱ γεωργοὶ φλογισμένοι ἀπὸ τὴ ζέστη τραγουδᾶνε.

«Ἥλιε μου τὶ μαρμάρωσες δὲν πᾶς νὰ βασιλέψῃς»
«σὲ καταριῶνται οἱ ἐργατιὲς π' ὁλημερὶς δουλεύουν».

Ὅταν ὅμως κατὰ τὸ δειλινὸ ὁ ἥλιος γείρῃ πρὸς τὴ δύση καὶ ἡ ἀπογευματινὴ αὔρα τοὺς δροσίσει τὰ πρόσωπα, ρίχνουνται στὴ δουλειὰ καὶ τραγουδᾶνε χαρούμενοι.

«Ἔγειρε ὁ ἥλιος καὶ πάει νὰ βασιλέψῃ»
«πάει στὴν Ἀλωνίσταινα καὶ τὴν Ἀπάνω Χώρα».

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ βλέπουμε πῶς ὅτι χαρακτηρίζει τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ποὺ ἀναφέρονται στὸν ἥλιο, εἶναι ἡ χάρη ποὺ τὰ διακρίνει, τὸ μεγαλεῖο, ἡ προσωποποίηση καὶ ὁ ἄκρατος συμβολισμός.

τὰ σπαρτὰ πληθαίνουν, γίνονται μιὰ ὁλάκαιρη Πολιτεία, ποὺ μέσα της εἶναι νωπὴ ἀκόμη ἡ ἀνάμνηση τῆς χιλιοτραγουδισμένης προστάτιδος τῶν σιτηρῶν, τῆς Θεᾶς Δήμητρας, πρὸς τιμὴν τῆς ὁποίας ἦταν κατὰ τὸ παρελθὸν κτισμένος ἕνας μεγάλος ναός. (Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ὁποία συνδέει τὴν 'Αθήνα μὲ τὴν 'Ελευσίνα ὀνομάζεται 'Ιερὰ μέχρι σήμερα). Κι' ὅταν πιὰ φτάσαμε στὴν 'Ελευσίνα σταμάτησαν τὰ τραγούδια καὶ οἱ κουβέντες...κι' ὅλοι βαλθήκαμε νὰ καμαρώσουμε τὰ μεγάλα ἐργοστάσιά της ποὺ παράγουν χίλια δυὸ εἴδη, ὅπως τσιμέντα, σαποῦνι, κρασί, οἰνόπνευμα κλπ.

Κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν 'Ελευσίνα, τὰ Μέγαρα, ἡ μεγάλη ἀντίθεση, ἡ πόλις τῶν ἀμπελιῶν καὶ τῆς ἐληᾶς, στὴν ἄκρη μιᾶς μεγάλης πεδιάδος ποὺ φτάνει ἴσαμε τὴ θάλασσα...

Μετὰ τὰ Μέγαρα ἡ διαδρομὴ παίρνει ἀκόμη πιὸ εὐχάριστο ρυθμό...Καὶ τὰ τραγούδια, καὶ τὰ ἀστεῖα καὶ οἱ κουβέντες μέσα στ' αὐτοκίνητα ζωηρεύουν...'Ο δρόμος εἶναι πάντα ἀσφαλτοστρωμένος, οὔτε ἡ πιὸ μικρὴ λακοῦβα δὲν χαλάει τὴν ὁμορφιά του. Καὶ αὐτὸ εἶναι μιὰ πολὺ εὐχάριστη ἔκπληξη γιὰ 'κεῖνον ποὺ ταξιδεύει γιὰ πρώτη φορά...Γιατὶ δὲν εἶναι καὶ μικρὸ νομίζω πρᾶγμα νὰ ἔχῃ τέτοια τελειότητα ἕνας δρόμος 172 χιλιομέτρων, ὅσο εἶναι μέχρι τὴν 'Επίδαυρο...

Οἱ δόκιμοι μετὰ τῶν καθηγητῶν των στὴν 'Ακρόπολη τῶν Μυκηνῶν.

"Ολα γίνονται πιὸ ζωηρὰ σιγὰ-σιγά, πιὸ ἔντονα, πιὸ εὐχάριστα... Καὶ μέσα στ' αὐτοκίνητα δόκιμοι καὶ 'Αξιωματικοὶ ἔχουνε γίνει ἕνα, παραδομένοι ὅλοι στὸ μεθύσι αὐτῆς τῆς ἀπολαυστικῆς διαδρομῆς...

'Εδῶ ἕνα ἀμπέλι...ἀλλοῦ μιὰ γραφικὴ βουνοπλαγιά...'Απέναντι ἕνα κοραλένιο ἀκρογιάλι...πιὸ κεῖ ἕνα πανύψηλο δέντρο...'Ακρογιαλιὰ ἀτέλειωτη...μὲ κάτι μικρούτσικα κυματάκια νὰ χοροπηδᾶν εὔθυμα...Κι' ὁλόγυρα ὅλο πράσινο...Καὶ πεῦκα... Καὶ πουλιά.

'Ο δρόμος ἐδῶ κάτω ἔχει κάτι τὸ μεγαλειῶδες, κάτι τὸ σπάνιο, ποὺ σὲ κάνει ν' ἀπορῇς καὶ νὰ χαίρεσαι καὶ νὰ ρεμβάζῃς μαζί...Χωριουδάκια μικρούτσικα περνοῦν γλήγορα καὶ χάνονται σὰν σελίδες παραμυθιοῦ ποὺ τὶς ξεφυλλίζει τὸ ἀεράκι...

Καὶ στὰ καφενεδάκια καὶ στὰ χωράφια χέρια καὶ μαντήλια ἁπλώνονται γιὰ νὰ μᾶς καλοσωρίσουν καλόκαρδα...

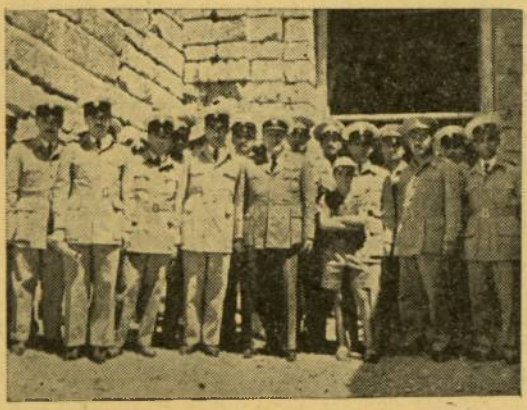
Δὲν ἔχω τὴ δύναμη νὰ σᾶς περιγράψω πιστὰ ὅ,τι εἶδα...Γιατὶ ὅταν ξαναφέρνω στὸν νοῦ μου αὐτὴν τὴν διαδρομὴ δὲν μπορῶ νὰ ξεχωρίσω τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ δυνατὴ συγκίνηση ποὺ σβύνη ὅλα τἄλλα ἀπὸ τὴ σκέψη μου...Τὴν ἴδια συγκίνηση ἔνοιωσαν ὅλοι ὅσοι ἔλαβαν μέρος σ' αὐτὴ τὴν εὐχάριστη κι' ἀξέχαστη ἐκδρομὴ ποὺ τόσο ἐπιμελημένα εἶχεν ὠργανώσει ὁ Διευθυντής μας, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ οὔτε κόπο, οὔτε χρόνο, οὔτε μέσα, προκειμένου νὰ εὐχαριστήσῃ, νὰ ἐνθουσιάσῃ, νὰ ἠλεκτρίσῃ ὅσους τὸν ἀκολούθησαν ἴσαμε τὴν 'Επίδαυρο.

'Ο 'Ισθμὸς ἑνώνει τὸ Σαρωνικὸ μὲ τὸν Κορινθιακὸ κόλπο. Αὐτὸ εἶναι γνωστό. "Οπως ἐπίσης εἶναι γνωστὸ ὅτι μία μεγάλη γέφυρα ἑνώνει τὴν Στερεὰ 'Ελλάδα μὲ τὴν Πελοπόννησο..."Ενα μονάχα εἶναι ἄγνωστο...Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ σὲ τραβᾷ σὰν

μαγνήτης κοντά του...Καὶ σὲ κάνει νὰ χαζεύῃς κυττάζοντας πότε χαμηλὰ στὴ μικρὴ ὑδάτινη ὁδὸ καὶ πότε ψηλά, στὸν Οὐρανὸ ποὺ λὲς κι' ἐδῶ ἔχει μιὰ ξεχωριστὴ ὄψη, λὲς ὅτι κι' αὐτὸς ἔχει κάποιον 'Ισθμὸ καὶ ἑνώνεται μὲ τὴ Γῆ...

Σὲ λίγο, ἀκολουθῶντας δαντελωτὰ δρομάκια, φτάνουμε στὴν Κόρινθο, τὴν πόλη τῆς σταφίδος, ποὺ κάποτε ὑπῆρξεν ἡ πλουσιώτερη τῆς 'Ελλάδος.

Προχωρῶντας φτάνουμε σ' ἕναν ἱστορικὸ τόπο. Εἶναι τὰ στενὰ τῶν Δερβενακίων ὅπου ὁ Γέρος τοῦ Μωρηᾶ ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης τοῦ ὁποίου ἡ μαρμάρινη προτομὴ δεσπόζει πάνω στὸ ὕψωμα, ἐξολόθρεψε τὴ Στρατιὰ τοῦ Δράμαλη. 'Εκεῖ σταματήσαμε καὶ ὁ Διοικητής μας ἀνέπτυξε τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ γεγονὸς κατὰ τὸ ὁποῖο μιὰ δράκα 'Ελλήνων κατώρθωσε νὰ ξεπαστρέψῃ 35 χιλιάδες ἐχθροὺς χάρις στὴν ἐξαίρετο ὀργάνωση καὶ στρατηγικὴ ἱκανότητα τοῦ Κολοκοτρώνη. 'Απ' ἐκεῖ μπήκαμε στὴν 'Αργολικὴ πεδιάδα. Καὶ λίγα χιλιόμετρα μετὰ ἀπὸ τὸ χωριὸ Φύχτια, πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς πεδιάδος, στὰ πόδια δύο βουνῶν τοῦ "Αη—Λιᾶ καὶ τῆς Σάρας, ὑψώνεται ἕνας μικρὸς πέτρινος λόφος, γυμνὸς ἀπὸ κάθε βλάστηση... Εἶναι ἡ 'Ακρόπολις τῶν Μυκηνῶν... Καὶ εἶναι ὁ πρῶτος σταθμός μας... Κατεβαίνουμε ἀνάλαφροι ἀπὸ τὰ λεωφορεῖα καὶ πλησιάζουμε τὸν ἱστορικὸ χῶρο...Τίποτε δὲν ἀκούγεται, ἀλλὰ καὶ τίποτε δὲν στέκει ὄρθιο...Τὰ πελώρια κυκλώπεια τείχη καὶ τἄλλα σκόρπια ἐρείπια εἶναι τὰ μόνα ζωντανὰ σημάδια τοῦ πρώτου προϊστορικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ Μυκηναϊκοῦ... Λίγα ἀγριοβότανα καὶ κάποια ἑρπετὰ εἶναι οἱ μόνοι κάτοικοι, αὐτῆς τῆς περήφανης χώρας ποὺ γνώρισε ἡμέρες ἀνείπωτης δόξας τῆς χώρας μὲ τὸν ἀμύθητο πλοῦτο...τῆς πατρίδος τοῦ 'Αρχιστράτηγου τῶν 'Ελλήνων 'Αγαμέμνονος, ποὺ ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Τροίας καὶ τῆς 'Ιφιγένειας, ποὺ θυσίασε τὴ ζωή της στὸ βωμὸ τῆς 'Ελληνικῆς 'Ιδέας...Σήμερα μετὰ τὶς τόσες ἀνασκαφές, ἰδίως τοῦ μεγάλου φιλέλληνα Σλῆμαν, ἔχει ξεχωρίσει καθαρὰ ὁλόκληρη ἡ παληὰ πόλη..."Ετσι μπορεῖ κανεὶς νὰ διακρίνῃ τὴν 'Ακρόπολη, τὰ τείχη, τὴν Περσεία κρήνη, τὶς ὑπόγειες σύραγγες, τὴν Πύλη τῶν Λεόντων, τὸ 'Ανάκτορο, τοὺς Βασιλικοὺς Τάφους, τὰ κτερίσματα, τοὺς θαλαμοειδεῖς καὶ θολωτοὺς τάφους, τὸ θησαυρὸ τοῦ 'Ατρέως, γιὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητός μου νὰ μιλήσω...

'Ο Δ/ντὴς τῆς Σχολῆς μετὰ τῶν δοκίμων πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ τάφου τῆς Κλυταιμνήστρας.

'Εδῶ γίνηκε μάθημα ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ τῆς Φιλολογίας, τὸν σεβαστό μου κ. Δεμερτζῆ. Καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ Διευθυντής μας, ὁ ὁποῖος καὶ ἐξένισε τοὺς ἀκροατές του, μὲ τὶς γνώσεις του, οἱ ὁποῖες δὲν μποροῦν νὰ περιοριστοῦν στὸν μικρὸ ἐπαγγελματικὸ τομέα, ἀλλὰ ἐκτείνονται παντοῦ, πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις... Φάνηκε γνώστης ἀκόμη καὶ κάποιων φαιδρῶν λεπτομερειῶν τῆς μυθολογίας μας τὶς ὁποῖες ἀνέπτυξε μὲ χιοῦμορ ποὺ ἐνεθουσίασε ὅσους τὸν ἄκουσαν.

'Αλλὰ τὸ μάθημα τελείωσε καὶ τὸ στομάχι ἔχει ἀρχινήσει νὰ διαμαρτύρεται... Βλέπετε σ' αὐτὸ συντείνει καὶ ὁ καθαρὸς ἀέρας τῆς ὑπαίθρου ποὺ ἀνοίγει τὴν ὄρεξη... Τὶ θὰ γίνῃ λοιπόν; Ποῦ θὰ βροῦμε νὰ φᾶμε ἐδῶ κάτω ποὺ εἴμαστε; Καὶ ποιὸ κέντρο μπορεῖ νὰ μᾶς δεχτῇ σήμερα ποὺ εἶναι ὅλα ἀσφυκτικὰ γεμᾶτα; Καὶ δὲν εἴμαστε καὶ λίγοι! Κοντεύουμε τοὺς 150...

Σὰν νὰ κατάλαβε τὶς σκέψεις μας ὁ Δ/ντὴς καὶ χαμογέλασε. Μᾶς ὑπέδειξε νὰ ἐπιβιβασθοῦμε στὰ αὐτοκίνητα...Καὶ ἀπὸ τὶς Μυκῆνες βρεθήκαμε στὸ Ἄργος, ποὺ ἁπλώνεται ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνά, τὴ Λάρισα, μὲ τὸ ἱστορικό της κάστρο καὶ τὴν Ἀστήδα...καὶ εἶχε στὰ παληὰ τὰ χρόνια προστάτιδα τὴν Ἥρα τὴν γυναίκα τοῦ Δία... Πολλὰ ὡραῖα προσφέρονται στὸ Ἄργος γιὰ νὰ δοῦμε, ἀλλὰ ἐμεῖς ὁραματιζόμαστε ἕνα λιτὸ φαγητό, κάπου, ὁπουδήποτε, ἔστω καὶ στὴ χειρότερη γωνιά...

Κάποια στιγμὴ τ' αὐτοκίνητα στρίβουν δεξιά, ἐγκαταλείποντας τὴν κεντρικὴ ὁδὸ τοῦ Ναυπλίου...Ποῦ πᾶμε ἄρά γε;» ρωτάει ὁ ἕνας τὸν ἄλλον...Καὶ ἡ ἀπάντηση δίδεται σὲ λίγη ὥρα ὅταν ἀποβιβαζόμαστε σ' ἕνα γραφικὸ χωριουδάκι, μὲ ἄφθονα δέντρα καὶ πηγές: τὸ Κεφαλάρι...Καὶ βλέπουμε κάτι ποὺ δὲν τὸ περιμέναμε ποτέ... Ἕνα καλοστρωμένο πλουσιώτατο τραπέζι, πεντακάθαρο καὶ μὲ ὅλες τὶς λιχουδιὲς μᾶς καρτερεῖ...Τραπέζι στό...Κεφαλάρι; Πῶς ἔφτασε μέχρις ἐδῶ ὁ Δ/ντής; Καὶ πῶς τὰ κατάφερε νὰ ἐξασφαλίσῃ μιὰ τόσο ζηλευτὴ θέση, ὅταν ὁλόγυρα στριμωγμένοι χιλιάδες ἄνθρωποι, βολευόντουσαν ὅπως—ὅπως στὸ χορτάρι;

Αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ Μυστικά του. Καὶ μὴν ἐπιμένετε νὰ τὸ μάθετε...Ἀλλὰ φτάνει νομίζω γιὰ νὰ δικαιώσῃ, ὄχι ἁπλῶς πανηγυρικά, ἀλλὰ καὶ κάτι πάρα πάνω, ὅσους πιστεύουν μὲ φανατισμὸ στὴν ἀτέλειωτη δύναμη τῆς θελήσεώς του...

Φτάνει κάτι νὰ θελήσῃ καὶ ἀμέσως τὸ φέρνει σὲ αἴσιο πέρας.

Καὶ τὶ φαγητά; Κρέατα, τυριά, σαλάτες, κρασιά, μπύρες, ἀκόμη καί... μπακλαβάδες, ἀκόμη καὶ παγωμένες μποτίλιες μέ...ὀξυγονοῦχα νερὰ Λουτρακίου.

Μὰ τὶ ἄνθρωπος εἶναι αὐτός; Ὤ! Δὲν εἶναι μάγος!!Δὲν ἔχει ὑπερφυσικὲς δυνάμεις!!! Ἕνας ἄνθρωπος εἶναι γεννημένος γιὰ νὰ δημιουργῇ καὶ νὰ ὀργανώνῃ...

Φάγαμε μέχρι ποὺ ξεσφύξαμε τὰ ζωνάρια μας...Ἤπιαμε μέχρι ποὺ ἤλθαμε σ' ἕνα εὐγενικὸ κέφι...Καὶ μετὰ ξεχυθήκαμε ὁλόγυρα, θαυμάζοντας τὴν πλούσια βλάστηση καὶ τὴν φύση...

Οἱ δόκιμοι καὶ οἱ καθηγηταὶ των γευματίζοντες εἰς τὸ Κεφαλάρι Ἄργους.

Ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ὧρες ἀνάπαυση συνταχθήκαμε καὶ πάλι.. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσκεψη καὶ στὸ Ναύπλιο...Ἐπιβιβαζόμαστε λοιπὸν στ' αὐτοκίνητα καὶ συνεχίζουμε τὸ ταξίδι μας. Περνᾶμε ἀπὸ τὶς Ἀγροτικὲς Φυλακὲς τῆς Τίρυνθος.,. Κι' ὕστερα βρισκόμαστε σὲ μιὰ καταπράσινη περοχή, ὅπου ὁλόγυρα ὑπάρχουν μοντέρνα σπιτάκια, σὲ ρυθμὸ Ἀθηναϊκό...

Σὲ λίγο ἀντικρύζουμε ἀπὸ μακριὰ τὸ Ναύπλια, πού ὡς πρώτη πρωτεύουσα τῆς νέας Ἑλλάδος εἶχε γνωρίσει ἀφάνταστη αἴγλη καὶ ἀκμή ..Κι' ὅταν !ρεθήκαμε στὴν πόλη ἐμείναμε κατάπληκτοι μὲ τὴν καθαριότητά της, τὴν γραφικότητα, τὴν ὁμορφιά της...Εἶναι μία πόλη ὅλο ποίηση, ποὺ ὅλα θυμίζουν Βενετία, εἰκοσιένα καὶ τὰ πρῶτα ρωμαντικὰ χρόνια τῆς Ἑλληνικῆς ἀπελευθερώσεως. Ἀπὸ πάνω ὑψώνεται ἐπιβλητικὴ ἡ Ἀκροναυπλία, μὲ τὸν περίεργο πύργο—ρολόϊ καὶ τὰ μεσαιωνικά της τείχη. Ἀνατολικὰ τὸ Παλαμῆδι μὲ τὰ 900 σκολοπάτια καὶ τὰ γιγάντια ὀχυρώματα Κι' ἀπέναντι τὸ Μπούρτζι.

Ἡ πόλη τοῦ Ναυπλίου εἶναι εὐρύχωρη, καλοστρωμένη, μὲ ἁπλόχωρες πλατεῖες καὶ ἀδιάκοπη κίνηση. Γύρω ἀπὸ τὴν κεντρικὴ πλατεῖα παλαιὰ καὶ ἱστορικὰ κτίρια...

Πιὸ κεῖ τὸ ἀγάλματα τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Καποδίστρια...'Αλλοῦ μεσαιωνικὲς 'Εκκλησίες, ὅπως τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ὅπου ἐδολοφονήθη ὁ Καποδίστριας. 'Αλλὰ ἡ ὥρα πέρασε καὶ πρέπει νὰ συνεχίσουμε...

Τώρα βρισκόμαστε κοντὰ σ' ἕνα δάσος...'Ακολουθοῦν θυμωνιὲς μὲ στάρι... πάρα κάτω καπνά, βερυκοκιές, ἀραπόσιτο...μελίσσια...

''Αρκαδικόν...Μετόχιον...Καστράκι...'Η 'Επίδαυρος πιὰ εἶναι πολὺ κοντά... Καὶ οἱ καρδιὲς κτυπᾶνε γλήγορα...

Στὴν 'Επίδαυρο μένουμε κατάπληκτοι μὲ τὴν τάξη ποὺ ἀντικρύζουμε..."Ολα νοικοκυρεμένα...Γι' αὐτό, ὅπως ἔμαθα, ἐργάστηκε σκληρὰ ὁ Τουρισμός, ἡ Περιηγη-

Δόκιμοι 'Υπαστυνόμοι καὶ 'Αρχιφύλακες μετὰ τοῦ Διοικητοῦ καὶ τῶν κ.κ. καθηγητῶν εἰς τὸ Θέατρον τῆς 'Επιδαύρου

τικὴ καὶ ἡ Χωροφυλακὴ ποὺ μὲ ἐπικεφαλῆς ἕναν θαυμάσιο 'Αξιωματικό, τὸν κ. Καρατῶλο ἔκανε θαύματα. Καὶ νοιώθουμε τὴν ἀνάγκη ἀπὸ τὶς στῆλες αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ ὄχι μόνον νὰ τὸν συγχαροῦμε γιατὶ ἔφερε ἄριστα τὴν ἀποστολή του σὲ πέρας, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσουμε θερμά, μὲ ὅλη μας τὴν ψυχὴ γιὰ τὶς περιποιήσεις του καὶ τὶς πολλὲς διευκολύνσεις ποὺ μᾶς παρέσχε. 'Εδῶ νομίζω, κλείνει ὁ κύκλος τῆς ἁρμοδιότητός μου. Γιατὶ δὲν ἔχω πρόθεση οὔτε δικαίωμα κριτικῆς τοῦ ἔργου ποὺ παρακολούθησα. 'Υπάρχουν ἄλλοι γι' αὐτὴ τὴ δουλειά... 'Εγὼ περιγράφω μιὰν ἐκδρομή. "Οσο γιὰ τὴν «'Εκάβη» ἕνας ἄλλος συνάδελφός μου θὰ σᾶς μιλήσῃ ἀπὸ ἄλλη στήλη τοῦ περιοδικοῦ.

Πάντως ἔχω τὴ γνώμη, ὅτι ὅσοι δὲν πήγατε στὴν 'Επίδαυρο χάσατε...Γιατί, ἐκεῖ στὸν "Αγιο Χῶρο τοῦ 'Ασκληπιείου, ὅπου ἄλλοτε χιλιάδες προσέρχονταν ἀπὸ

ὅλη τὴν 'Ελλάδα, νὰ κάνουν τὶς σπονδές τους στὸ Θεὸ τῆς 'Υγείας, ἐκεῖ ἐπαναλαμβάνω μέσα στὸ ἐξαίσιο ἀρχαῖο θέατρο ἐμφανίστηκεν ὁ πραγματικὸς Εὐριπίδης ὁλοζώντανος καὶ ἀνέζησεν ἡ 'Αρχαία 'Ελλάς.

Δέκα πέντε χιλιάδες ἄνθρωποι, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς 'Ελλάδος καὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, κατέκλυσαν τὶς κερκίδες τοῦ θεάτρου, καὶ ἔφτειαξαν ἕνα πολύχρωμο μωσαϊκό, ποὺ πάνω του τὸ βράδυ λαμπύριζαν σὰν πολύτιμα πετράδια τὰ ἀναμμένα τσιγάρα τῶν θεατῶν...

Κι' εἶναι ἀξιοπερίεργο πὼς αὐτὴ ἡ παντοδύναμη ἀνθρώπινη βουή, πειθαρχημένη συνειδητὰ στὰ κελεύσματα τῆς 'Ελληνικῆς Ψυχῆς, σταμάτησε μονομιᾶς, μόλις ἄρχισεν ἡ παράστασις, τόσο ἀπότομα ὥστε ἔλεγες πῶς νεκρώθηκεν ἄξαφνα ἡ Γῆ...

Στὰ σύνορα τῶν δύο Κόσμων...Κι' ἀνάμεσά του, αἰῶνες ἀμέτρητοι..."Ομως τὸ χάος τοῦ παρελθόντος δὲν στάθηκε ἱκανὸ νὰ ματαιώσῃ αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ συνάντηση...'Εκεῖ μέσα συναντήθηκεν ἡ 'Αρχαῖα 'Ελλάδα μὲ τὴν καινούργια...ἔδωκαν τὰ χέρια καὶ φιλήθηκαν...Καὶ πρὶν ἀποχωριστοῦν ἐστράφηκαν μαζὶ νὰ κυττάξουν πρὸς τὶς κερκίδες...

Τὰ θερμὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα εἶναι μιὰ πανηγυρικὴ δικαίωση τῆς ἄριστης ἑρμηνείας ὅλων τῶν ἠθοποιῶν τοῦ 'Εθνικοῦ μας Θεάτρου, ποὺ μᾶς παρουσίασαν κάτι ποὺ δὲν θὰ τὸ ξεχάσουμε ποτέ...

Κι' ὕστερα ὁ δρόμος τοῦ Γυρισμοῦ ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη...Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ ὅτι τὸ πυκνὸ σκοτάδι πρόσθετε κάποια μυστικόπαθη γοητεία στὴν ἀσέληνη νύχτα, ποὺ ἦταν ὅλη πλημμυρισμένη ἀπὸ ἔκσταση...

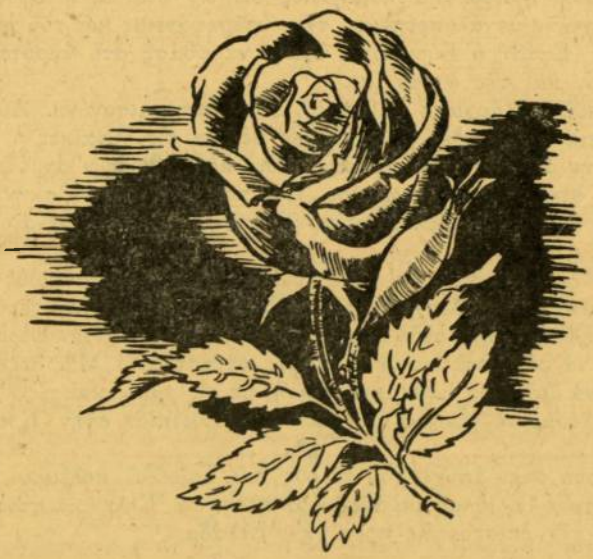
Γυρίσαμε σχεδὸν στὶς 4 τὸ πρωῒ τῆς Δευτέρας...ἀφοῦ εἴχαμε ζήσει ἀλησμόνητες στιγμές..

Κι' ὅλα αὐτὰ χάρις σ' 'Εκεῖνον ποὺ μέρα-νύχτα, σὰν στοργικὸς πατέρας, ἐργάζεται νὰ μᾶς μορφώσῃ, νὰ μᾶς ψυχαγωγήσῃ, νὰ μᾶς διδάξῃ...

Ἔχω ἄδικο λοιπὸν ὅταν τὸν ἀγαπῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά;

'Εσεῖς τὶ λέτε ;

Ἕνας 'Αστυφύλακας
Σ. Κ. Π.

"ΕΚΑΒΗ„

Ὁ μεγαλύτερος τραγικὸς καὶ ψυχολόγος ὅλων τῶν Ἐποχῶν, ὁ Εὐριπίδης, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ μᾶς ἄφησε τὰ πιὸ βαθειὰ ἀνθρώπινα δράματα μέσα στὰ ὁποῖα περικλείεται ὁ πόνος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀπογοήτευση στὴν τραγικώτερη μεγαλοπρέπειά τους.

Ἡ ἐντύπωση ποὺ μένει στὸν κάθε ἕναν ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐπιπόλαιη ἀνάγνωση τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν, εἶναι πάντα δυσάρεστη. Ἀποτρόπαια δράματα, αἱματοκυλισμένες ἱστορίες, πατροκτονίες, αἱμομειξίες, μοιχεῖες καὶ φόνοι. Καὶ δικαίως διερωτᾶται ὁ ἀναγνώστης : Ποῦ εἶναι τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ τῶν ἀρχαίων μας προγόνων; Ποῦ εἶναι ὁ ἀθάνατος Ἑλληνικὸς πολιτισμός; Ποῦ εὑρίσκεται τὸ «καλὸν κἀγαθὸν» τοῦ Σωκράτους καὶ τὸ δυσθεώρητον ὕψος τῆς τελειότητος στὸ ὁποῖον ἔτειναν νὰ φθάσουν καὶ ἔφθασαν κατὰ κάποιον τρόπο;;;

Ἂν ὅμως ἐξετάσῃ ὁ ἀναγνώστης βαθύτερα τὰ νοήματα τῶν τραγωδιῶν—ἰδίως τοῦ Εὐριπίδη—βλέπει καθαρὰ πῶς δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο, παρὰ τρόποι μὲ τοὺς ὁποίους οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἀντιμετώπιζαν τὰ δεινὰ τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασής τους, ἔχοντας μιὰ βαθειὰ ψυχολογία καὶ ἕναν ἀπαράμιλλον ἀνθρωπισμό. Καὶ γιὰ τὰ δεινὰ αὐτὰ τῆς ἀνθρώπινης ὑπόστασης ἐπινοοῦσαν τὸ μ ῦ θ ο. Ἕνα σωρὸ φανταστικοὺς μύθους ποὺ μ' αὐτοὺς ἀντιμετώπιζαν τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου καθὼς καὶ τῆς διαβιώσεως.

Ἄπειροι εἶναι οἱ μῦθοι αὐτοί. Μὰ ὁ πλέον ἀντιπροσωπευτικός, ὁ πλέον χαρακτηριστικὸς μῦθος ποὺ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ σὰν παράδειγμα καὶ ὑπόδειγμα συνάμα τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ἀντιμετώπιζαν τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ζωῆς, εἶναι ἡ Ἑ κ ά β η. Ἡ Ἑκάβη εἶναι ὁ πλέον φοβερὸς μῦθος ποὺ ἀπ' τοὺς τραγικούς του στίχους ξεπηδᾷ ἀφ' ἑνὸς ὁ ἠθικὸς ξεπεσμός, ἡ ψυχικὴ κατάπτωση, ἡ δίψα τῆς ἐκδικήσεως καί, ἀφ' ἑτέρου, τὸ ὕψος τοῦ ἀνώτερου ἰδανικοῦ, τῆς ψυχικῆς μεγαλοπρέπειας, τῆς ὑπερηφάνειας καὶ τοῦ ἡρωϊσμοῦ. Εἶναι φανερὸ ὅτι στὴν Ἑκάβη ὁ Εὐριπίδης, ἔψαξε νὰ φθάσῃ στὸ ἀκρότατο σημεῖο τοῦ ἀνθρώπινου πόνου καὶ τῆς δυστυχίας.

Τὸν Εὐριπίδη οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι τὸν εἶπαν μισογύνη. Αὐτὸ ὅμως εἶναι μεγάλη ἀνακρίβεια. Διότι, δὲν ἐξιδανίκευσε βέβαια τὶς γυναῖκες ὁ Εὐριπίδης, δὲν τοὺς ἀφαίρεσε τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση, ἀλλὰ κατώρθωσε ν' ἀνυψώσῃ μερικὲς ὡς τὶς δισθεώρητες σφαῖρες τοῦ μεγαλείου. Καὶ παρουσίασε στὴ σκηνὴ τοῦ Θεάτρου —ἀπὸ τοὺς στίχους του—γυναῖκες ὅμοιες μ' ἐκεῖνες ποὺ οἱ Ἀθηναῖοι θεαταὶ ἐκλείδωναν στὰ σπίτια τους...

Ὁ Εὐριπίδης εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς τρεῖς κορυφαίους τραγικοὺς τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος. Οἱ ἄλλοι δύο, ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς, εἶναι λιγότερο θεατρικοὶ καὶ δείχνουν λιγότερη λεπτότητα στὴν ψυχολογία. Χαρακτηρίζει τὸν Εὐριπίδη ρεαλισμὸς καὶ δὲν διστάζει νὰ φέρῃ στὴ σκηνὴ τολμηρὲς καταστάσεις. Μᾶς δείχνει τὶς ἡρωΐδες καὶ τοὺς ἥρωες νὰ ζοῦν μιὰ καθημερινὴ ζωή, μὲ τὶς χαρὲς καὶ τὶς λύπες της.

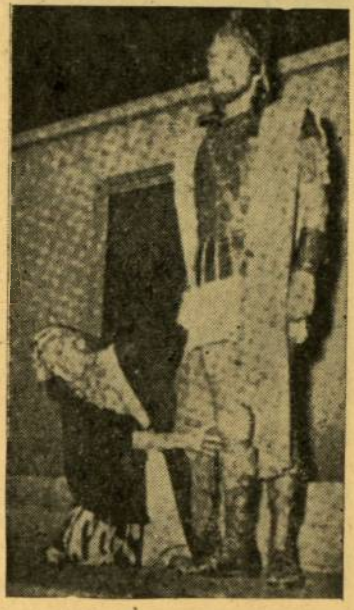
Ἀλλὰ ἂς δοῦμε τὸ τραγικὸ μεγαλεῖο τοῦ Εὐριπίδη στὴν Ἑ κ ά β η.

* * *

Βρισκόμαστε στὴν ἐποχὴ τοῦ τέλους τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ἡ Τροία ἔχει πυρποληθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες καὶ νικηφόρα πλέον τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἔχουν πάρει τὸ δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Δούλη ἀνάμεσα στὶς δοῦλες ποὺ ἀκολουθοῦν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, εἶναι καὶ ἡ Ἑκάβη. Ἡ Ἑκάβη, ἡ πρώην κραταιὰ βασίλισσα, ἡ γυναίκα τοῦ πανίσχυρου βασιληᾶ τῆς Τροίας μὲ τὰ πενῆντα παιδιά, τοῦ Πριάμου.

Ἀπὸ τὰ πενῆντα παιδιὰ τοῦ Πριάμου, τὰ δέκα ἐννιὰ ἀνήκουν στὴν Ἑκάβη. Μερικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστά μας εἶναι ὁ Ἕκτωρ καὶ ἡ Πολυξένη, ὁ Πάρις καὶ ἡ Κασσάνδρα, καθὼς καὶ ὁ Πολύδωρος, ὁ νεώτερος γυιός της πού, γιὰ λόγους ἀσφαλείας, τὸν εἶχε στείλει στὸν Βασιληᾶ τῆς Θράκης Πολυμήστορα μὲ πολλὰ πλούτη καὶ θησαυρούς.

Ἡ ΕΚΑΒΗ (Κατίνα Παξινοῦ) ἐκλιπαρεῖ τὸν ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑ (Κανάκης) νὰ τῆς στείλῃ τὸν Πολυμήστορα.

Βλέπουμε λοιπὸν τὴν τραγικὴ Βασίλισσα ν' ἀκολουθῇ τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα μὲ τὴ θλίψη καὶ τὴν πλέον τραγικὴ ἀνθρώπινη μάσκα στὸ πρόσωπό της. Ἡ Βασίλισσα αὐτὴ εἶναι αἰχμάλωτος, εἶδε τὴν Τροία νὰ καίγεται, τὸν Πρίαμο νὰ δολοφονῆται πάνω στὸ βωμὸ ὅπου εἶχε καταφύγει ὡς ἱκέτης, τὸν ἀγαπημένο της Πάρι νὰ σκοτώνεται, τὸν Ἕκτορα νὰ διαμελίζεται συρόμενος ἀπ' τὸ ἅρμα τοῦ Ἀχιλλέα, καὶ τὴν Κασσάνδρα, τὴν πολυαγαπημένη της κόρη, τὴν βλέπει νὰ χαρίζῃ τὶς ἡδονὲς τοῦ ἔρωτα στὸν Ἀγαμέμνονα στὸν ὁποῖον καὶ ἀνήκει ὕστερα ἀπὸ τὴν ἅλωση τῆς Τροίας.

Κάπου ἐκεῖ κοντά της, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες δοῦλες, εἶναι καὶ ἡ Πολυξένη. Τὰ ἄλλα δέκα τέσσερα παιδιά της δὲν ὑπάρχουν. Ἔχουν ὅλα χαθῆ. Αὐτὰ δὲν θὰ μᾶς ἀπασχολήσουν.

Βαδίζει λοιπὸν ἡ Ἑκάβη καὶ ἀναλογίζεται τὴ δυστυχία της. Μὰ ἐλπίζει. Ἐλπίζει στὸν μικρότερο γυιό της, τὸν Πολύδωρο, ποὺ μένει κοντὰ στὸν Βασιληᾶ τῆς Θράκης, ὅτι μιὰ μέρα θὰ ἐκδικηθῇ τοὺς Ἕλληνες γιὰ τὰ δεινὰ ποὺ ἐπεσώρευσαν στὸν τόπο καὶ στὴν οἰκογένειά της.

Μὰ οἱ Θρᾶκες—καθὼς καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες—γιὰ τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς τῶν Χρόνων ἐκείνων ἦσαν βάρβαροι. Καὶ ὁ Πολυμήστωρ εἶναι Θρᾷξ, ἄρα βάρβαρος. Μὲ τὴν πτώση τῆς Τροίας καὶ τὴν καταστροφή, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τὸν Πρίαμο, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει. Σκοτώνει λοιπὸν τὸν Πολύδωρο γιὰ νὰ καρπωθῇ τὰ πλούτη του καὶ ρίχνει τὸ πτῶμα του στὴ Θάλασσα.

Ἀδυσώπητη ἡ μοῖρα γιὰ τὴν Ἑκάβη, ποὺ βάσιζε στὸν Πολύδωρο τὴν ἐκδίκηση μελλοντικὰ τῶν δεινῶν της...

Καὶ ἡ συμφορὰ τῆς Ἑκάβης προχωρεῖ. Τῆς μένουν ἀκόμη μερικὰ ὅρια.

Τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα καὶ ἡ πομπὴ τῶν δούλων ἔχουν σταθῆ στὰ παράλια τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν. Ἐνῷ ὅμως ἑτοιμάζονται νὰ ξεκινήσουν πάλι, παρουσιάζεται ἡ σκιὰ τοῦ Ἀχιλλέα καὶ ζητᾷ νὰ θυσιασθῇ γιὰ χάρη του ἡ Πολυξένη.

Ἐνόσῳ τὸ δρᾶμα προχωρεῖ, ἡ Πολυξένη ἐξυψώνεται, ἐνῷ ἡ Ἑκάβη ξεπέφτει. Παρακαλεῖ τὴν κόρη της ἡ Ἑκάβη νὰ γονατίσῃ, νὰ ἱκετεύσῃ τὸν πολυμήχανο Ὀδυσσέα νὰ τῆς χαρίσῃ τὴ ζωή. Ἡ Πολυξένη ὅμως, νέα μὲ ἰδανικά, δὲν καταδέχεται νὰ ταπεινωθῇ ἔτσι. Γόνος Βασιλικῆς οἰκογενείας, προτιμᾷ νὰ ὑποστῇ τὴ θυσία πάνω στὸν τάφο τοῦ Ἀχιλλέα παρὰ νὰ ζήσῃ δούλη. Ἡ ἐπιθυμία τῆς σκιᾶς τοῦ Ἀχιλλέα τῆς ἔδωσε τὴ δυνατότητα νὰ δείξῃ τὸ ἀσύγκριτο ψυχικὸ μεγαλεῖο της. Λυπᾶται

μόνο γιὰ τὴ μητέρα της, διότι ἐκείνη θὰ ὑποφέρῃ τὰ πάνδεινα ὕστερα ἀπὸ τέτοιον κατατρεγμὸ τῆς μοίρας. Γιὰ τὸν ἑαυτό της ἡ Πολυξένη πιστεύει ὅτι εἶναι «μεγάλος πόνος» τὸ νὰ ζῇ μιὰν ἄτιμη ζωή...

Λάμπει ἡ νέα μέσα στὴ δυστυχία της μὲ μιὰ μοναδικὴ αἴγλη, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπόφαση νὰ θυσιασθῇ. Κλαίει βεβαίως ὅταν ἀποχωρίζεται τὴ μητέρα της βαδίζοντας πρὸς τὸν θύτη, σὰν ἄλλη Ἀντιγόνη γιὰ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ ποὺ δὲν πρόφθασε νὰ ζήσῃ καὶ νὰ χαρῇ. Νά, την! Προχωρεῖ πρὸς τὸ βωμό!... Ἀπωθεῖ τὸν νέον ἄνδρα ποὺ πηγαίνει νὰ τὴν κρατήσῃ μὴ τυχὸν τὴν τελευταία στιγμὴ δειλιάσει καὶ ὀπισθοχωρήσει, καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνη. Ξεσκεπάζει τὸ στῆθος της καὶ τὸ προτείνει στὸν Θύτη. Γεννήθηκε ἐλεύθερη καὶ θέλει νὰ φθάσῃ στὸν Ἅδη ἐπίσης ἐλεύθερη...

Ἡ ΠΟΛΥΞΕΝΗ (Ἄννα Συνοδινοῦ) μὲ τὴν ΕΚΑΒΗ (Κατίνα Παξινοῦ) εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ χωρισμοῦ.

Καὶ ἐδῶ παρακολουθοῦμε στὸ δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδη τὸ ὀδυνηρότερο θέαμα. Ἡ Πολυξένη πεθαίνει πάνω στὸν τάφο τοῦ Ἀχιλλέα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία του. Ἡ Ἑκάβη παίρνει τὸ πτῶμα της καὶ κατευθύνεται στὴν ἀκροθαλασσιὰ νὰ τὸ θάψῃ. Καὶ 'κεῖ, ἐνῷ σκάβει τὸ λάκκο τῆς κόρης της, βλέπει λίγα μέτρα μακρυὰ τὸ πτῶμα τοῦ Πολύδωρου ποὺ τὸ εἶχαν φέρει ὡς ἐκεῖ τὰ μανιασμένα κύματα τοῦ Αἰγαίου. Ἔτσι ἀντιλαμβάνεται τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ της...

Δύσκολο νὰ φαντασθῇ καὶ ἡ πιὸ μεγάλη φαντασία μῦθο πιὸ φοβερό.

Χρειάσθηκε ἕνας Εὐριπίδης γιὰ νὰ δώσῃ τὸ μεγαλύτερο ἀνθρώπινο δρᾶμα τῶν αἰώνων...

***

Τώρα πλέον ἡ Ἑκάβη δὲν βλέπει τίποτα ἄλλο μπροστά της ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκδίκηση. Ὁ πόθος γιὰ τὴν ἐκδίκηση—ἀνθρώπινος ἑκατὸ τοῖς ἑκατὸ—θεριεύει. Καὶ δὲν διστάζει, γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐκδίκηση, νὰ ξεγυμνωθῇ ἀπὸ κάθε αἰδὼ καὶ ἀξιοπρέπεια, νὰ ἀποβάλῃ κάθε τὶ τὸ ἠθικὸν καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ὡς μέσον ἐπιτυχίας τῆς ἐκδικήσεως τὴ μόνη κόρη της ποὺ ἀκόμα ζῇ, τὴν Κ α σ σ ά ν δ ρ α. Καταφεύγει λοιπὸν στὸν Ἀγαμέμνονα ποὺ εἶναι ἀφέντης καὶ ἐραστὴς τῆς Κασσάνδρας καὶ τοῦ ζητᾶ, ὡς ἀντάλλαγμα τῶν ἐρώτων του μὲ τὴν κόρη της, νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Πολυμήστορα!!! Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πιὸ τολμηρὴ σκηνή;;;Μιὰ μητέρα χρησιμοποιεῖ τὸν ἀτιμασμὸ τῆς κόρης της γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς σκοπούς της!!!

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ πεντάμορφη Κασσάνδρα εἶχε κάποτε σαγηνέψει καὶ τὸν Ἀπόλλωνα. Καὶ ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ τραχὺς πολεμιστής, παρ' ὅλα τὰ σαράντα του χρόνια καὶ τὴν ἰδανικὴ οἰκογένειά του, βρίσκεται ἐρωτευμένος μαζί της. Καὶ δέχεται νὰ κάνῃ τὸ χατῆρι τῆς γυναίκας—σκύλας, τῆς Ἑκάβης. Ἔτσι ἡ Ἑκάβη μὲ τὶς Τρωϊσσες δοῦλες, μὲ ἕνα τέχνασμα παρέσυρε τὸν Πολυμήστορα καὶ τὰ παδιά του μέσα στὴ σκηνή της καὶ ἐκεῖ σκοτώνει τὰ παιδιὰ μπρὸς στὰ μάτια του καὶ κατόπιν τὸν τυφλώνει. Ἔτσι ὁ Πολυμήστορας πέφτει τραγικὸ θῦμα τῆς Ἑκάβης. Καὶ σὰν μιὰ νέα τραγικὴ μορφὴ τοῦ ὅλου δράματος ὁ τυφλωμένος Βασιληᾶς, ἀποκτᾷ μαντικὲς ἱκανότητες καὶ προλέγει τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ἀνάμεσα στὶς πολλὲς προφητεῖες λέγει ὅτι ἡ Ἑκάβη θὰ μεταμορφωθῇ σὲ σκύλα. Ἐκείνη ὅμως τὸν ἀκούει ἀτάραχη.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐκδίκηση ποὺ τόσον πολὺ ἐπεθύμησε, ἐπεδίωξε μὲ τὸν πλέον ἐπαίσχυντο τρόπο καὶ ἐπέτυχε, τίποτα πλέον δὲν τὴν ἐνδιαφέρει. Θὰ εἶναι ἀστεῖο τὸ νὰ περιμένῃ τὴ μεταμόρφωσή της σὲ ζῷο γιὰ νὰ ξεπέσῃ ἀκόμα πιὸ πολὺ ἀπ' τὸν ἠθικὸ ξεπεσμὸ ποὺ ἔπεσε, ὅταν, γυμνὴ ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη αἰδὼ καὶ ἀξιοπρέπεια, ζητοῦσε βοήθεια ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα προβάλλοντας τὶς ἐρωτικὲς στιγμὲς ποὺ ἡ κόρη της Κασσάνδρα τοῦ ἐχάριζε.

***

Βλέπουμε λοιπὸν τὰ δύο ἀντίθετα ἄκρα βάζοντας τὴν Πολυξένη δίπλα στὴν Ἑκάβη. Ἡ Πολυξένη μὲ τὴ θυσία της ἐξυψώνεται, ἐγγίζει τὰ ὅρια τοῦ ἰδανικοῦ, τοῦ τέλειου.

Ἡ Ἑκάβη ὅμως παραμένει τὸ σύμβολο τῆς ἀθλιότητος, τῆς καταισχύνης, τοῦ ἠθικοῦ ξεπεσμοῦ. Κατεβαίνει σὲ μιὰ ζῳώδη κατάσταση ὕστερα ἀπὸ τὸν τέλειο ἠθικὸ ξεπεσμό της. Πολλοὶ βρίσκουν δικαιολογημένη τὴ δίψα γιὰ τὴν ἐκδίκηση ὕστερα ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ τῆς συνέβησαν. Ποιὸς μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ διανοηθῇ ἔστω, ὅτι εἶναι δικαιολογημένο τὸ μέσον ποὺ ἐπεδίωξε γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἐκδικήσεώς της;

Ὁ ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ (Ἀλ. Μινωτῆς) ὅταν ἀφηγῆται τὴν θυσίαν τῆς Πολυξένης.

Ἀλλὰ ὁ Εὐριπίδης ἔδωσε τὴν εἰκόνα τῆς μοίρας τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ μὲ ἁδρὲς γραμμὲς ζωγράφισε τὰ ἀνθρώπινα πάθη ποὺ ξεγυμνώνουνται καὶ σαρκάζουν στὶς τραγωδίες τῶν συμφορῶν ποὺ μαστίζουν τὴν ἀνθρώπινη γενιὰ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Καὶ χρειάσθηκαν ἀρκετὲς καλλιτεχνικὲς κορυφὲς τοῦ τόπου μας γιὰ νὰ δώσουν τὸ δρᾶμα τοῦ Εὐριπίδη στὴν πλήρη του τελειότητα.

Ἡ ΕΚΑΒΗ (Κατίνα Παξινοῦ) καλεῖ τὸν ΠΟΛΥΜΗΣΤΟΡΑ (Θ. Κωτσόπουλος) καὶ τὰ τέκνα του νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν μοιραίαν σκηνὴν ὅπου θὰ γίνουν θύματα τῆς ἐκδικήσεως τῆς Τρωαδίτισσας βασίλισσας.

Ὁ ἄφθαστος κ. Ἀλέκος Μινωτῆς στὸ ρόλο τοῦ Ταλθύβιου, ἡ κορυφαία τραγῳδός μας κ. Κατίνα Παξινοῦ στὸ ρόλο τῆς Ἑκάβης, ὁ ἀσύγκριτος κ. Θᾶνος Κωτσόπουλος ὡς Πολυμήστορας, ἡ ἄξια κάθε ἐπαίνου δεσποινὶς Ἄννα Συνοδινοῦ ὡς Πολυξένη, ὁ ἀσυναγώνιστος κ. Ἀλ. Ἀλεξανδράκης ὡς Πολύδωρος κ. ἄ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὶς δύο ἄλλες τραγῳδίες — τὸν Ἱππόλυτο καὶ τὸν Οἰδίποδα Τύραννο—ποὺ μαζὶ μὲ τὴν Ἑκάβη ἀπετέλεσαν τὸ μεγαλειῶδες ἐφετεινὸ δραματικὸ Φεστιβὰλ τῆς Ἐπιδαύρου, θὰ χρειασθῇ νὰ ἐπανέλθω σὲ προσεχὲς σημείωμα.

ΧΑΡΑΛ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

Ἀστυφύλαξ

«Τοὺς ἀξίζει ἡ ἀγάπη σας»

21 'Ιουνίου 1955

«...Οἱ γραμμὲς αὐτὲς εἶναι ἀφιερωμένες στὰ ἀκραῖα Τμήματα τῆς 'Αστυνομίας...σὲ κάποια μακρινὰ Τμήματα, μὲ σκονισμένους δρόμους, μὲ λασπωμένες λακκοῦβες, μὲ πλημμελῆ ἠλεκτροφωτισμό, ποὺ ἡ μεγαλύτερή τους περιφέρεια βρίσκεται «ἐκτὸς σχεδίου»... Κι' ἐκεῖ ὑπηρετοῦν ἀστυφύλακες σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους... Μὲ μιὰ μικρὴ μονάχα διαφορά: ὅτι γιὰ ν' ἀνταποκρίνωνται στὶς ὑπηρεσιακὲς ἀπαιτήσεις χρειάζονται πολλὲς φορὲς ν' ἀντιμετωπίζουν σκληρὲς περιστάσεις...

Ἕνα τέτοιο Τμῆμα εἶναι καὶ τοῦ Γαλατσίου, τὸ 29ο δηλαδή...

Κι' αὐτὸ τὸ Τμῆμα ἔχει μιὰ περιφέρεια ποὺ ἐξαντλεῖ τὸν ἀστυφύλακα μέχρι σημείου ὥστε οἱ πράξεις του νὰ ἔχουν κάποτε-κάποτε τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς Μεγάλου 'Ηρωϊσμοῦ... Οἱ περισσότεροι δρόμοι του εἶναι ἐκτὸς σχεδίου, ἀκαθόριστοι, ἀσχημάτιστοι, ἀφώτιστοι, ὅλο λάσπες τὸν χειμῶνα καὶ σκόνη τὸ καλοκαῖρι...

Σὰν τὰ κατσίκια σκαρφαλώνουν οἱ ἀστυφύλακες πάνω στοὺς λόφους τῶν λατομείων μέρα καὶ νύχτα, μέσα στὰ σκοτάδια, πάνω σὲ ἔρημες ἐκτάσεις, δίχως ρυμοτομία...Νεογέννητη εἶναι ἡ Κοινότητα τοῦ Γαλατσίου καὶ μόλις τώρα ἄρχισε νὰ δημιουργῆται. Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι φιλότιμες καταβάλλονται προσπάθειες...καὶ γίνονται σιγὰ-σιγὰ ἔργα...καὶ μὲ τὴν πολύτιμη συνδρομὴ τῶν καλῶν κατοίκων του γίνεται μὲ τὸν πάροδο τοῦ χρόνου ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα προάστεια...Μὰ σ' ὅποιο σημεῖο Πολιτισμοῦ κι' ἂν φτάσῃ τὸ Γαλάτσι δὲν θὰ ξεχάσῃ ποτὲ τί ὀφείλει στὴ μικρὴ ἀστυνομικὴ δύναμη ποὺ, μὲ κίνδυνο πολλὲς φορὲς τῆς ζωῆς της καὶ μὲ αὐτοθυσία κέρδισε τὸν Μεγάλο καὶ ἐπίμοχθο ἀγῶνα τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς Τάξεως...Μέχρι τὴν τελευταία βουνοκορφούλα ἔφτασε ἡ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρηση...Γιατὶ κι' ἐκεῖ ἐπάνω ἀκόμη ὑπάρχει κάποιο σπίτι. Καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ προστατευτῇ... Τὰ παπούτσια χαλᾶνε μὲ κινηματογραφικὴ ταχύτητα καθὼς τρίβουνται μέσα στὶς πέτρες καὶ τὰ χώματα, μέσα στὰ νερὰ καὶ τὶς σκόνες...Μὰ ἡ καρδιὰ τῶν ἀστυνομικῶν ποὺ ὑπηρετοῦν ἐκεῖ μένει πάντα ἡ ἴδια: Γερή, ἀτσάλινη, ἀποφασισμένη γιὰ ὅλα φτάνει νὰ προστατευτῇ ἀποτελεσματικὰ ἡ Ζωή, ἡ Τιμὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν κατοίκων τῆς μικρῆς καὶ γραφικῆς αὐτῆς 'Αθηναϊκῆς περιφέρειας...μιᾶς περιφέρειας ποὺ δίνει καταθλιπτικὴ ἔννοια σὲ κείνους ποὺ ἔχουν ταχθῆ νὰ τὴν φρουροῦν καὶ νὰ τὴν προστατεύουν...Θὰ νόμιζε κανεὶς ὅτι, ὕστερα ἀπὸ αὐτά, ἡ ἀστυνομικὴ ἀπόδοση σ' αὐτὸ τὸ Τμῆμα θὰ ἦταν μέτρια..."Ετσι τουλάχιστον λέει ἡ λογική. 'Αλλὰ ἡ λογικὴ ὑποχωρεῖ μπροστὰ στὴν ἀστυνομικὴ Συνείδηση...Τὰ σωριάζει ὅλα κάτω. Καὶ τὰ ἐμπόδια καὶ τὶς ἔγνοιες καὶ τὶς πίκρες...Κάτω ἀπὸ δεξιὰ καθοδήγηση καὶ ἐπιμελημένη Διοίκηση οἱ ἄντρες τοῦ 'Αστυνομικοῦ Τμήματος Γαλατσίου ἔχουν ἀποδυθῆ σ' ἕναν σκληρὸ ἀγῶνα, πολεμῶντας τὸ "Εγκλημα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως...Σ' αὐτὸ τὸ Τμῆμα ὑπηρετοῦν πολλοὶ καλοί μου φίλοι, ἐξαιρετικοὶ συνάδελφοί μου, ποὺ μοιραστήκαμε κάποτε, ἕνα ὁλόκληρο χρόνο ποὺ ὑπηρέτησα ἐκεῖ, τὶς χαρές, τὶς δυσκολίες καὶ τὶς πίκρες τῆς δουλειᾶς μας..."Ενας ἀπ' αὐτοὺς εἶναι καὶ ὁ Γιάννης ὁ Σαμιωτάκης. Παιδὶ μὲ χαραχτῆρα σπάνιο, καὶ μὲ ὑπηρεσιακὴ ἀπόδοση ζηλευτὴ καὶ κρίση ἀκριβοδίκαιη ἔχει κατακτήσει τὴ γενικὴ συμπάθεια μὲ τὴν ἐνθουσιώδη ἀφοσίωση στὴ δουλειά του. Πάντα ὁ Γιάννης ὑπῆρξε ὑπόδειγμα ἀστυφύλακος... Μὲ τὸ ρολόϊ στὸ χέρι καὶ μὲ πολλὴ πίστη στὴν εὐγενική του καρδιὰ σκαρφάλωνε πάνω στοὺς λόφους, τραβοῦσε μὲ ἀργὸ μὰ σταθερὸ βῆμα σὲ κάθε γωνιὰ σῆς σκοπιᾶς του, ἀποφασισμένος νὰ μὴν κάνῃ οὔτε τὴν πιὸ μικρὴ ἀβαρία στὶς ἀρχές του. Καὶ δὲν ἔκανε ποτέ. Αὐτὸ τὸ ξέρουν ὅλοι...

Μὲ τὸ Γιάννη λοιπὸν ἂς κάνουμε ἕνα περίπατο στὸ ὅμορφο Γαλάτσι τὸ βράδυ τῆς 21ης Μαΐου, ποὺ ἦταν ὑπηρεσία ἀπὸ τὶς δέκα τὸ βράδυ ἴσαμε τὶς δύο τὸ πρωΐ...

'Εκεῖνος μπροστὰ νὰ περιπολῇ, κι' ἐμεῖς πιὸ πέρα νὰ τὸν ἀκολουθοῦμε καὶ νὰ τὸν καμαρώνουμε...Σκαρφάλωσε ξανὰ ψηλά, πόνεσαν τὰ πόδια του νὰ περπατάῃ...ὅλο νὰ περπατάῃ μέσα στὰ σκοτάδια...Καὶ ἡ κούραση εἶχε πιὰ ἀρχίσει νὰ τοῦ γλυκομιλᾶ. Σιγὰ-σιγὰ ὅλα πέφτουν σ' ἕνα γλυκὸ λήθαργο...Τὰ παράθυρα κλείνουν, μαζὶ μὲ τὰ βλέφαρα...ὅλα σώπασαν...ὅλα θαρρεῖς καὶ νεκρώθηκαν...γιὰ νὰ δώσουν ἕνα βαθύτερο νόημα αὐτῆς τῆς στιγμῆς...τῆς καλοκαιριάτικης, νυχτερινῆς σιωπῆς, ποὺ εἶναι ὅλο μοιρολόγια καὶ παράξενα νανουρίσματα...

Μὰ ὁ Γιάννης περπατάει...δίχως καθόλου νὰ σταματᾷ...'Η ὥρα εἶναι πιὰ μία... μία μετὰ τὰ Μεσάνυχτα...Τὸ τελευταῖο λεωφορεῖο ἔχει χαθῇ ἐδῶ καὶ τρία τέταρτα μέσα στὰ σκοτάδια...Καὶ οἱ λίγοι ἀργοπορημένοι διαβάτες περπατοῦν ἄτονα, δίχως διάθεση, σχεδὸν τρικλίζοντας ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὴν νύστα...Τίποτε δὲν ἀκούγεται... Οὔτε καὶ τὰ γαυγίσματα τῶν σκύλων, ποὺ λὲς κι' αὐτὰ ἔχουν πέσει σὲ τρελλὰ καλοκαιριάτικα ὄνειρα...Μονάχα ὁ Γιαννάκης κινεῖται αὐτὴ τὴν ὥρα μέσα στὴν ὁδὸ Γαβριηλίδου, στὴν τρίτη σκοπιὰ τοῦ Τμήματός του, ἀκοίμητος φρουρὸς τῶν συνανθρώπων του.

Ξαφνικὰ κάτι ἔγινε μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου...Μιὰ γυναίκα μὲ μιὰ τσάντα, ἡ κυρία Κωνσταντίνα Μοκάκου, 34 χρονῶν, προχωρεῖ πρὸς τὴν ὁδὸν Πατησίων, ἐπιστρέφοντας σπίτι της, κάπου ἐκεῖ στὴν ὁδὸν Πιπίνου...Μιὰ γυναίκα μὲ μιὰ τσάντα μέσα στὸ σκοτάδι...Μιὰ ζωὴ δηλαδή, μιὰ τιμὴ καὶ λίγα χαρτονομίσματα χωρὶς προστασία. .Καὶ οἱ ἀστυνομικὲς ἱστορίες γράφονται τὴ Νύχτα... Δὲν τὸ ξέρετε, καλή μου κυρία, αὐτό;· "Ω! 'Ασφαλῶς δὲν τὸ λάβατε ὑπ' ὄψει σας, οὔτε μπορούσατε νὰ τὸ φανταστῆτε. Γι' αὐτὸ τιναχτήκατε κατάπληχτη, ἔντρομη, πανικόβλητη ὅταν σᾶς πλησίασε ὁ ὕποπτος διαβάτης τῆς Νύχτας... **«Τὴ ζωή σου ἢ τὰ λεφτά σου»** σᾶς εἶπε... Κλασσικὴ πιὰ φράση, καθιερωμένη στὰ Πρωτόκολλα Τιμῆς τῆς διεθνοῦς 'Εγκληματικότητος...Καὶ ἡ κυρία προτίμησε νὰ δώσῃ ὄχι ἁπλῶς τὰ λεφτά της, ἀλλὰ ὁλόκληρη τὴ τσάντα της...Καὶ μάλιστα ἱκέτευσε ἔντρομη: «Νά! πᾶρε τὴν τσάντα μου ὅλη. Καὶ μὴ μοῦ κάνῃς τίποτε σὲ παρακαλῶ, γιατὶ ἔχω τὴν καρδιά μου». "Ενα σαρκαστικὸ χαμόγελο ἀκούστηκε μέσα στὴ Νύχτα. «Χά! χά! Κι' ἐγὼ ἔχω τὴν καρδιά μου, κυρά μου!» Καὶ παίρνοντας τὴν τσάντα ὁ νεαρὸς λῃστής, ἐφίμωσε τὸ θῦμα του καὶ χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι..."Ενας νεαρὸς λῃστής. Μὴν σᾶς κακοφαίνεται ποὺ τὸν ὀνομάζουμε ἔτσι. Δὲν ἔχουμε καμμιὰ ἀπολύτως διάθεση νὰ τὸν κάνουμε ἥρωα ἐμεῖς τουλάχιστον. Εἶναι ἀνάγκη ὅμως νὰ ἐπιστήσουμε τὴν προσοχή σας πάνω σ' αὐτὸ τὸ θλιβερὸ θέαμα ποὺ πλημμυρίζει πόνο καὶ ἀγωνία ὄχι μονάχα τὴν καρδιὰ τῆς μάνας καὶ τοῦ δυστυχισμένου πατέρα τοῦ νεαροῦ λῃστή, ἀλλὰ τὴν καρδιὰ ὁλόκληρης τῆς Κοινωνίας μας... 'Ο 'Ιωάννης 'Ανδρεόπουλος, ἐτῶν 22, τελειόφοιτος Γυμνασίου."Ενας λεβέντης δηλαδή, μέσα στὴ χαρὰ καὶ τὴ δροσιὰ τῆς πιὸ ὄμορφης ἡλικίας...'Αντὶ νὰναμ τὸ καμάρι τῶν γονιῶν του κι' ὁ τίμιος ἀγωνιστὴς τῆς ζωῆς, κατάντησε δράστης μιᾶς λῃστρικῆς ἐπιθέσεως..."Ομως γιατί; Κάποια φαῦλα μυθιστορήματα, μερικὰ ἀρρωστημένα κινηματογραφικὰ ἔργα, ἴσως νὰ μπερδεύτηκαν μέσα στὴ ζεστὴ κι' ὁρμητικὴ φαντασία του. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὠνομάστηκε λῃστεία. Τὶ κρῖμα! Πόσο πονάω καθὼς φέρνω στὸ μυαλό μου αὐτὴ τὴν τραγικὴ εἰκόνα!!! Σημάδι κι' αὐτὸ τῶν καιρῶν...Γονεῖς. Γονεῖς! Διδάσκαλοι! Παιδαγωγοί! **Προσέξατε!** Σᾶς κρούουμε τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου!"Ενα τραγικὸ κι' ἀπελπισμένο (SOS) ES.O.ES μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν ὁδὸ Γαβριηλίδου αὐτὸ τὸ βράδυ. "Ας μὴ κλείσουμε τ' αὐτιά μας, ἂς μὴν εἴμαστε σεμνότυφοι. Τὰ παιδιά μας, τὸ Μέλλον δηλαδὴ τῆς Φυλῆς μας, κινδυνεύουν. Γονεῖς. **Προσέξατε!...** Τὰ βιβλία τους, τὶς συναναστροφές τους, τὰ ἔργα ποὺ βλέπουν, τοὺς στοχασμούς, τοὺς πόθους, τὰ ὄνειρά τους...Κτυπᾶτε ἀλύπητα τοὺς ἐχθροὺς τῶν παιδιῶν σας, ἂν δὲν θέλετε νὰ νοιώσετε αὐτὸ τὸν ἀβάσταχτο πόνο ποὺ ἔνοιωσαν οἱ γονεῖς τοῦ νεαροῦ λῃστή...Σκεφτῆτε πόση συμφορὰ σκόρπισε στὸ σπίτι του. Αὔριο θὰ πάῃ φυλακή...

Χρειάζονται σχόλια; Μιὰ προσευχὴ μονάχα χρειάζεται γιὰ τὰ ὄμορφα νειάτα του, ποὺ λασπώθηκαν κείνη τὴ Νύχτα τόσο τραγικά...Κι' ἐμεῖς, ἐμεῖς τί κάναμε;

Μὰ τί θέλατε νὰ κάνουμε μέχρις ἐδῶ; Ποῦ θέλατε νὰ μαντεύσουμε ποιοὶ ἀπίθανοι βρυκόλακες στριμώχτηκαν στὴ νοσηρὴ φαντασία του;

Ναί! μὰ μετὰ τὴ λῃστεία;...Μετὰ τὴ λῃστεία εἴπατε; Ἄ! ναί! τί κάναμε;

Μετὰ τὴ λῃστεία ἡ γυναίκα κατώρθωσε ν' ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰ δεσμά της, ἀνάκτησε τὸ θάρρος της κι' ἄρχισε νὰ καλῇ σὲ βοήθεια...Μὰ ποιὸς θὰ βρεθῇ κοντά της αὐτὴ τὴν προχωρημένη ὥρα; κι' ἂν βρεθῇ τί μπορεῖ νὰ κάνῃ;

Ποιὸς θὰ βρεθῇ; Ἔ! Γιάννη! 'Εσένα μιλᾶνε. Κι' ὁ Γιάννης τινάχτηκεν ἀκούγοντας τὶς κραυγές. Τινάχτηκεν ἀπότομα σὰν νὰ διωχετεύτηκε ξαφνικὰ μέσα στὸ σῶμα του μεγάλη ποσότητα ἠλεκτρικοῦ ρεύματος...Ναί! Ναί! Ἦταν τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα τῆς 'Αστυνομικῆς Συνειδήσεως. Καὶ τὸν τίναξε. Κι' ἔτρεξε μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι δίπλα στὴ γυναίκα ποὺ εἶχε λῃστευθῇ. Τὸ μυαλό του δούλεψε γρήγορα. Δὲν κάθησε νὰ ρωτήσῃ πολλά. Μονάχα κατὰ ποῦ τράβηξεν ὁ δράστης ζήτησε νὰ μάθῃ. Καὶ τὸν ἀκολούθησε μὲ τὸ περίστροφο προτεταμένο...Κι' ὅποιος τὸν ἔβλεπε ἔτσι νὰ τρέχῃ, θὰ νόμιζε ὅτι εἶχε μπροστά του ἕνα παιδάκι ξεκούραστο,ἀφρόντιστο ποὺ παραβγαίνει στὸ δρόμο ἄλλους συνομιλήκους του. Πάει πιὰ ἡ κούραση, ἡ νύστα, τὰ λυωμένα παπούτσια, οἱ λόφοι, ἡ πεῖνα, οἱ λακκοῦβες. Ὅλα ἐξαφανίστηκαν. Τάδιωξε ὅλα τὸ ΚΑΘΗΚΟΝ, ἡ χιλιοτραγουδισμένη αὐτὴ 'Αστυνομικὴ 'Εντολή...Κι' ἂν ὁ δράστης εἶναι ὡπλισμένος; Κι' ἂν κρυφτῇ σὲ καμμιὰ γωνιὰ καὶ σὲ ξαπλώσει νεκρό; Δὲν τὸ σκέφτεσαι αὐτὸ τρελλὲ Γιάννη; Μὰ δὲν τὸ σκέφτεται. Δὲν τόνε νοιάζει. Τὸ δέχεται Εἶναι ἕτοιμος ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἀστυνομικὴ Μοῖρα του, ὅσο σκληρὴ κι' ἂν εἶναι ὅπως τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι συνάδελφοί του πρὶν ἀπ' αὐτόν...Μὰ ἡ οἰκογένειά του; Δὲν ἔχει κανένα ἀπολύτως δικαίωμα στὴ ζωὴ ἡ οἰκογένειά του, τὰ παιδάκια, ἡ γυναῖκα του, οἱ ἄνθρωποί του, οἱ γονεῖς του;;; Ὄχι! Τὴν ὥρα τὴ σκληρὴ τοῦ Καθήκοντος δὲν ὑπάρχουν δικαιώματα! Μονάχα ὑποχρεώσεις ὑπάρχουν. Τὸ σκεφθήκατε ποτὲ αὐτό;;; Δὲν ζητᾶμε ἐπαίνους. Μονάχα νὰ μᾶς καταλαβαίνετε θέλουμε! Τίποτε ἄλλο...Ἔτσι ὁ δράστης συνελήφθη, χάρις στὴν παληκαριά, τὴν αὐτοθυσία καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ Σαμιωτάκη. Ὁ καλὸς θεὸς λυπήθηκε τὴν Οἰκογένειά του καὶ τὸν προστάτεψε...Κι' ὁ δράστης ὡδηγήθηκε στὸ 16ο Παράρτημα 'Ασφαλείας... Κι' ὅταν τελείωσαν οἱ ἀπαιτούμενες διατυπώσεις, ὁ Γιάννης πῆρε καὶ πάλι σιγὰ-σιγὰ τὸ δρόμο γιὰ τὸ Γαλάτσι...Τώρα αἰστάνεται τὴν κούραση πιὸ ἔντονη καθὼς ἀνηφορίζει μονάχος τὴ λεωφόρο. Μὰ ἡ ψυχή του εἶναι γεμάτη Γαλήνη καὶ Ἱκανοποίηση, γιατὶ εἶχεν ἀναδειχθῇ ἄξιος τῆς 'Αποστολῆς του . . . . . .

. . . .Αὐτὴ εἶναι μιὰ μονάχα ἀσήμαντη φάση τῆς ἀστυνομικῆς ζωῆς.. ἕνα παράξενο παραμύθι σχεδόν...ὅπου σὲ μιὰ καταθλιπτικὴ ἔννοια,μιᾶς ἀδιαμόρφωτης ἀκόμη συνοικίας, ζοῦν καὶ κινοῦνται κάποιοι πελώριοι Γίγαντες 'Αρετῆς καὶ Ἡρωϊσμῶν. Εἶναι οἱ συνάδελφοί μου τῶν ἀκραίων Τμημάτων, ποὺ γράφουν μὲ τὴ ζωή τους μιὰν ἀθάνατη ἱστορία...συνεχίζοντας τὴ λαμπρὴ ἀστυνομικὴ παράδοση....

Δὲν ἀξίζουν ἆρά γε ὁλόκληρο τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη μας;;;

Ἕνας 'Αστυφύλακας

Σ. Κ. Π.

Τὸ ἔγκλημα τοῦ φοιτητοῦ

Γραμμένο ἀπὸ τὸν κ. **ΧΑΡΗ ΣΤΑΜΟ**

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Ε' —

—Δὲν μπορῶ νὰ πῶ τίποτα κύριε..."Οτι εἶχα νὰ πῶ τὰ εἶπα ὅλα. 'Αφῆστε με νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ.

—Δὲν θὰ κινηθῇς ἀπὸ δῶ ἂν δὲν ἀπαντήσῃς σ' ὅτι σὲ ρώτησα. Οὔτε καὶ κανένας ἀπὸ μᾶς θὰ φύγῃ. Σοῦ ἐπαναλαμβάνω ὅτι εἶσαι νέος κι' ἔχεις ὁλόκληρη ζωὴ μπροστά σου. Σοῦ ὑποσχεθήκαμε ὅλοι ἐπιείκεια...Μίλησε τώρα, ἂν θέλῃς νὰ μὴν ἀποσύρωμε τὴν ὑποσχεσή μας...

—Τίποτα δὲν ἔχω νὰ προσθέσω κύριε...Λυπηθῆτε με. 'Αφῆστε με νὰ πάω νά...

—Δὲν θὰ κοιμηθῇς! Κύτταξέ με κατάματα ὅπως σὲ κυττάζω κι' ἐγὼ καὶ προσπάθησε νὰ φανῇς ἄνδρας!...Περιμένω.

—...Δὲν ἔχω νὰ πῶ τίποτα...'Αφῆστε με...Νυστάζω...

"Ακαρπη πῆγε ὅλη σχεδὸν ἡ νύχτα. Καὶ ἡ δεύτερη, καὶ ἡ τρίτη, καὶ ἡ τετάρτη ἡμέρα. "Ολες οἱ προσπάθειες τῶν ἀστυνομικῶν, πῆγαν εἰς μάτην. "Ολες προσέκρουσαν στὴν ἐπίμονη ἄρνηση τοῦ Λαμπρινοῦ. Κι' οἱ σχετικὲς ἐνέργειες συνεχίζονταν πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, παράλληλα μὲ τὶς προσπάθειες ἀποσπάσεως μιᾶς μαρτυρίας, μιᾶς ὁμολογίας τῆς ἀληθείας...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

'Η πέμπτη ἡμέρα ἀνέτειλε λουσμένη στὸ γαλάζιο. 'Ο "Ηλιος πρόβαλλε καὶ ἔλουσε τὴ παγωμένη γῆ μὲ τὶς ζεστὲς ἀκτῖνες του, κι' ὁ γέρο - Μανώλης, ὁ κηπουρὸς τοῦ κτήματος Λιχούδη, πῆρε τὴν ἀξίνα του καὶ κατέβηκε στὸν κῆπο τῆς γκρίζας ἔπαυλης, νὰ περιποιηθῇ τὰ ἄνθη καὶ τὰ λαχανικά του.

Πιὸ κεῖ, σὲ μιὰ βραγιά, τὸ λιγοστὸ σιτάρι ποὺ εἶχε σπαρθῇ συμβολικὰ στὸν κῆπο, κυμάτιζε χαρούμενα ἀπ' τὸ ἐλαφρὸ ἀεράκι τῆς πρωϊνῆς αὔρας. Θᾶταν ὀκτὼ ἕως δέκα τετραγωνικὰ μέτρα σπαρμένα μὲ σιτάρι.

—Τὶ διάολο ἔπαθε τοῦτο καὶ φύτρωσε τώρα, ἀκούστηκε νὰ μονολογῇ κυττάζοντας ἕνα κομμάτι γῆς ποὺ τὸ σιτάρι μόλις εἶχε ξεπεταχτῇ πάνω ἀπ' τὸ χῶμα.

"Αφησε τὴ βραγιὰ ἐκείνη καὶ προχώρησε πρὸς τὰ μαρούλια. Βύθισε κάμποσες φορὲς τὴν τσάπα του στὸ χῶμα, ξερρίζωσε μερικὰ καὶ τὰ φύτεψε πιὸ πέρα. "Υστερα προχώρησε στὰ ζουμπούλια. Εἶχαν ἀνθίσει καὶ σκόρπιζαν ἕνα μεθυστικὸ ἄρωμα. "Εβγαλε μερικὰ ἀγριόχορτα ποὺ τὰ εἶχαν κατακλύσει καὶ τὰ ἐμπόδιζαν νὰ χαροῦν τὸν ἀέρα, καὶ τὰ πέταξε στὴν ἄκρη. Κατόπιν κλάδεψε μερικὰ ξερὰ κλαδιὰ ἀπ' τὶς βερυκοκιὲς καὶ ἔκοψε μερικοὺς πυράκανθους γιὰ νὰ στολίσῃ τὸ ἀνθοδοχεῖο τῆς κυρίας του. "Υστερα στάθηκε στὴν ἄκρη καὶ κύτταζε τὸ κῆπο, καμαρώνοντας γιὰ τὴ γοργὴ ἀνάπτυξη ὅλου αὐτοῦ τοῦ πράσινου κόσμου ποὺ περιποιόταν.

Δυὸ μῆνες εἶχε νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του στὸν κῆπο ὁ γέρο - Μανώλης. Πρὶν ἀπ' τὰ Χριστούγεννα τ' ἀφεντικά του ἔφυγαν γιὰ ταξίδι στὰ 'Ιεροσόλυμα κι' αὐτουνοῦ τοῦ ἔδωκαν δυὸ μῆνες ἄδεια, νὰ πάῃ στὸ νησί του καὶ νὰ ξεκουραστῇ κοντὰ στ' ἀνήψια του. Καὶ τώρα ποὺ γύρισε, ἄρχισε πάλι τὴ περιποίηση τοῦ κήπου ποὺ τόσα χρόνια περιποιόταν, ἀποζῶντας ἀπ' αὐτὴ τὴ τίμια καὶ κουραστικὴ ἐργασία του.

Εἶχε κατεβῇ καὶ τ' ἀφεντικό του τώρα στὸν κῆπο καὶ ρέμβαζε κάτω ἀπ' τὰ γυμνὰ κλωνάρια μιᾶς ἀχλαδιᾶς.

—'Αφεντικό, ποῦ θὰ βάλωμε αὐτὴν τὴ τριανταφυλλιά;

—Κανόνισε ἐσὺ Μανώλη. Μᾶλλον πρὸς τὴ βορεινὴ πλευρά, κοντὰ στὸ τοῖχο.

—Ἔλα νὰ δῆς ἀφεντικό. Νά, λέω νὰ τὴν βάλωμε ἐκεῖ. Μιᾶς καὶ δὲν μεγάλωσε τὸ σιτάρι στὸ μέρος αὐτό, νὰ σκάψω καὶ νὰ βάλω τὴν τριανταφυλλιά...

—Ὅπως καταλαβαίνεις. Γιατὶ ὅμως δὲ μεγάλωσε τὸ σιτάρι ἐδῶ; Μαζὶ μὲ τὸ ἄλλο δὲν τὸ σπείραμε τὸν Ὀκτώβρη;

—Ναί. Καὶ γὼ ἀπορῶ...Φαίνεται ὅμως πῶς τὄφαγαν τὰ ποντίκια ἢ τὰ σκουλήκια...

—Κουτέ! Ἂν τὸ τρώγανε δὲν θὰ φύτρωνε καθόλου...

«...Γιατί ὅμως δὲ μεγάλωσε τὸ σιτάρι ἐδῶ;...»

—Ἔ! Τότε ἦταν ὁ σπόρος χαλασμένος!...

—Οὔτε αὐτὸ εἶναι. Θὰ ρωτήσω τὸ γεωπόνο καὶ θὰ τοῦ πῶ νὰ ἔρθῃ καὶ νὰ κυττάξῃ ὅλο τὸ κτῆμα. Ποῦ ξέρεις! Ἴσως καμμιὰ ἀρρώστεια σοβαρή...

Ἄρχισε νὰ σκάβῃ στὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ γέρο - κηπουρός. Μὲ τὴν τρίτη ὅμως σκαψιὰ ἡ ἀξίνα του χτύπησε σὲ κάτι ποὺ κροτάλισε. Ξαναχτύπησε μὲ δύναμη, μὰ ἡ ἀξίνα του τώρα πλέχτηκε σὲ κάτι σκληρὸ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὴ βγάλῃ πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα. Ἔβαλε ὅλη τὴ δύναμή του ὁ γέρο - Μανώλης καὶ τὴν τράβηξε πρὸς τ' ἀπάνω.

Τὰ μάτια του ἀλοιθώρησαν!...Ἡ μιλιά του κόπηκε.

—Ἀ φ.....ε...ν...τ...ι...κ...ό ο. Τρέ...ξ...ε. Ἔ...ε.ε ν...α. Κ...ό...κ...κ...α...λ..ο ἀνθ...ρ...ώ...πι...νο, κατώρθωσε ν' ἀρθρώσῃ.

Ἔτρεξε ὁ Λιχούδης καὶ καρφώθηκε πλάϊ στὸν κηπουρό του. Τὰ μάτια καὶ τῶν δύο γέμισαν φρίκη. Τὰ πρόσωπά τους πρασίνισαν...

Ἡ ἀξίνα τοῦ κηπουροῦ εἶχε ἀνασύρει τὸ σκελετὸ ὁλόκληρου ἀνθρώπινου ποδιοῦ, μὲ σαπισμένες τὶς σάρκες, βγάζοντας μιὰν ἀπαίσια μυρουδιά...Χωρὶς νὰ βγάλῃ λέξη ὁ Μῆτσος Λυχούδης, ἔφυγε τρέχοντας μὲ τὶς πιτζάμες κι' ἔφθασε στὸ Ἀστυνομικὸ Τμῆμα.

—Τρέξτε κύριοι!... Ἐλᾶτε!.. Πτῶμα μέσα στὸν κῆπο μου!..

Ἔφθασαν ἀμέσως τρεῖς ἀστυνομικοὶ καὶ σκάβοντας ἔβγαλαν τὸν ὑπόλοιπο σκελετὸ ὁλόκληρου ἀνθρώπινου σώματος. Ἔλειπε τὸ κεφάλι μόνον καὶ ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο σῶμα οἱ σάρκες εἶχαν ἀρχίσει νὰ σαπίζουν.

Τὸ πτῶμα ἀνῆκε σὲ γυναῖκα. Δὲν ἄργησε νὰ προσδιορισθῇ καὶ ἡ ἡλικία. Ἦταν περίπου εἴκοσι ἐτῶν καὶ ὁ θάνατος εἶχε συμβεῖ πρὸ δύο μηνῶν.

***

Τὴν ἴδια μέρα ποὺ ἀνακαλύφθηκε τὸ πτῶμα καὶ στὶς ἐννηὰ ἡ ὥρα τὸ πρωΐ, ὁ Ὑπαστυνόμος Μάριος ὁδηγῶντας ἕνα αὐτοκίνητο, εἶδε σὲ μιὰ στροφὴ ἕνα μικρόσωμο σκυλάκι νὰ παίζει μ' ἕνα κουρέλι. Τὸ σκυλάκι τόβαζε στὰ δόντια του, σήκωνε τὰ μπροστινά του πόδια καὶ ἀνέμιζε τὸ κουρέλι στὸν ἀέρα. Κατόπιν στηρίζονταν καὶ στὰ τέσσερα, ἔπιανε τὸ κουρέλι μὲ τὰ μπροστινά του πόδια καὶ τὸ ἄφηνε κάτω...

Πρόσεξε ὅτι τὸ ὕφασμα εἶχε μικροὺς λεκέδες ἀπὸ αἷμα καὶ ἦταν ἀπὸ χοντρὸ γυναικεῖο ὕφασμα πολυτελείας.

Δὲν εἶχε λάβει γνώση γιὰ τὴν ἀνεύρεσι τοῦ πτώματος καὶ τὸ λεκιασμένο ἀπὸ αἷμα κουρέλι, τὸν ἄφησε πρὸς στιγμὴν ἀδιάφορο. Δὲν ἔκανε ὅμως μερικὰ μέτρα καί, κάνοντας στροφή, γύρισε στὸ μέρος ποὺ εἶδε τὸ σκυλάκι νὰ παίζῃ μὲ τὸ ὕφασμα.

Τὸ σκυλάκι συνέχιζε νὰ παίζῃ χαριτωμένα μὲ τὸ κουρέλι. Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ κατεβαίνοντας προσπάθησε νὰ τὸ πλησιάσῃ. Κεῖνο ὅμως πῆρε τὸ ὕφασμα στὰ δόντια του καὶ τὄβαλε στὰ πόδια μὲ μεγάλη ταχύτητα.

—Τὸ ἄτιμο, ἔνοχο εἶναι, μουρμούρισε...

Πήδησε στ' ἀμάξι καὶ βάζοντας μπρὸς τὴ μηχανή, ἄρχισε νὰ κυνηγᾷ τὸ σκυλάκι. Κεῖνο ὅλο καὶ μεγάλωνε τὴν ταχύτητα. Ὁ δρόμος ἦταν ἀπόκεντρος καὶ ἡ κίνηση ἐκεῖ ἦταν πολὺ μικρή. Γι' αὐτὸ μπόρεσε ν' ἀναπτύξῃ μεγάλη ταχύτητα.

Πάτησε τὸ γκάζι καὶ σὲ λίγο πλησίασε πολὺ κοντὰ τὸ σκυλάκι. Λίγα μέτρα ἀκόμη καὶ κεῖνο λούφαξε στὴ μέση τοῦ δρόμου λαχανιασμένο, ἀνήμπορο νὰ συνεχίσῃ. Κατόπιν σηκώθηκε ξανὰ κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ μὲ πιότερη δύναμη. Ἔτρεχε κοντά του καὶ τὸ αὐτοκίνητο. Πιὸ κάτω, στὴ στροφή, ἕνα σωρὸ ἄλλα ὀχήματα, δίτροχα, τετράτροχα, ποδήλατα, εἶχαν σταματήσει. Τὸ σκυλάκι βρέθηκε ἀνάμεσα σ' αὐτά, κτύπησε πάνω του μὲ δύναμη τὸ αὐτοκίνητο ποὺ τὸ κυνηγοῦσε καὶ τ' ἄφησε κατάκοιτο, σκοτωμένο...Ὁ Ὑπαστυνόμος Μάριος πήδησε κάτω καὶ παίρνοντας τὸ κουρέλι ἀπ' τὰ χαλαρωμένα δόντια τοῦ σκυλιοῦ, πέταξε τὸ ἄψυχο σῶμα του σ' ἕναν κάδο ἀπορριμάτων τοῦ Δήμου.

Ἦταν ἕνα κομμάτι ὕφασμα ἀπὸ γυναικεῖο παλτὸ καὶ πάνω του ἦταν ραμένο ἕνα χαρτάκι ποὺ ἔγραφε : «17 Καθ.».

Ἔφθασε σὲ λίγα λεπτὰ στὴν Ἀσφάλεια καὶ παρουσιάσθηκε στὸν Διοικητή του.

—Τἄμαθες; Ἕνα πτῶμα ἀνεκαλύφθη στὸ Φάληρο. Γυναικεῖο καὶ...νεαρᾶς ἡλικίας καθὼς φαίνεται....

—Κύριε Διοικητά, βρῆκα αὐτό. Μισὴ ὥρα κατεδίωκα ἕνα σκυλάκι. Τελικὰ τὸ πρόφθασα καὶ τὸ πῆρα ἀπ' τὸ στόμα του.

Ὁ Διευθυντὴς τὸ περιεργάστηκε γιὰ λίγο.

—Πᾶρτο καὶ φύγε γιὰ τὴ σήμανση. Πᾶρε τὸ ἀποτέλεσμα καὶ ἐν συνεχείᾳ πέρασε ἀπ' τὸ νεκροτομεῖο καὶ τὸν ἰατροδικαστή. Ἂν χρειαστῆς τίποτα, τηλεφώνησέ μου...

Τὶ εἶναι αὐτὸς ὁ ἀριθμός;...Ἄ! «Καθάρισμα—Νο 17!...» Γύρνα γρήγορα καὶ ἴσως χρειασθῆ νὰ ψάξουμε ὅλα τὰ καθαριστήρια...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Τὴν τρίτη ἡμέρα ἀπὸ τὴν ἀνεύρεση τοῦ πτώματος καὶ τοῦ ματωμένου ὑφάσματος, ἡ Γενικὴ Ἀσφάλεια εἶχεν καταλήξει στὰ ἑξῆς θετικὰ συμπεράσματα. Τὸ πτῶμα ἀνῆκε σὲ γυναῖκα ἡλικίας περίπου εἴκοσιν ἐτῶν. Ὁ θάνατος εἶχεν ἐπισυμβεῖ περὶ τὰ τέλη Δεκεμβρίου 1954. Τὸ ματωμένο κουρέλι ἀνῆκε σὲ γυναικεῖο παλτὸ πού, μιὰ νέα κοπέλλα, ψηλὴ καὶ ξανθειὰ εἶχε δώσει γιὰ καθάρισμα στὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βαλαωρίτου 47 Καθαριστήριον. Τὸ αἷμα προήρχετο ἀπὸ ἀρτηρίες τοῦ χεριοῦ καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπῆρχε ὡς πρὸς τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀντώνη Λαμπρινοῦ. Ἦταν γραμμένες ἀπ' τὸν ἴδιον...

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας, δυὸ αὐτοκίνητα ἔτρεχαν στὴ λεωφόρο Συγγροῦ. Στὸ πρῶτο ἦταν ἕνας ἰατροδικαστής, ἕνας Εἰσαγγελεὺς καὶ οἱ ἄλλοι Ἀστυνομικοί. Στὸ δεύτερο ἦταν μόνον Ἀστυνομικοὶ καὶ ἕνας—δυὸ Δημοσιογράφοι.

Τ' αὐτοκίνητα σταμάτησαν στὴ βίλλα Λυχούδη στὸ παλαιὸ Φάληρο καὶ κατέβασαν τὸν Λαμπρινό. Τὸν ἄφησαν νὰ σταθῇ στὰ πόδια του καὶ κατόπιν ὁ Εἰσαγγελεὺς τοῦ εἶπε σὲ τόνο ἐπίσημο.

—Περιμένουμε!...

'Εκεῖνος κύτταξε γύρω του σὰν φοβισμένο θηρίο. Τὰ μάτια του πλανήθηκαν στὸν κῆπο καὶ καρφώθηκαν στὸ σκαμένο μέρος ἀπ' ὅπου ἔβγαλαν τὸ πτῶμα. Ταλαντεύθηκε γιὰ λίγο, μὰ ἔβαλε τὶς δυνάμεις του καὶ κατώρθωσε νὰ σταθῇ ὄρθιος. Κατόπιν τραύλισε.

—Δὲν...καταλαβαίνω...

—Περιττὴ κάθε συζήτηση παιδί μου, τὸν διέκοψε ὁ Εἰσαγγελεύς. Πές μας πῶς τὴν σκότωσες καὶ τίποτα ἄλλο.

«...Δὲν τὴ σκότωσα ἐγώ... εἶμαι ἀθῷος...»

—Τὴ σκότωσα;...'Εγώ;... "Οχι!..."Οχι!...

—Λαμπρινέ, μίλησε! Τίποτα δὲν σὲ σώζει τώρα!... φώναξε ὁ ἐπικεφαλῆς 'Αστυνομικός. Ποῦ ἔχεις θαμένο τὸ κεφάλι τῆς νέας;

—...Δὲν τὴ σκότωσα ἐγώ...Εἶμαι ἀθῶος...

—Θὰ ξέρῃς νεαρέ μου ὅτι καὶ ἡ ὑπομονή, ἔχει καὶ αὐτὴ ὅρια. Σοῦ εἶπα ὅτι ἡ σιωπή σου δὲ σὲ ὠφελεῖ. Γιὰ τελευταία φορά, σοῦ δηλώνω: "Αν ὁμολογήσῃς ὅλη τὴν ἀλήθεια, σοῦ ἐξασφαλίζουμε τὴν ἐπιείκεια τοῦ δικαστηρίου. Διαφορετικά, σὲ περιμένει θάνατος! Κι'εἶσαι τόσο νέος... καὶ μὲ λαμπρὸν μέλλον(!)...

— . . . . . .

—Θ' ἀνακαλέσω τὴν ὑπόσχεσή μου! Δυὸ λεπτὰ προθεσμία σοῦ δίνουμε ἀκόμη. Σκέψου κι' ἀποφάσισε...

Τοῦ γύρισαν ὅλοι τὶς πλάτες γιὰ ἕνα λεπτό...ἄλλο ἕνα..."Υστερα ξαναγύρισαν πρὸς τὸ μέρος του.

—Λοιπόν ;

—. . . . . .Πᾶρτε με ἀπ' τὸ μέρος αὐτό!...Δὲν βαστῶ πιά!... Πηγαίνετέ με πίσω στὴν 'Ασφάλεια καὶ κεῖ θὰ σᾶς τὰ πῶ ὅλα!...οὔρλιαξε σὰν πληγωμένο ζῶο ὁ Λαμπρινός.

—Νεαρέ μου, καλὰ δὲν εἶναι ἐδῶ; 'Ωραῖο δειλινὸ εἶναι, κάτω ἡ θάλασσα στέκει τόσο ἀμέριμνη, τ'ἄνθη τοῦ κήπου εὐωδιάζουν...Νά, ἄκου καὶ τὰ πουλιά!...

—Πᾶρτε με ἀπὸ δῶ! Δὲν βαστῶ! Θὰ σαλέψῃ τὸ μυαλό μου!...

"Επεσε κάτω καὶ κτυπιόταν τραβῶντας καὶ ξεσκίζοντας τὶς σάρκες του σὰν μανιακός. Μπῆκαν ὅλοι ξανὰ στὰ δύο αὐτοκίνητα καὶ σὲ λίγη ὥρα βρίσκονταν σ' ἕνα ἀρκετὰ εὐρύχωρο γραφεῖο στρωμένο μὲ χαλιά. 'Ο Λαμπρινὸς κάθησε, πῆρε τὸ τσιγάρο ποὺ τοῦ προσέφεραν καὶ τοποθετῶντας τὸ ἕνα πόδι πάνω στὸ ἄλλο, ἄρχισε ἤρεμα, γαλήνια, σὰν νὰ ξαναζοῦσε κάποια ἀξέχαστη ὡραία ἐποχή...

***

«—"Ηταν βράδυ τῆς 23ης Δεκεμβρίου ὅταν πρωτόειδα τὴν 'Αλίκη Καρεζῆ » στὸ θέατρο Κυβέλης. Τὰ βλέμματά μας διασταυρώθηκαν καὶ κείνη σταμάτησε » στὴν εἴσοδο κυτῶντας με γιὰ πολὺ ὥρα...Τὴν κύτταξα καὶ γὼ καὶ κατόπιν, φτά- » νοντας στὴ διασταύρωση τῶν ὁδῶν Βασιλίσσης Σοφίας—'Αμαλίας ἔδιωξα τὸ φίλο » μου καὶ τὴν πῆρα ἀπὸ κοντὰ νὰ δῶ ποῦ μένει...

—'Από μακρυὰ ἄρχισες Λαμπρινέ. "Ας τα αὐτὰ γι' ἄλλη φορὰ καὶ πές μας ἀπὸ τὸ φόνο κι' ἔπειτα.

—Δὲν μπορῶ. Πρέπει νὰ σᾶς τὰ πῶ ἀπ' τὴν ἀρχή. Λίγη ὑπομονὴ ἀκόμα...

—Συνέχισε κύριε, εἶπε ὁ Διευθυντής.

«—Τὴν παρακολούθησα λοιπὸν καὶ πῆγα ὡς τὴν ὁδὸ Ρώμα. Ἐκεῖ σταμάτησε » κείνη στὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ της καὶ μὲ κύτταξε ἀρκετὴ ὥρα. Ἔκανα τότε νὰ » τὴν πλησιάσω γιὰ νὰ τῆς μιλήσω, μ'αὐτὴ ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ χάθηκε στὴ μεγάλη » πολυκατοικία...

«Κεῖνο τὸ βράδυ δὲν κοιμήθηκα. Μὰ οὔτε καὶ κείνη κοιμήθηκε, ὅπως μοῦ εἶπε » ἀργότερα. Τὸ πρωῒ τῆς ἑπομένης ἡμέρας, ἀντὶ νὰ πάω στὸ Πανεπιστήμιο, τράβηξα » γιὰ τὸ σπίτι της καὶ ρίζωσα σὲ μιὰ γωνιά, ἀπέναντι. Ἔκανε ἕνα διαβολεμένο κρύο » κι' ἔτρεμα σύγκορμος...

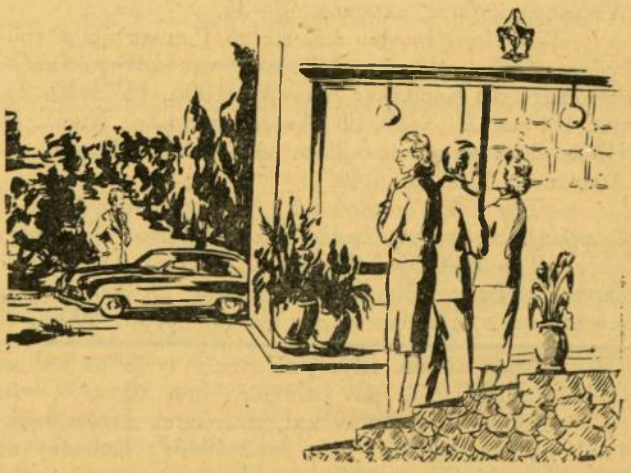
«Εἶχε περάσει μιὰ ὥρα περίπου ὁπότε τὴν εἶδα νὰ κατεβαίνῃ. Συνοδευόταν » ἀπὸ δυὸ κορίτσια ἀκόμα καὶ πῆραν τὴν ὁδὸ Βουκουρεστίου, κατευθυνόμενες στὸ » Σύνταγμα. Κατόπιν βάδισαν στὸν ὁδὸ Ἑρμοῦ καὶ μπῆκαν στὴ «Μέλισσα».

«Ἔμεινα ἔξω ἀπὸ τὸ μεγάλο κατάστημα γιατὶ μέσα ἦταν ὅλο γυναῖκες καὶ » ἡ παρουσία μου ἐκεῖ θὰ κινοῦσε ἴσως ὑποψίες. Βγῆκαν ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα χωρὶς » νὰ ψωνίσουν τίποτα καὶ προχώρησαν πρὸς τὰ κάτω. Τὶς ἀκολούθησα πάλι καὶ τότε » ἡ Ἀλίκη γύρισε καὶ γιὰ πρώτη φορὰ κατάλαβε ὅτι τὴν παρακολουθοῦσα ξανά. » Κοντοστάθηκε λίγο κάνοντας πὼς κυττοῦσε νὰ βρῇ κάτι στὴ τσάντα της...

«Νόμισα τότε ὅτι γιὰ μένα κοντοστάθηκε, πῆρα θάρρος καὶ τὴν πλησίασα. » Πρὶν προφθάσω ὅμως νὰ τῆς μιλήσω, μοῦ εἶπε : «Φῦγε γρήγορα πρὶν σὲ κάνω ρε- » ζίλι μέσα στὸν κόσμο!...Ἀναιδέστατε!...» Ἐξακολούθησε τὸ δρόμο τῆς νευρια- » σμένη καὶ χωρὶς νὰ προφθάσω νὰ τῆς πῶ τίποτα...

«Γύρισαν πολλὰ καταστήματα. Κατόπιν πῆραν ἕνα ταξὶ καὶ διευθύνθηκαν πρὸς » τὴν πλατεῖα Συντάγματος πάλι. Πῆρα καὶ γὼ ἕνα ἄλλο καὶ πῆγα ἀπὸ κοντά. » Στὸ Σύνταγμα κατέβηκαν καὶ συνέχισαν ἀμέριμνες ν' ἀνεβαίνουν πρὸς τὸ Κολω- » νάκι. Γελοῦσαν ξέγνοια- » στα καὶ κατάλαβα ὅτι » πῆραν τὸ ταξὶ μόνο καὶ » μόνο γιὰ νὰ τὶς χάσω...

«Φθάσανε στὴ πλατεῖα » Κολωνακίου καὶ 'κεῖ χώ- » ρισαν. Ἀκολούθησα τὴν » Ἀλίκη καὶ σὲ λίγο τὴν » ἔφθασα. Τῆς ζήτησα τότε » νὰ μοῦ ὁρίσῃ ἕνα καὶ μό- » νο ραντεβοῦ, νὰ τῆς » μιλήσω, καὶ κατόπιν ἂς » διάλεγε ἂν θὰ ξαναρχόταν » ἢ ὄχι. Μ' ἔδιωξε ὅμως » χωρὶς νὰ πάρω καμμιὰ » ὑπόσχεση. Ὅσο κι' ἂν » ἐπέμεινα, αὐτὴ παρέμεινε » ὀχυρωμένη πίσω ἀπ' τὴ » στερεότυπη ἄρνησή της. » Ἀντελήφθηκα ὅμως ὅτι » δὲν τῆς ἤμουν ἀδιάφο- » ρος, μὰ ἦταν πολὺ περήφανη...Μ' ἄφησε καὶ μπῆκε στὸ σπίτι της χωρὶς νὰ » μοῦ πῇ καμμιὰ λέξη...

«...μοῦ χαμογέλασε μ' ἕνα χαμόγελο ποὺ ποτὲ δὲν φαντα- ζόμουνα...».

«Ἦταν παραμονὴ Χριστουγέννων κείνη τὴν ἡμέρα. Τὸ ἀπόγευμα, στὶς ἕξη » ἡ ὥρα, βρισκόμουνα πάλι στὴν ἴδια γωνιά, ἀπέναντι ἀπ' τὸ σπίτι της.

«Κατὰ τὶς ἐννηὰ κατέβηκε καὶ μπῆκε στ' αὐτοκίνητο ποὺ στάθμευε στὴ εἴσοδο

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

—Παρητήθησαν τοῦ 'Αστυν. Σώματος, ὁ 'Υπαρχ. Κροκιδᾶς Κ. καὶ οἱ ἀστ/κες Σταθουλόπουλος Κ., Κολοβέας Γρ., Χατζημιχαλάκης Γ., Στουφῆς Χρ., Μπαζιάνος Χρ., Τομαρᾶς Δ., Γαρουφαλῆς 'Ασ. καὶ Χαλούλακος Παν.

—'Απελύθησαν διὰ λόγους πειθαρχίας, οἱ ἀστ/κες Σούτσης Ν. καὶ Πετρόγκωνας Κ.

***

ΑΜΟΙΒΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

Δι' ἀποφάσεων τοῦ κ. 'Υφυπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, ἐχορηγήθησαν αἱ κάτωθι ἀμοιβαί.

α) 'Υλικὴ ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἀστ/κας Πετρόπουλον 'Ηλίαν καὶ Μανιουδάκην Γεώργιον, διότι διατεθέντες εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ Θ' Παραρ/τος 'Ασφαλείας, δι' ἐκτέλεσιν περιπολιῶν καὶ ἐνεδρῶν καὶ ἀναπτύξαντες ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ καθῆκον, ἐπέτυχον τὴν ἐπ' αὐτοφώρῳ σύλληψιν τοῦ Γεωργακίου 'Αντωνίου, κλέπτου γυναικείων τσαντῶν.

β) Ἔπαινος εἰς τοὺς 'Υπαστυν. Α' Παπανδρέου 'Αντ., Ξουραφᾶν Γ., 'Αρχ/κα Δρούγαν Ι. καὶ ἀστ/κας Κολοβὸν Εὐάγγ., Παπαδημητρίου Γαβρ. καὶ Λυμπερόπουλον 'Αλ., διότι ὁ μὲν πρῶτος, ὡς Προϊστάμενος τοῦ Θ' Παραρ/τος 'Ασφαλείας κατηύθυνεν λίαν ἐπιδεξίως τὴν σχετικὴν ἀνάκρισιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐργασθέντες μεθοδικῶς καὶ πολὺ πέραν τῶν κεκανονισμένων ὡρῶν, ἐπέτυχον τὴν ἐξιχνίασιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω κακοποιοῦ διαπραχθεισῶν ὑπερπεντήκοντα κλοπῶν γυναικείων τσαντῶν.

***

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΝ

Εἰς τὸν τελεσθέντα τὴν 9-6-55 φιλικὸν ἀγῶνα Καλαθοσφαίρας μεταξὺ τῆς 'Αστυνομικῆς ὁμάδος καὶ τῆς 'Ομάδος Α.Ο.Ν. Σμύρνης, νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ 'Αστυνομικὴ ὁμὰς μὲ σκὸρ 43—34.

Τὴν 11ην 'Ιουνίου ἐ.ἔ. εἰς τὸ Γυμναστήριον τοῦ 'Εθνικοῦ Γ.Σ. ἐτελέσθησαν ἀγῶνες Στίβου εἰς οὓς οἱ μετασχόντες ἀστυφύλακες—ἀθληταὶ ἐπέτυχον τὰς ἑξῆς ἐπιδόσεις : 1) Κόρμαλης Λεωνίδας 100μ. 11''2/10, 2) Παπακωνσταντίνου Προκόπιος 100 μ. 11'' 3/10, 3) 'Ανδρουτσόπουλος Νικόλ. 400 μ. 55'' 5/10, 4) Κούκης 'Ηλίας ἅλμα εἰς μῆκος 6,33 μ. 5) Τρουλινὸς 'Εμμαν. σφύρα 41.60μ. καὶ 6) Μεταξᾶς 'Αθανάσιος 1500 μ. 4.40''.

—Τὴν 15ην 'Ιουνίου ἐ.ἔ., ἡ 'Αστυνομικὴ ὁμὰς Καλαθοσφαίρας ἀντιμετώπισε εἰς φιλικὸν ἀγῶνα τὴν ὁμάδα Νέων Βύρωνος τὴν ὁποίαν κατέβαλε μὲ σκὸρ 47—46.

—Τὴν 16-6-55 ὁ ἀστυφύλαξ ἀθλητὴς Σίλλης Βασίλειος ἀγωνισθεὶς εἰς τελεσθέντας ἐν Βελιγραδίῳ Διεθνεῖς ἀγῶνας Στίβου μὲ συμμετοχὴν πολλῶν Εὐρωπαίων πρωταθλητῶν, ἐτερμάτισε 3ος εἰς τὸν δρόμον 400 μ. εἰς 49''6/10.

» τῆς πολυκατοικίας. Εἶχε μαζί της ἕναν ἄνδρα καὶ μιὰ γυναῖκα μεσόκοπους καὶ » ἦταν ντυμένοι ὅλοι των ἐπίσημα. Ἴσως νἄταν οἱ γονεῖς της.

«Κάθησε στὸ βολὰν καὶ ξεκινῶντας ἀκολούθησε τὴν ὁδὸ Κριεζώτου. Πῆρα » καὶ γὼ ἕνα ταξὶ καὶ τοὺς ἀκολούθησα. Ἔφθασαν στὴ Πλάκα καὶ σταμάτησαν » ἔξω ἀπ' τὴ «Παληὰ 'Αθήνα». Μπαίνοντας στὸ κέντρο, στάθηκε γιὰ λίγο στὴν εἴ» σοδο καί, κυττῶντας με, μοῦ χαμογέλασε μ' ἕνα χαμόγελο ποὺ ποτὲ δὲν φανταζό» μουνα...

«Κεῖνο τὸ χαμόγελο μ' ἀναστάτωσε. Ἔδωσε φτερὰ στὴν ἐπαναστατημένη » μου ψυχή, θέρριεψε τὴν ἐπιθυμία νὰ τὴν πλησιάσω, νὰ τὴν σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου...

«Παρέμεινα ἔξω ἀπ' τὶς κλειστὲς πόρτες καὶ προσπαθοῦσα νὰ διακρίνω τὶ » γινόταν σ' ἐκεῖνο τὸ κέντρο, κυττῶντας μέσα ἀπ' τὰ χοντρὰ βελούδινα παραπε» τάσματα...

(Συνεχίζεται)